

ראש השנה וטהר לבנו

מענה על שאלות רבות בפרשה
וזילועים מקוריים וזילועים עצומים

לעילוי נשמת

ר' ראובן יהושע בן ר' יוסף ז"ל הניה (בלה) בת רבי שמואל ז"ל
ר' שמעון בן ר' אליהו ז"ל מרת תקוה (לוטה) בת ר' שמואל ז"ל

נתרם ע"י ילדיהם ערן ואילנה פלס שיחיו
יהי רצון שימלא ה' כל משאלות ליבם לטובה ולברכה, ויזכו לרוות רוב נחת מכל יוצ"ח,
ברכה עד בלי די,
מתוך בריאות איתנה ונהורא מעליא, אמן.

ב"ה כבר יצאו לאור 4 כרכי "וטהר לבנו"
שמות - ויקרא - במדבר - דברים
ובס"ד כרך "בראשית" – לפני ר"ה אי"ה
ואנא התפללו להצלחת שותפי רבי אברהם בן שושן בס"ד תמיד

מתוך 10000 סמים נשארו בודדים ממשי, אצל המחבר יוחנן ריינר 0527120333 בבני ברק, "בחינים" ללומדים בספר

כל ספרי המחבר
בעל "וטהר לבנו"

בראשית

שמות

ויקרא

במדבר

דברים

וטהר לבנו - ראש השנה

הקדמה ליום הדין – לקל עורך דין

והשופט ממשיך ואומר לי, אתה אמור לקבל שלילת רשיון לתמיד!!!! או - וגם קנס כספי גבוה!!! ובנוסף גם מאסר ממושך!!!

ואני בוכה ורועד כולי ועומד מולו ככלי שבור ובהכנעה גמורה, ואומר לו: אדוני השופט, אני ממש מתנצל אני מיהרתי והיה פקק ורציתי לקצר ועשיתי מעשה שטות איום ונורא ואני ממש מתחרט!!!

והשופט לא מקבל את חרטתי, ואומר עברת עבירה והיית צריך לקחת את הכל בחשבון, וכל מה שקרה זה אשמתך המלאה!!! ועליך לשלם את מלוא המחיר ולא יעזור לך החרטה!!!! **ואני** אובד עצות!! לא יודע מה לעשות רק לבכות ולבכות!!!!!! ושוב לבכות!!!!!! מה יהיה???

והנמשל, הנה כולנו קיבלנו רישיון לחיים, ואנחנו בנסיעה של החיים, ואכן ישנם קשיים, והיצר מפתה אותנו לעשות עבירות במקום שאין כניסה, ואנחנו חושבים שנבצע במהירות את העבירה וכלום לא יקרה, כי רק חד פעמי!!!

אבל העסק רק מסתבך, כי היצר מפיל אותנו לתהומות מנפילה קטנה זה נהפך לנפילה לתהומות!!! **ואף** העונש מות = כביכול מקביל לשלילת רשיון, **קנס כספי גבוה** = כפשוטו, **וכלא** = חולי שתהיה מרותק למיטה.

אבל לקל עורך דין

אגב מי זה בנמשל השוטר הפצוע מהתאונה באין כניסה???????

התשובה היא, שאנחנו כשאנחנו עוברים עבירה אנחנו מתנגשים בחוזקה עם השוטר שתפקידו שניסע בחיים כהוגן, ובנמשל זה יכול לשמש כמו הרבנים או ההורים שתפקידם לחנך אותך למוטב.

ובמקום להישמע להורים או לרבנים, אנחנו פוצעים אותם!!!! ודורסים אותך!!! או לנו!!!! עד כמה חמור פשענו!!! או לנו מה עשינו בחיינו???

לכן נקבל על עצמנו לחזור בתשובה, ולתקן את מעשינו ולהתקרב לאבינו האוהב אותנו, ובשבת בכיתי בראותי את דברי החזו"א שכתב באגרותיו שרבים מגדולי ישראל צמחו פתאום, כי בגיל מבוגר החליטו עד כאן ופתחו דף חדש, והם עזבו דרך רשע ודבקו בהקב"ה ובתורה ובמצוות, ואזרו אומץ בנפשם ולא היה איכפת להם מהליצינים ומהבושות שצחקו להם, וזה היה לי כמים לנפש עייפה, ממש התאים לי דבריו הקדושים, ובעזרת השם נצליח לתקן ולהתקדש ונזכה כולנו לשנה טובה בגשמיית וברוחניות אמן ואמן.

עוד נקודה קטנה וחשובה

וסיפרתי גם את זה, כי כאשר היא קלטה שזה רק משל, היא ממש ביקשה להיבלע באדמה מרוב בושה, שתיכף ומיד נתנה ביקורת חריפה בלי לשמוע את כל העניין בשלמות, וזה כאמור עוד נקודה חשובה למחשבה.

בצעירותי קיבלתי רשיון נהיגה, ולקחתי רכב ונסעתי, ולפתע היה פקק ורציתי לקצר וראיתי רחוב עם תמרור של "אין כניסה".

מיד נכנסתי במהירות לרחוב ההוא שהיה נראה ריק ממכוניות בכדי לקצר ולגמור מהר את העבירה עוד לפני שיבוא שוטר או חלילה יגיע רכב ממול.

אבל טעיתי, כי רק לרגע היה הרחוב ריק, ונפלתי בגדול!!! כי פתאום מולי נסעה מכונית ונתקעתי בה בעוצמה אדירה, וזה היה מכונית **משטרה!!!** אוי לי!! לא היה לי עם מי להתנגש ב"אין כניסה" רק עם מכונית משטרה!!!

אני פשוט פצעתי את השוטר אנושות, ואילו אני נראה שיצאתי בלי פגע בגוף למרות הרכב שהתרסק, כמובן שמיד עצרו אותי, ולקחו אותי למעצר ואני כולי רועד, ואכן סוף סוף הביאו אותי למשפט, ותיבנו ההמתנה למשפט לבד מסוגלת להרוג מפחד העונש החמור הבלתי נודע.

והשופט במשפט צועק עלי!!! וכולי רועד מפחד!! ובקולו העצום הוא מטיח בי: אתה מקבל רישיון!! וכבר על ההתחלה אתה נכנס ב"אין כניסה"!!!!!! ועוד במהירות!!!! ועוד התנגשת בשוטר!!! ועוד פצעת אותו אנושות!!!

יש לנו אבא יקר בשמים שאוהב אותנו, ובראותו שאנחנו חוזרים בתשובה באמת הוא עוזר לנו לצאת בדין זכאים, כי הוא העורך דין והשופט ביחד עושה עסקה לזכות אותנו כשנשוב אליו באמת!!!

כי לא אחפוץ במות הרשע כי אם בשובו מדרכו וחייה, איזה אבא יש לנו, לב מי לא ימס איך אפשר שלא לאהוב אותנו, איך אפשר לא להתעורר ולחזור ב"תשובה", עכשיו בואו ביחד ונחזור לאבא בבקשה זה רק לטובתנו!!!

את המשל הזה אמרתי בגיל 17 בחודש אלול לדודה שלי שהיא רבנית חשובה מבני ברק, והיא בכנס רבניות סיפרה את משלי, ואחת כבר קפצה ואמרה, ככה זה הבני נוער של היום, רק מקבלים רישיון וכבר עושים שטויות!!!!

לקל עורך דין – אבל איך נשלם לעורך דין הכי טוב בעולם?? אימת הדין שלי לא מה שחשבת - מה שדרשתי בליל שבת כי תצא

אבא יקר כל שנה הייתי מתפלל מפחד העונש, ולא חסר, רק להיזכר **במורי ורבי הצדיק רבי ישראל בונים בן חיה רויזא שרייבר שליט"א** שחשבתי שבצלו נחיה בין הגויים, ששידר יציבות ועוצמה בכל התחומים, לפתע התגלה בו המחלה רח"ל, ולראותו משרה אימת הדין!! ולא חסר ממה לפחד ולרעד מאימת הדין.

אבל השנה יותר מכל, אני מתחנן אבא תחייד אלי כמה שיותר, שארגיש הכרת הטוב עצומה אליך, ותן בי כוח שלא אוכל להיות כפוי טובה מרוב טובה שתעניף בי, וזה סוד הסימנים תפוח

ב"ה אני מתעסק מעל 30 שנה בחינוך, ושיטת החינוך של פעם שהיה דרך עונשים, היום מנסים להגיע לתוצאה חיובית במילה טובה ובעידוד ובנתינת כבוד, והעיקר בראיית חצי הכוס המלאה, ובכללי לתת לילד הרגשה טובה שאני מחשיב אותו כך שבתור הכרת הטוב הוא משתדל לא לאכזב אותי.

ולכן ריבונו של עולם, אנא בדור החלש שלנו התנהג עמנו מידה כנגד מידה בהארת פנים שנראה את הטוב העצום שאתה נותן לנו, ושנרגיש שאתה מחייך אלינו, ונעבוד אותך מתוך הכרת הטוב ושלא נרצה לאכזב אותך חלילה.

וטהר לבנו - ראש השנה

ונשתדל להכיר טובה כראוי בס"ד. ב. נצעק די לעבירות, כי נראה כל כך הרבה ברכה שלא נוכל להמשיך לחטוא ולהיות חלילה כפוי טובה.

והקב"ה ברחמי הוסיף בתפילת שחרית המשך מושלם ביותר הודו לה'. שאומרים בתפילה **"שבענו מטובך"** שבורא עולם ישפיע ברכה עד בלי די, שנכיר שזה אהבת ה' וחיוך של בורא עולם, ונשבע מהטוב כפי שכתבתי קודם, שנשבע שנבין שחייבים להכיר טובה לבורא עולם, ונצעק די לעבירות כי איך אפשר להחזיר רעה תחת טובה שלא נפסקת.

ואז מתקיים **"ושמחנו בישועתך"** שהישועה הגדולה היא להפסיק לחטוא מתוך אהבת ה' אלינו, שאנחנו נכיר לו טובה ולא רעה, וזה הישועה הגדולה ביותר. ואז זוכים להגיע ל**"וטהר לבנו לעבודך באמת אמן ואמן"**.

המשל של רבינו יונה - בתחילת ספר שערי תשובה

מה 20 אחוז שמצליחים ורק בגלל השאיפה הזו הוא מסתכן ובורח.

ובכלל, בפרט בשנים עברו לא היה סיכוי להשתקם להיות אדם מהשורה אלא האדם היה הופך לפושע מסוכן יותר שלומד שיטות מתוחכמות יותר איך לפשוע בלי להיתפס, ורק אם ימלט יש לו סיכוי לפתוח דף חדש בחברה בריאה טובה ולשקם את עצמו באמת.

ועל זה שר הכלא נתן מכות נאמנות לאסיר שלא ברח, כי טען לו אתה לא רוצה לנסות לשקם את עצמך אתה לא רוצה לנסות להיות אדם מהשורה, לכן הכה אותו נמרצות.

וזה המסר שרבינו יונה רוצה לתת לנו במשל, שנכון הרבה חוזרים בתשובה לא מחזיקים מעמד ונופלים אחרי תקופה ומצבם הרוחני אפילו מחמיר ממה שהיה קודם שהתחזקו, אבל בכל זאת על ידי חזרה בתשובה יש סיכוי להיות מה 20 אחוז שמצליחים לחזור בתשובה שלימה ולפתוח דף חדש ויציב בלי נפילות.

ועל זה חוטף מכות זה שלא מתאמץ לנסות להתעורר ולנסות לפתוח דף חדש, ובפרט בחודש אלול ובימים נוראים שהרבה מתעוררים לחזור בתשובה שלימה.

ואני למי ששומע ליצרו ופורש מהציבור ולא מתעורר לחזור בתשובה, בטענה שממילא הוא יפול אחרי תקופה ואחרי ימים נוראים כמו רבים טובים, על זה חוטפים מכות, זה עצת היצר!!

כי עכשיו חובה לנסות בכל הכוח לחזור בתשובה ואולי נזכה שהתשובה שלנו דווקא תחזיק מעמד לאורך ימים ושנים טובות אמן ואמן.

משל לראש השנה - עם הסתימה בכיורים במטבח

בחיבורים של צינורות הפלסטיק, וגם נוצר מקום רב מתחת לכיורים.

אבל במוצאי שבת האחרונה הייתה סתימה רצינית, ושום פתרון לא עזר, וכמעט התייאשתי וכמעט הזמנתי איש מקצוע – אינסטלטור, **אבל בס"ד ברגע האחרון** נזכרנו במשפחה שיש פקק ראשי של ניקוז הביוב של המטבח ברצפה מתחת למקרר, והזזנו את המקרר ואכן גילינו ששם בראשי היה חסימה רצינית גושים לבנים ענקיים הוצאנו משם, גושי שומן שהצטברו משך עשרות שנים, וכך בבת אחת שחררנו חסימה של עשרות שנים, ומאז הזרימה בכיורים מהירה וחלקה מה ששנים לא זכינו לראות ולהנות.

בדבש וכל הסימנים, שתחייך אלי ושאזכה לשנה בה אני יעבוד אותך מתוך הכרת הטוב עצומה אמן ואמן.

ובזכות שחייקתי בזה יהודים רבים בס"ד, לכן בליל ראש השנה קיבלתי חידוש נפלא המשך מדהים. **והמתנה** שקיבלתי מבורא עולם בליל ראש השנה!! שכתוב **"ויוסיף עליכם ברכה עד בלי די עד שיבלו שפתותיכם מלומר די"** מלאכי ג', ולכאורה קשה ממתן אומרים די לברכה, הרי יש לו מנה רוצה מאתים?!

ואפילו עם ישראל העשירים שנשאו מבזות מצרים כ-1000 חמורים מלאים בעושר מצרים לכל אחד, בכל זאת משה רבינו היה צריך לנתקם כביכול בכוח מבזות ים סוף כי רצו עוד ועוד ולא אמרו די!!

אלא שנצעק **"די"**, א. שנצעק לה' הבנו מרוב טוב שאתה מרעיף עלינו, שזה לא מקרה אלא חיוך ואהבה שאתה מחייך אלינו,

הרבינו יונה מביא משל מהמדרש, לקבוצת גנבים שנתפסו ונעצרו בכלא, ויום אחד הם פרצו חתירה בכלא וברחו מהכלא, ורק אחד מהם נשאר בכלא ולא ברח, הגיע שר בית האסורים והרביץ לאותו אחד שנשאר על כך שנשאר ולא ברח כמו כולם.

והרעיון שהרבינו יונה רצה כן להביא ממשל זה שמי שיכול להציל נשמתו ולא עושה מצבו חמור ביותר, ובפרט כשרואה את חבריו מצילים את נפשם והוא לא מתאמץ ללכת בעקיבותם עונו חמור פי כמה וכמה, כי עליו להתעורר לטוב בעקבות פעולות חבריו.

ולצער לא הבנתי את המשל, שהרי אדרבא מי שבורח מהכלא מסתכן מאוד, כי מנהלים מרדף אחריו ופעמים רבות תוך כדי מרדף אחריהם יורים עליהם והורגים אותם, ואם הם נתפסים שמים אותם בכלא קשה יותר בתנאי צינוק ועונשים חמורים.

ובסטטיסטיקה רוב הנמלטים מהכלא נתפסים ובודדים מצליחים להימלט לנצח, ואם כן הגיוני שעשה בשכל ולא ברח.

וגם אדרבא על שר בית הסוהר לשמוח שלפחות 1 שומר חוק כביכול שלא ברח כחבריו, ולכבד אותו ע"כ שלא התפתה לברוח כחבריו?? וגם לכבד אותו על שמסכים לקבל את עונשו הראוי בכלא ולא לחמוק מהעונש שמגיע לו כחוק??

ויתכן להסביר את המשל באופן כזה, שהנה נכון שרוב הנמלטים מהכלא נתפסים אבל עדיין יש 20 אחוז להצליח להגיע לחירות, ואכן כל מי שנמלט שואף ומצפה להיות

משך שנים רבות סבלתי מסתימה בכיורים שבמטבח, וניסיתי כל פעם לתקן עם פומפה וזה עזר קצת, ובכל פעם נוספו עוד שיטות שקיבלתי מחברים וכדו', על שימוש במים רותחים שימים את הכלכלוך והשומנים, או בהזרמת צינור מים בעוצמה שידחוף את הכלכלוך, או אבקת פלאים בעיקר למוכר שהרוויח בטוח, ואני ספק הועיל לי.

עד שיום אחד השנה החלפתי במקום צינורות מורכבים מפלסטיק קשיח עם סיפון שגם מטפף בחיבורים, וגם תופס מקום רב מתחת לכיורים, החלפתי לצינור גמיש מתקפל ונמתח שפתר סתימות בכיורים אחרים, וגם בכיורי המטבח זה פתר יחסית שהפחית את הסתימות, וגם הפסיק הטפטופים שהיו

כל זה המשל, והנמשל, שאדם עומד לפני יום הדין בפחד איך אוכל לתקן את כל מה שאני לקוי בכל תרי"ג המצוות ושס"ה לאוין, והוא כביכול מנסה לתקן הכל ביחד, אבל חיזוקים כאלו עוזרים ליום או יומיים, אבל יש פקק ראשי שאם מטפלים דרכו זה פותר בעוצמה הכל ויסודי!! וזה עבודת ראש השנה!! שיהודי מקבל עליו מלכות שמים ומקבל להיות עבד ה', לא לרצונות שלו עצמו ותאוותיו אלא מה רצון הבורא יתברך!! ואז הכל מסתדר בשלימות בלי צורך לטפל בתרי"ג מצוות ושס"ה לאוין.

וטהר לבנו - ראש השנה

אלא כי אם ליראה את ה'!! רק זה!! וכי מה ה' שואל מעמך? כך טען משה רבינו! ואולי לכן טען החפץ חיים שתשובה זה לא דוב מפחיד!! רק החלטה אחת!! אני עבד למלך מלכי המלכים!! ואז נוכל לצעוק בתפילה: לקונה עבדיו בדין!!

יום שני של ראש השנה שתיקנו רבנו הרווח העצום לעם ישראל

השנה ל אלול וגם א' תשרי, וגם היו נוהגים ביומיים אלו 2 ימי ראש חודש כמו כל ראש חודש הבנוי מ' וא'.

ובכל זאת ראש השנה קבעו חז"ל להגדיר את היום הראשון לא' תשרי ורק הוא ראש חודש, ואילו היום השני הוא ב' תשרי, כי רצו חז"ל לחדד שהיומיים של ראש השנה זה גדר של יום אחד ארוך בקדושה אחת של ראש השנה בלי קשר לראש חודש, שכלפי ראש חודש אינו כיום אחד ארוך אלא בנוי מספק שלכן מזכירים ב2 הימים קורבנות ר"ח במוסף ויל"ע.

ובכל זאת כאן חרגו חז"ל ללמדנו עד כמה יומיים של ראש השנה הם מעל כל ספק אלא יום אחד וקדושה אחת ארוכה, וכפי שיתבאר מיד.

וכאמור יתכן שבכוונה שינו וקבעו יום ב' של ר"ה לב' תשרי, שכך יוצא ראש השנה שנהפך לבחינת "אב", שהקב"ה יקבל תשובתנו ורצוננו לשפר דרכנו, ואולי זה נרמז באמרנו **אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים ואם כעבדים עיננו לך תלויות**, ואבינו אב הרחמן יגזור לנו שנה טובה מתוך אהבה וחיבה ושמחה אמן ואמן.

ראש השנה חודש מכוסה – המשך

המועדות, "אלה מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש להקריב אשה לה' עלה ומנחה זבח ונסכים דבר יום ביומו: מלבד שבתות ה' ומלבד מתנותיכם ומלבד כל נדריכם ומלבד כל נדבתיכם אשר תתנו לה'".

ולכאורה היה צריך להיכתב גם **ומלבד ראש חודש** כמו שכתוב מלבד שבתות ה', כי בראש השנה שיוצא בראש חודש מקריבים קורבנות ראש חודש כמובא בפרשת פנחס בחומש במדבר, "מלבד עלת החדש ומנחתה ועלת התמיד ומנחתה ונסכיהם כמשפטם לריח ניחח אשה לה'".

ואכן מצאנו ברבינו משולם המובא בתוספות ר"ה ח' שרק עולת ר"ח הקריבו בר"ה ולא חטאת ר"ח, ותמה עליו ר"ת שהרי **בתוספתא** מנו 12 חטאות לר"ח הכולל חודש תשרי? והתשובה לכך היא שביום השני של ר"ה לא הקריבו חטאת ר"ח שא"כ יהיה 13 חטאת ר"ח וזה הורס את החשבון הנפלא שהביא ר"ת.

ואולי לכן התורה **כיסתה** ולא סיכמה בחומש ויקרא מלבד ראשי חודשיכם רק מלבד שבתות ה', כי חלק מראש השנה שהוא כקדושה ארוכה בכל זאת לא יקריבו בו חטאת ר"ח ואולי גם לא עולת ר"ח, **וכדברי רבי חיים מבריסק** שזכיתי לכוון לדבריו הקדושים בס"ד.

חידוש מתוק מדבש, על אי תקיעת שופר בשבת ראש השנה, והסגולה העצומה שבו לשנה טובה.

ותודה עצומה למו"ר הבחור המשותק הגאון הצדיק הקדוש רבי רפאל ישראל פלדמן שליט"א שביחד עמו הגענו לחידוש נפלא זה.

מן התורה בשב ואל תעשה, ומבאר רש"י שעקירה זו לאו עקירה היא, רק גזירה על האדם שלא יעשה, עיין שם.

ולפי זה אם נאמר שאדם שתקע בשבת לא קיים המצווה מחמת הדרבנן, אם כן הרי עקרו חכמים דבר מן התורה, וזה אי אפשר כרש"י הנ"ל, אלא אכן האדם יצא במצוות תקיעת שופר בשבת ר"ה.

הרי מלך שאדם מרד נגדו, הרי גם אם יבוא לפני המלך בבכיות ובהתחייבות גמורה להיות עבד נאמן בשלימות למלך, ספק גדול אם המלך יסכים לוותר על עונשו, ובהרבה מהמקרים יהרגו את המורד למרות שהוא מתחרט ומתחייב להיות עבד מושלם ונאמן למלך.

אבל אבא כשבנו המורד בא בבכי ומתחרט על שמרד באביו, כמה מתרחב לב האבא בשמחה, וכשהבן מתחייב לשנות דרכו לכיוון חיובי, גם כשלא מבטיח להיות מושלם לגמרי אלא מתחייב להשתפר ולהתקדם לטובה, ומראה שיפור במעשיו, אזי האבא ברחמיו מחבק את בנו באהבה גדולה ומקבלו באהבה עצומה כי אבא משתוקק לא לשנוא את בנו, ומתלהב מכל שיפור לטובה אצל בנו.

וכאשר רבנו הוסיפו יום נוסף את ב' תשרי יוצא שאין רק א' בראש השנה, שיום א' בראש השנה מבטא מלכות ה' שהוא א' בעולם, ואין עוד מלבדו, אלא יוצא "אב" מ2 ימי ראש השנה, שהוא יומיים בקדושה אחת ולא ב2 קדושות!!

עד כדי כך שלמרות ש2 ימי ראש השנה שורשים היו מחמת ספק מתי ראש חודש ב' או בא', ואם כן היו יומיים ראש

אחרי כתבי כ"ז מצאתי כתוב **במשנה ברורה תקצא ג'** בכוונת הפסוק **"תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגנו"** ע"פ **הגמרא ר"ה ח'** שאיזהו חודש **שהחודש מתכסה בו זהו ראש השנה**, וכתוב בגמרא שכוונת הפסוק כי חוק לישראל הוא משפט לאלוקי יעקב, שמה שקבעו חז"ל על תאריך ר"ה כך נקבע גם בבית דין של מעלה.

ומסביר המשנ"ב שהנסתר הוא מה שלא מזכירים במוסף בשני ימי ר"ה את פירוט קורבנות ראש חודש, אלא אומרים ביום הראשון של ר"ה ואת מוספי וביום השני יש מחלוקת אם אומרים ואת מוסף, ויש שם כמה דעות בהלכה.

וב"ה זכיתי לכוון כפי שראיתי **תשובות והנהגות של הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א** שהביא **בשם רבי חיים מבריסק זצ"ל** שהיום הראשון הוא העיקר כי מעולם לא מצאנו אלול מעובר, ומה שקבעו חז"ל יומיים בקדושה אחת ארוכה זה רק לעניין קדושת ראש השנה ולא לעניין ראש חודש, שלא יראה כשקר, כי אין ב' משמש כראש חודש.

ולענ"ד אפשר שהכוונה **"חודש מכוסה"**, שהנה בפרשת המועדות בחומש ויקרא פרשת אמור כתוב בסיכום

חקרו האחרונים אם בראש השנה שחל בשבת אדם עבר על איסור דרבנן שלא לתקוע ובכל זאת תקע בשופר, האם קיים מצוה מן התורה.

ועיין רבי עקיבא איגר דרוש וחידוש חלק א מערכה ח **וחכמת שלמה** סימן תקפח שטענו שלכאורה יש להוכיח **מרש"י** **יבמות ז'** שביאר דברי הגמרא שחכמים יכולים לעקור דבר

וְטָהַר לִבּוֹ - רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה

ועל פי זה מחדש מו"ר הגאון הצדיק רבי ישראל רפאל פלדמן שליט"א שאם תקיעת שופר הוא חיוב על הגברא אם כן לפי רש"י הנ"ל לכאורה בעצם היה כוח לחכמים לאסור לתקוע שופר בשבת, שהרי זה כעקירת חיוב התורה בהדיא, שהרי הגברא מחוייב לתקוע ע"פ התורה, וחכמים באיסורם כביכול מבטלים את חיוב התורה מהגברא.

ואי אפשר לומר שזה חיוב על החפצא, כי אין בשופר מצווה שיתקעו בו, אלא בוודאי חובה הוא על האדם שישמע קול שופר, ומ"מ כוונת רש"י שחכמים לא ביטלו את חיוב התורה.

אלא אכן ע"פ התורה אכן עדיין נשאר חיוב לתקוע בשבת, אלא חכמים גזרו שכביכול בגלל גזרתם אין לך שופר בבית ואין לך שופר במצוי וכאנוס אתה שאינך יכול לתקוע בשופר, כי אין לך שופר במצוי, וזה כוח חכמים להחשיב חפץ כאילו אינו קיים וכאילו הוא בטל ומבוטל.

ועל פי חידוד זה, יתכן שאדם שכן תקע בשבת אכן יצא ידי חובתו למרות שזה חיוב גברא, אבל מצד שני יתכן שיש לו גדר כמו איסורי הנאה שכתותי מכתת שיעורא שרואים את החפץ כאילו נשרף ואינו בעולם, ולכן אולי יחשב כאילו תקע בידו בלי שופר כלל.

ואדרבא בשבת ראש השנה, שחייבים אנו מן התורה לתקוע בשופר וחיוב זה לא ביטלוהו רבנן וכדברי רש"י הקדוש, אם כן זה עצמו שאנו מקשיבים לדברי חכמים ולא מקיימים את חיוב התורה לא בגלל שאין לנו חיוב כי אכן יש לנו חיוב, אלא רק בגלל שחכמים כביכול העלימו לנו את כל השופרות למרות שבמציאות הם קיימים,

אם כן זה יעזור לנו בדיון, שלמרות שיש לנו במציאות חבילות של עבירות, ואמורים אנו לקבל עליהם עונש חמור רח"ל, בכל זאת הקב"ה יתייחס כאילו נעלמו החבילות של העבירות, וכאילו הם אינם בעולם, מידה כנגד מידה, שאנחנו מאמינים לדברי חכמים שכאילו אין לנו שופרות בעולם.

ובזכות דקדוק במצוות דרבנן תמיד, נזכה לשנה טובה ומתוקה ביותר, כי אין לנו עבירות כלל, ואם נקבל על עצמנו תשובה ודקדוק מעתה ועד עולם במצוות דרבנן כראוי, יעזור לנו כוח דרבנן וגזרתם להעלים לנו את כל שטרי חובותינו ונזכה לשנה טובה ומתוקה הרבה יותר מדבש, אמן ואמן.

זוֹכֵר חֲסִדֵי אֲבוֹת

הקדושים, וכפי שכתוב **בנביא ישעיה מג' כה'** "אנכי אנכי הוא מוחה פשעך **למעני וחטאתיך לא אזכר**, הזכירני נשפטה יחד ספר אתה למען תצדק: אביך הראשון חטא ומליציד פשעו בי:

שלמות שאין לנו זכויות, שלכן הקב"ה מוחה פשעינו וחטאותינו בזכותו ולא בזכותנו, בכל עדיין הקב"ה מחשיב את אברהם ויצחק לאבותינו הראשונים ולא חלילה ניתק החבל וניתק הקשר בנינו לאבותינו הראשונים הקדושים והטהורים, ולכן אנחנו **זוכים לגאולה** למען שמו של ה', שהבטיח גאולה למען שמו לבני האבות הקדושים.

בעת תפילת ערבית בליל א' דר"ה התחדש בעזרת ה' יתברך, שאומרים בתפילה **"וזוכר חסדי אבות, ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה"**, דהיינו שהגאולה מגיעה רק למען שמו של ה' ולא בזכות האבות, כפי שכתוב **בנביא ישעיה מג' וכן בפרשת האזינו**, כי זכות אבות תמה קודם הגאולה, אומנם מדוע מזכירים וזוכר חסדי אבות קודם שאומרים שהגאולה היא רק למען שמו של הקב"ה?!

אלא שזכות אבות משפיעה גם בזמן הגאולה שניחשב בני אברהם יצחק ויעקב למרות ריחוק הדורות ולמרות שאנחנו רחוקים מאוד מאוד מלהידמות לאבותינו

וצמיחת קרן לבן דוד עבדך – ועריכת נר לבן ישי משיחך – שלבים בגאולה

חדשים, ויעלה לירושלים ויהרוג משיח בן יוסף, ואח"כ יבוא משיח בן דוד וימית לארמילוס.

והנה הסיבה שמרד ירבעם כי אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד (**יומא כה ע"ב**). ורב נחמן (**סנהדרין קא ע"ב**) מסביר שבגלל הלכה זו פילג ירבעם את הממלכה ואסר לעלות לבית המקדש ולכן בנה 2 עגלי זהב.

ולפי זה, אנחנו מתפללים שמשיח בן יוסף יכין במהירות בבית המקדש כיסא לבית דוד בבית המקדש, וזה יתקן את חטא ירבעם שמרד בגלל הכיסא של בית דוד בבית המקדש, כי משיח בן יוסף מקים בית מקדש עם כיסא לא עבור עצמו, אלא מכינו למשיח בן דוד אפילו כשעדיין לא התגלה, שזה מראה הכנעה מושלמת ממשיח בן יוסף.

והתפילה שלנו, שבורא עולם לא יתן למשיח בן יוסף למות, כי משיח בן יוסף נכנע למלכות בית דוד, בכך שהכין כיסא למלכות בית דוד, ולכן תפילתנו שמיד יבוא משיח בן דוד כי הושלם תיקון כל העבירות, גם חזרו לעבוד את ה', וגם נכנעו למלכות בית דוד, וגם בנו בית מקדש וגם שואפים למקדש משמים.

ואכן רבי חיים ויטאל בפרי עץ חיים העמידה יט' העיד שהאר"י כיוון ב"וכסא דוד עבדך מהרה לתוכה תכין" שמשיח בן יוסף לא ימות, וכן באור החיים במדבר כד' יז' , ואולי הסיבה להתפלל דווקא במילים **"וכסא דוד"** כי בכך מתוקן חטא ירבעם, כי בהכנת הכיסא יש כניעה למלכות בית דוד, **"ומהרה"** שלא ימות משיח בן יוסף,

בגמרא מגילה יז' כתוב שברכת קיבוץ גלויות היא לאחר ברכת השנים, כי כתוב **"ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאנו לעמי ישראל כי קרבו לבוא"**, וכיון שנתקבצו גלויות נעשה דין ברשעים – **"השיבה שופטינו"**, וכיון שנעשה דין מן הרשעים כלו הפושעים וכולל זדים עמהם – **"שובר אויבים ומכניע זדים"**, וכיון שכלו הפושעים מתרוממת קרן הצדיקים – **"על הצדיקים"**, והיכן מתרוממת קרנם בירושלים – **"בונה ירושלים"**, וכיון שנבנית ירושלים בא דוד – **"את צמח דוד"**, ובאה תפילה ועבודה ותודה ע"ש.

שנאמר בהושע ג' ה' **"אחר ישובו בני ישראל ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם"**. ופירש רש"י תנא משום ר"ש בן יוחאי בג' דברים מאסו בני ישראל בימי רחבעם: במלכות שמים, ובמלכות בית דוד, ובבית המקדש, אמר רבי שמעון בן מנסיא אין מראין סימן טוב לישראל, עד שיחזרו ויבקשו שלשתן: **"אחר ישובו בני ישראל ובקשו את ה' "** - זו מלכות שמים, **"ואת דוד מלכם"** כמשמעו, **"ופחדו אל ה' ואל טובו"** - זה בית המקדש.

ואולי לכן בתפילת 18 לאחר שאומרים בהושיבה שופטינו ומלוך עלינו אתה ה', שקיבלנו עול מלכות שמים, ולאחר שביקשנו את בניין בית המקדש ע"י משיח בן יוסף, ולאחר שביקשנו את מלכות בית דוד, אזי יש לנו כוח להתפלל מתוך סימן טוב לישראל את תפילת שמע קולנו ולבקש בקשות מה'.

ובמדרש ויושע, כתוב שבתחילת ימות המשיח יקום מלך עז פנים ושמו ארמילוס, ויעשה מלחמה עם ישראל שלשה

וטהר לבנו - ראש השנה

בבית המקדש למשיח בן דוד, שזה מאיר חזרה את אור משיח בן דוד שכבה במרד 10 השבטים, ורק לאחר מכן אומרים בתפילה "ובכן צדיקים" יראו וישמחו ויעלוזו ויהיה סתימת פיות של הרשעים והשמדתם – שזה יתקיים בבא משיח בן דוד.

ואולי זה ההסבר מה שאומרים בתפילת ימים נוראים וצמיחת קרן לדוד עבדיך, שזה התגלות משיח בן יוסף המקדים בד"כ למשיח בן דוד, שאז יש רק כבוד ותקווה טובה ופתחון פה נגד הרשעים, ועריכת נר לבן ישי משיחך זה הקמת בית המקדש ע"י משיח בן יוסף והכנת מושב

למה עיקר התפילה בראש השנה - מה שה' ימלך בעתיד על כולם??

אז שאפשר להסביר שהיות וה' כרגע לא מפורסם מלכותו בעולם, לכן גם אם אני הייתי כעבד מורד אנא קבל אותי עכשיו לעבד ולא תשמידני כעבד שמרד במלך, כי עדיין אין מלכות ה' מפורסם בעולם, ובזמן שאין מלכות ה' מפורסמת בעולם זה כבוד לה' כל אחד שמצטרף בכל זמן להיות עבד ה', כי זה כבוד לה' שיראו כמה התאמצו להיות עבדיו עוד קודם הגאולה וההתגלות, ויתכן עוד שאנחנו מבקשים שה' ישפיע עלינו עמו בית ישראל העומדים לפניו בתפילה, שנוכה לפחות לקצת מעוצמת המלכות שתהיה בעתיד.

ובכן תן פחדך ה' אלוקינו

ויניח לכם (ס"א ויצוה לכם) לבנות ולעשות כל צרכי יציאת הבניין משלו ולעזור אתכם בחיטין ויין ושמן ועצים כמו שמפורש בעזרא ולא תצטרכו לעזרת אדם:

יש ע"פ רעיון זה המשך חידוש שהתחדש בס"ד ביום כיפור!! על קטע התפילה בשמונה עשרה "ובכן תן פחדך ה' אלוקינו על כל מעשיך ויראוך כל מעשיך, ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם". שכדברי העמק דבר הנ"ל, לעתיד לבוא ננצח בלי צורך במלחמה, כי בורא עולם ייתן פחד עצום לכל הגויים, וכך כולם ירצו להתקרב לבורא עולם, ולא רק להתקרב אלא גם ביחד להתקרב באחדות ובאגודה אחת.

ונשאלת השאלה, אם כן מה עם היהודים, מה עם הצדיקים שעוד לפני ותן פחדך היו יראי שמים ונלחמו לשמור על קדושת השם?? וכי ישתנו לאגודה אחת??

ועל זה עונים בתפילה "ובכן תן כבוד ה' לעמך, תהילה ליראך ותקווה טובה לדורשיך, ופתחון פה למייחלים לך", דהיינו שלנו יהיה כבוד, לנו יהיה פתחון פה, שאנחנו נתגאה על כל הגויים כי אנחנו היינו יראי ה' בעבודה עצמית בזמן של גלות וניסיונות קשים. ולכן למרות שיעשו כולם אגודה אחת לעשות רצון אבינו שבשמים, לנו יהיה כבוד, כי נהיה בראש, שנהיה קרובים יותר לבורא והם רחוקים.

כי כולם יבינו שמגיע לצדיקים ולישרים לשמחה, כי טרחו כל חייהם, כשכולם חטאו הם מסרו נפש, לכן עכשיו הם ישמחו שמחה נצחית לעולמי עד, וכבוד אמתי ומעמד עליון לעולמי עד ולנצח נצחים.

ללמדנו שאין עבודה בעבודת ה' שהולכת ריקם אלא הכל בא בחשבון, ומי שהשקיע ונלחם בזמנים הקשים הוא יהיה המוכבד ביותר לנצח נצחים, ולכן כדאי לנו להשקיע להיות מהצדיקים שמוסרים נפש בגלות, להיות אנשי קודש ויראי שמים אמתיים, וברצון עז ובעזרת השם נצליח לנצל את היצר ולהתקדש גם בחשכת הגלות ואמן.

ובכן תן פחדך על כל מעשיך - פחד שלא יתנדף

עובר ושוב לא ראיתי אותו, ולאט לאט הפחד חלף ועבר ממני, למרות שבתת ההכרה שלי אני מודע שהוא עדיין יכול לצוץ ולתקוף.

ואני חושב למה זה בא לי, והנה מיד קיבלתי תשובה מיידית, צרעה זו באה ללמד אותי מוסר השכל עצום, שמי שיש לו מכשירים ששייך לחטוא בהם ולהעקץ בהם, אם יש בו יראת שמים אז בהתחלה הוא מפחד ונזהר מאוד, אבל במשך הזמן הפחד והזהירות הולכים ונעלמים, לכן **אנא נתרק מכל מכשיר ששייך לחטוא בו, כי בנפשינו הדבר, והזהירות מתנדפת והולכת עם הזמן.**

משל למזגן למרפסת סוכה, שקניתי בערב החג, כי ממילא אצטרך לקנות מזגן כשאסגור את המרפסת אז למה לא להנות עוד שנתיים קודם.

ולפי זה הבנתי ממילא שאנחנו אומרים ה' ימלך, שהטענה היא למה לא להצטרף עוד קודם להיות עבדי ה' מלכו של עולם, והרווח עצום למקדימים, וכפי שאומרים בתפילת ימים נוראים שכל העולם יעבדו את ה' מתוך פחד ואימה, אבל הצדיקים שהשקיעו לפני שכל העולם הכירו כוח מלכות ה', הם יראו וישמחו ויעלוזו.

בפרשת "וזאת הברכה" הבאתי דרש על הפסוק "עם נושע בה' מגן עזרך חרב גאותך ויכחשו איביך ועל במותימו תדרוך", שלכאורה קשה לומר על עם ישראל את המילים "חרב גאותך", כי על עשיו כתוב על חרבך תחיה, אבל היהודים רחוקים הם מחרב ושפיכות דמים, וגם כשנאלצים לנקוט בכוח הזרוע זה לא גאווה עבורם??

אלא מבואר בספר העמק דבר, שהכבוד הגדול לישראל הוא שיהא יכול להגן על עצמו בלי שפיכות דמים כי אם בהשגחת בורא עולם, כמו שהיה ביעקב אבינו שניצל מלבן ומעשו בלי שפיכות דמים.

אלא על ידי שה' הטיל פחדו על לבן או שנתן פתאומית אהבה לעשיו על יעקב, וכן בכל דור יש עניינים כאלו, וככה אנחנו דורכים על במות גדולתו שאינם יכולים לעשות לנו שום רעה, וכל האופנים הם בהשגחת בורא עולם לפי צדקות האדם ומעשיו. אמנם הצד השווה שבהם שכולנו נושעים בה'.

וכמו שלפני כ 30 שנה אירן היו ידידי כל היהודים, ופתאום זה התהפך לרעה, כך בורא עולם יכול שוב להפוך בלי קרב ומלחמה שאירן שוב יהיו ידידי אמת של כל עם ישראל בכל מקום שהוא.

וכפי שמפורש בנביא זכריה ד' פסוק ו' "ויען ויאמר אלי לאמר זה דבר ה' אל זרובבל לאמר לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי אמר ה' צבאות", וכתב רש"י "זה דבר ה' אל זרובבל" - זה סימן לך להבטיח את זרובבל, כשם שהזיתים והשמן הזה נמור מאליו לכל דבריו כך לא בחיל ולא בכח שבכם תעשו את בנין ביתי. **כי אם ברוחי** - אני אתן רוחי על דרושו

ללמדנו שאין עבודה בעבודת ה' שהולכת ריקם אלא הכל בא בחשבון, ומי שהשקיע ונלחם בזמנים הקשים הוא יהיה המוכבד ביותר לנצח נצחים, ולכן כדאי לנו להשקיע להיות מהצדיקים שמוסרים נפש בגלות, להיות אנשי קודש ויראי שמים אמתיים, וברצון עז ובעזרת השם נצליח לנצל את היצר ולהתקדש גם בחשכת הגלות ואמן.

בחודש אלול השנה תשע"ו לאחר תפילת שחרית נכנסתי לביתי, והנה אני רואה דבור או צרעה שהעוקץ שלה כבר היה שלוף ומוכן לפעולה, ואני מחפש בכל מקום אפשרי ובמהירות ספריי נגד חרקים, אבל לא מצאתי.

ובינתיים אני חוזר ולפתע אני כבר לא רואה את הצרעה, ואני לחוץ כי הבית עם רשת בכל החלונות חוץ מחלון צדדי במחסן, וסיכוי קטן מאוד שהצרעה יצאה משם כשהיא במטבח ורחוקה מהחדרון עם החלון הקטן ההוא.

ואני בלחץ ממנו, שמא יתקוף אותי, אבל אני לא רואה אותו, והחלטתי להמשיך בזהירות את חיי, ובינתיים הזמן

וטהר לבנו - ראש השנה

ותפילתי לבורא עולם אנא תן בנו פחד עצום ממך, פחד שלא יתנדף לאחר תקופה, אלא שתוקפו יישאר תמיד בעוצמה שרק תתעצם במשך הזמן, וגם אנחנו נחדש בקרבינו את הפחד מבורא עולם תמיד על ידי לימוד מוסר קבוע מידי יום כך שנתחדש ביראת שמים שלנו, ונהיה בגדר "פתחו לי פתח כחודו של מחט, ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם", ומתוך הזלזול שרבים מזלזלים בזה דווקא מתוך זה נלמד עד כמה עוצמה יש בדבר זה, שלכן היצר הרע נלחם בזה בכל הכוחות שלא ילמדו מוסר כל יום, ולכן אדרבה נתחזק ונחזק אחרים בלימוד המוסר ובעזרת ה' בורא עולם ישפיע עלינו "פחד" של יראת שמים ופחד מגדלות בורא עולם אמן ואמן.

ובספר בחידושים על "יום כיפור" כתבתי בהרחבה את ההסבר המפורט על "ובכן תן פחדך", האם אכן כולם חוזרים בתשובה מפחד ה' באחרית הימים או רק חלק???

ר"ה "יום תרועה"

ואולי יש לתרץ שהתרועה בכל העולם שהיהודים מפוזרים 42 קצוות הארץ, בפרט שמריעים גם בתפילת המוסף.

שואל מרן ראש הישיבה רשכבה"ג זצ"ל הרי ראש השנה אינו יום שלם אז מדוע התורה מכנה את ראש השנה "יום תרועה"? הרי זה רק קצת זמן וכרגע משעות היום וגם לא בלילה?

סימנים בראש השנה, מה עם לא תנחשו?? ומה בעצם פשרם וכוחם??

הם כפי הרעיון שנהג רבי הקדוש שהלביש את יוסי בנו רבי אלעזר נכדו של רשב"י כשראה אותו בדיוטה התחתונה, הלבישו בגד זהב ואמר לו מעכשיו אתה רב, ונתן לו חברותא שילמדו תורה, ומזה צמח להיות תנא קדוש רבי יוסי בן רבי אלעזר בן רשב"י זכותו וזכותם יגן עלינו.

וגם אנחנו כביכול מציבים עובדות בשטח שאנחנו אנשים חדשים, עבדי ה', ולכן מגיע לנו שנה טובה, וכל סימן וסימן שעושים זה מחדד העניין כמו הבגד הרבני מזהב שהשפיע על השינוי לטובה, **ובאריכות כתבתי על סיפור מדהים זה בפרשת בראשית על קידוש החודש מדוע היא המצווה הראשונה לעם ישראל.**

וכמה שאנחנו מביאים יותר סימנים כך כביכול אנחנו יותר מעמיסים על העגלה מוצרים טובים על חשבון והבוס כי אני עובד שלו, אבל זה מחייב יותר גדול להיות עובד ה', שלא נתקע בלי בוס שמשלם חלילה....

טלפון מוזר ומעצבן – האם אתה נוסע לאושר עד ויכול לקנות במקומי - המשך

הכל בגלל שמגיע לנו, אבל אנחנו מתעצלים ומבקשים טובות מה', שיקנה וישלם....

ולא רק בראש השנה, אלא כל השנה אנחנו מבקשים מה' טובות, ולא תמיד אנחנו מתאמצים לקנות את הטובות בפועל ידנו במצוות ובמעשים טובים, אלא מבקשים טובות. נכון זה מעצבן... לנצל, זה מבייש מאוד וכו'....

אבל, הקב"ה הוא אבא שאוהב אותנו, הוא לא חבר שמודד אותנו במבט כמו קודם, אלא אבא מודד אותנו באהבה ובפנינוק, הוא מסכים לתת לנו הרבה יותר ממה שאנחנו מתאמצים, אבא מוכן לפנק אותנו, אבל לפחות נראה לו אהבה, ונכיר בו כל רגע שהוא אבא שלנו, ונשתדל להראות את אהבתנו לו בכל זמן.

והלואי ונזכה לקבל את כל רשימת הקניות שלנו לשנה הטובה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה, והלואי ונזכה לשפר מעשינו ולהתחזק באהבת ה' ובעבודתו תמיד, עם קצת יותר מאמץ ואכפתיות..

ועכשיו, כך כתבתי מספר שנים - מבקש אני בבושת פנים אולי אותכם אבא אוהב יותר כי אתם טובים ממני, אנא תבקשו מאבא בשבילי, שהשנה ישמחני בהדפסת ספרי וטהר לבנו 7 כרכים לזיכוי הרבים, ולכפרה לנשמת הזקוקה לתיקון, ואני בטוח בכוח תפילת רבים שפועלת כראוי, ובעזרת ה' תפילותיכם יתקבלו לרצון לפני אבינו שבשמים אמן ואמן.

ואנא תאמינו בכוח התפילה והברכה, כי התפילות התקבלו ברצון לפני ה', והבטחתי לפרסם הנס!! ואכן זכיתי בשנת התשפ"ו להדפיס יחד עם שותפי היקר ר' אברהם גואטה שליט"א את 5 כרכי וטהר לבנו על התורה בהידור ובפאר, והכל במעשה ניסים מתחילתו ועד סופו, והקב"ה יתן שפע ברכה והצלחה לשותפי היקר, שזכה להמשיך בשותפות להוציא את שאר הספרים – כרך מועדים והגדה של פסח, ותמצית מנחת חינוך, ומרחב ים על מסכת ב"ב ועוד בס"ד.

וגם אתם, אנא השתדלו והרבו תפילה ובקשה, לפני מלך קל רם ונישא אבינו אב הרחמן שרבי אברהם שותפי יחיה כל חייו בעשירות וברוגע ובשלווה הנפש מתוך בריאות איתנה, בזכות ולזיכוי הרבים, והמתפלל על חברו הוא נענה תחילה.

לשנה טובה תכתב - התעוררות מושלמת - ומל ה' את לבבך ואת לבב זרעך

ומוסיף החיד"א שהסופי תיבות יוצא "תכתב", שעל ידי תשובה זוכים לכתובה וחתימה טובה.

החיד"א מביא בשם הראשונים שהמילים בפסוק "את לבבך ואת לבב" זה ראשי תיבות "אלול".

וטהר לבנו - ראש השנה

ביותר מצדנו היא, שלא רק נתקן את הלב שלנו, אלא שנעשה כל שביכולתנו שגם זרענו יתעורר בתשובה שלימה, ולכן כביכול לבב של זרעך מתחבר בראשי תיבות של אלול לבב של עצמך, כי האבא יתעורר התעוררות עצומה שתשפיע גם על יוצאי חלציו, זו תשובה מושלמת.

יש בזה גם צדק והיגיון, כי רבות מקלקולי הילדים זה בגלל נפילת ההורים ברוחניות, ולכן על ההורים להתחזק ביותר ולגרום גם לילדיהם להתעורר בתשובה.

זכר ליציאת מצרים – קידוש ליל ר"ה

והמקטרג טען הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז, בכל זאת בכורי ישראל ניצלו ובכורי מצרים מתו, וכן עם ישראל ניצול בים סוף ואילו המצרים טבעו תחתם, וכל זה מתוך אהבת ה' אותנו ככתוב **בנביא ישעיה פרק מג' ג' "נתתי כפרך מצרים"**, וכפי שכתב **רש"י: נתתי כפרך מצרים** - והם היו לך לפדיון שבכוריהם מתו ואתה בני בכורי נצלת, והייתם חייבים כליה כמו שנאמר **(ביחזקאל כ) "ואומר לשפוך חמתי עליהם בארץ מצרים"**: **וממשיך הנביא: (ד) מאשר יקרת בעיני נכבדת ואני אהבתיך, ואתן אדם תחתיך ולאומים תחת נפשך:**

ובאופן כללי, כל שבת ובכל חג אומרים זכר ליציאת מצרים, כי בצאתנו ממצרים הקב"ה קרבנו לעבודתו והעלנו ממט' שערי טומאה למט' שערי קדושה, כך מטרת שבתות וכל הימים טובים להאיר לנו את החשיכה ולהוציאנו מהשגרה ומהחולין, ולקרבו לעבודת הבורא ולרוחניות ולקדשנו ולטהר לבנו מתוך שמחה וטוב לבב, ולהגיע לאור גדול אמן ואמן.

חי עולמים טהור עיניים

בדרך רמז - מי ששומר על טהרת העיניים יזכה לחיות לעולמים, חיי העולם הבא הנצחיים!!

לגולה עמוקות

ונראה כדברי הרמב"ם גירושין פ"ב הל' כ' שהנקודה הפנימית של יהודי זה להיות צדיק ולכן כופים אותו עד שיאמר רוצה אני, ועל זה אנחנו מתכוונים בתפילתנו **"לגולה עמוקות"**.

יושב בסתר – כתרו ישועה

מי שגם בסתר לא חוטא ונופל חלילה, אלא יושב כביכול – יזכה לכתר ישועה שיבלוט אצלו הרבה ישועות גדולות ומפורסמות שמעוררות התפעלות! ככתר!!

מלך ממלט בצדקה

נשמר לעשות את כל המצוה לפני ה' אלוקיני כאשר צונו. וצדקה וברכה ורחמים וחיים ושלוש יהיה לנו עד העולם:

איזה צדקה? ואולי הכוונה לזה שאומרים בסוף מוסף של שליח ציבור **"כהיום הזה"** - ונאמר וצדקה תהיה לנו כי

שפרו מעשיכם וברית לא תופר נאקתכם יאזין שחקים שיפר ותיטב לה' משור פר

קודש זוכים לקבלת התפילות וזה עדיף להקב"ה מקורבנות.

בדרך רמז – אולי נפרש שאם משפרים את המעשים ושומרים על ברית קודש שלא נפגום חס ושלוש בברית

"בינונים" מיהו בינוני? ומה דורשת הגמרא מבינוני להכריע את הדין?

כי יתכן שבמעשה אחד הוא מכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות או חלילה להיפך לכף חובה, והלוואי ונזכה ונזכה את כל העולם לכף זכות, וכדברי הגמרא קידושין מ'.

הכוונה מי שגם אוהב את ה' אבל גם נופל לפעמים בעבירות מתוך תאוה ולא להכעיס חלילה, ועליו לזכור לא לזלזל בשום מצווה או חלילה להיזהר לא ליפול בשום עבירה.

כי לא יזכו בעיניך בדין? – וראה עוד הסבר כתבתי בחלק הספר על יום כיפור

לשנות את גזר הדין כלל. אבל עדיין כאב לי בכל זאת מדוע מזכירים זאת? מה עניין לנו בכך שהמלאכים לא זוכים בדין?

לכן שמחתי מאוד שהתחדש ב"ה תירוץ נפלא, שלעומת המלאכים, אנחנו אומרים בבקרת רועה עדרו, מעביר צאנו תחת שבוט, שאנחנו כמו הצאן של הרועה שבוודאי מעוניין בשלימות הצאן ולא רוצה להפסיד שום כבש.

ולכן אדרבא בעת שהרועה מעביר את הצאן תחת שבוט לדעת מי יהיה העשירי קודש - מעשר בהמה, הרי כאשר

וקצת כאב לי כביכול, שיוצא שבראשי תיבות **"אלול"** המשפט לא מושלם, שהרי המשפט מסתיים **"ואת לבב זרעך"** ובראשי תיבות לא השתמשנו במילה **"זרעך"**, ולכאורה זה חותך את העניין??

לכן נראה לחדש שדווקא נכתב המשפט כביכול, בכדי להודיע לנו שתשובה שלימה צריכה להיות שאנחנו נתקן את עצמנו כראוי ובאופן מושלם שה' יתקרב אלינו עד כדי כך שכביכול שה' מל את הלב, אבל תשובה המושלמת

בליל ראש השנה היה קשה לי מה הכוונה בקידוש שאומרים **"זכר ליציאת מצרים"** הרי ראש השנה הוא יום תרועה ומה שייכות יש לו ליציאת מצרים??

ובליל ראש השנה, חלמתי תשובה – שפרעה ביציאת מצרים אמר לבני ישראל – אין אתם עבדי!! ומיד נהיו עבדי בורא עולם!! כי באותו רגע שהשתחררו מעבדות פרעה בו זמנית עברו מעבדי פרעה להיות עבדי מלך מלכי המלכים!! וזה זכר ליציאת מצרים השייך בראש השנה!! כי מטרת ראש השנה היא **"המליכנו עליכם"**, וביציאת מצרים לראשונה נהינו עבדי מלך מלכי המלכים, מלך ישראל וגואלו.

וביום כיפור גם יש זכר ליציאת מצרים, שהקב"ה מוחק לנו עוונות ועיצומו של יום מכפר, וכך גם היה ביציאת מצרים, שה' נתן את עוונות בני ישראל על ראש המצרים, ששימשו כופר נפש על עם ישראל. שלמרות שעם ישראל היו עובדי עבודה זרה

בני היקר יאיר אברהם נ"ו, שאלני מה הכוונה לגולה עמוקות ולצופה נסתרות ביום דין שאומרים בקל עורך דין, הרי הסודות עלולים רק ללמד חובה???

וטהר לבנו - ראש השנה

והראיה לכך מהפסרת יום שני בירמיהו פרק לא' שכתוב בו "שמעו דבר ה' וגו' מזרה ישראל יקבצנו ושמרו כרעה עדרו", שאנחנו כמו צאן שהרועה דואג לצאנו.

וא"כ אפשר לפרש, שאכן המלאכים מתוך אימת הדין סבורים שאין לנו בני האדם תקווה! אבל המלאכים טועים! כי אנחנו צאן מרעינו של ה' וכן יש לנו תקווה טובה – ויתכן שמרומז ההבדל בבין המלאכים לבני האדם, שאולי המלאכים מכונים בני **מרום** שעליהם כתוב שלא יזכו בדין, ואילו בני האדם באי עולם מכונים בני **מרון**, ולנו יש תקווה כי אנחנו צאן קדשים.

הצאן עובר לפניו אחד אחד הרי ממילא הוא מתבונן בכל אחד בנפרד ובודק איך אפשר לעזור ולהטיב לכל אחד מצאן עדרו, ומתבונן בהם באהבה וברחמים ובדאגה אמיתית לכל אחד.

ולכן למרות שיש משפט ודין שיכול לשנות את החיים לטובה ולרעה כפי שמפרטים בהמשך מי לחיים וכו', בכל זאת אנחנו בטוחים שהקב"ה שהוא רועה נאמן ואוהב יתן לנו גזר דין טוב וברכה וחיים טובים, כרצונו של כל רועה שלא יחסר לו מהעדר שום בהמה, שחלילה לא יחסר שום יהודי לפני זמנו ורק טוב ייגזר לנו אמן ואמן.

עוד הסבר נפלא חדש התחדש בליל ראש השנה התשפ"ו - המשך

דרשתי ליהודים יקרים בראש השנה, שאם המלאכים אומרים שאפילו הם לא יזכו בדין, אם כך נסגור את המחזור ונחזור לבית בייאוש, כי אין תקווה חלילה!!

ובכדי להבין איך יתכן שה' ישב לדין אמת "ותשב עליו באמת", בכל זאת יתקיים "ויכון בחסד כסאך", ולכאורה איך שייך חסד יחד עם דין אמת?

והתשובה היא, שהנה הקב"ה לא גילה מה שזכר כל מצווה ומצווה וכן הקב"ה לא גילה מה משקל כל עבירה ועבירה, וה' בחסדו מקטין משקל עבירה ובחסדו מעלה משקל כל מצווה ומצווה כרצונו, וממילא מתקיים גם דין ומשפט וגם חסד.

אבל התחדש שאולי זה בכלל לא כוונת רבי אמנון שחיבר תפילה זו!! אלא התפילה היא, שמבקשים מבורא עולם כשישב לדון את העולם בדין בכל זאת ישב בכיסא המבוסס בחסד "ויכון בחסד כסאך", שהרי אפילו המלאכים טוענים שלהם שאין יצר הרע לא יזכו בדין דהיינו במידת הדין, וכל שכן ובוודאי אין סיכוי לבני אדם לזכות במידת הדין!!

לכן בורא עולם תדון את בני האדם במידת החסד – כבקרת רועה עדרו שאוהב את הצאן שלו ולא רוצה חלילה שינזקו חלילה רק באהבה וחמלה.

לקל עורך דין – חסדי ה' כי לא תמו, איך אפשר שלא לאהוב את ה' הטוב?? עוד תשובה - המשך

ככתוב ישעיהו מג' "כי אני ה' אלוך קדוש ישראל מושיעך נתתי כפרך מצרים כוש וסבא תחתיד", וכתב רש"י, "ואתן אדם תחתיד" – "תמיד" אני רגיל בכך!!!
ובפשטות הכוונה גם על גזר דין של יהודי בודד ולא רק על כלל עם ישראל, הקב"ה ברחמיו רגיל להפיל גזר דין רע על גוי במקום היהודי שניצל לחיים טובים ומתוקים, וכך מתקיים דין אמת אבל גם חסד!!

אכן יש דין, ויש מידת הדין, אבל הקב"ה אוהב אותנו מאוד, ורגיל לעשות כופר נפש, שאם חלילה יש גזר דין רע הקב"ה מפילו על גויים שיקבלו אותו תחתנו, - כופר נפש.

כך שאנחנו זוכים לשנה טובה ומתוקה באהבתו מלכנו שתמיד ימלוך עלינו, ונמלכנו עלינו תמיד באהבה כאהבתו העצומה לנו.

היום תתמכנו בימין צדקך

ולכאורה הפסוק מדבר על מצב קשה שהיהודים מסורים ביד האויב רח"ל, ואם כן מדוע מזכירים זאת בר"ה??

ויתכן, שמוכח מפסוק זה, שגם במקום הכי נמוך בכ"ז ה' מתמלא רחמים, א"כ מתפללים שגם אם נגזר חלילה שלא מגיע שנה טובה, בכל אבא יקר ריבונו של עולם, תתמלא עלינו רחמים, ויותר מזה, אנחנו מבקשים, אנה ה' עוד לפני שנופלים תתמלא עלינו רחמים, ותתמכנו בצדקה שלא ניפול ושלא נינזק, למרות שלא מגיע לנו הגנה והצלה.

בפשטות שורשו מנביא, ישעיהו פרק מא פסוק י' "אל תירא כי עמך אני, אל תשתע כי אני אלוך, אמצתיך אף עזרתיך אף תמכתיך בימין צדקי":

ומפרש המצודות דוד: אני ה' אלוך כמאז. אמצתיך - בדברים טובים ונחומים. אף עזרתיך - בימים הקדמונים. אף תמכתיך - בהיותך ביד האויב תמכתיך בימיני לבל יעשה בך האויב כלה. בימין צדקי - ר"ל לא בגמול כי אם בצדקה:

חיזוק עצום מהחזון אי"ש, היצר קשה מאוד אבל בהחלטה מוחלטת - "ובחרת בחיים" שאני בוחר רק בחיים, כך מנצחים את היצר!!!

כבקרת רועה עדרו

במנחת חינוך מצוה שס' - במצוות מעשר בהמה כתב, ומעמיד אמותיהן בחוץ והן גועות, כדי שישמעו הטלאים ויצאו מהדיר לקראתם מעצמם ולא מכח אחר, ומונה אותן בשבת, 2 1, וכן עד 10, והיוצא עשירי סוקרו בסיקרא ואומר: הרי זה מעשר:

ואולי מה שאומרים "כבקרת רועה עדרו" שנקיים מצוות לא מכוח הכאה ואיום מקל, אלא מכוח רצון עצמי שבא ע"י תפילות ההורים ובכיותיהם על הילדים.

חיזוק לא פשוט בראש השנה תשפ"ג – מי יחיה?? ומי ...

ולעילוי נשמתו, רצוני לכתוב חיזוק כי מה' מצעדי גבר, ונזכור שיצחק אבינו בעקידה שמסר נפשו למות על קידוש ה' היה בן 37 שנים בדיוק כגילו של רבי ישראל זצ"ל, ויצחק אבינו הסכים למות והאמין שב37 שנים השלים את תפקידו בעולמו, ורבי ישראל זצ"ל אכן השלים תפקידו ב37 שנים בשלימות.

בראש השנה תשפג' באתי לתקוע בשופר להרב ישראל גרשנקורן כפי שתיאמתי עמו בערב החג, אבל כשבאתי לביתו לא היה מענה, ולמטה השכנות הנסערות סיפרו לי שהוא הובהל לבית חולים, ולצערנו כעבור כמה ימים הוא נפטר בגיל 37 צעיר לימים ממש בשיא פריחתו ועשייתו.

וטהר לבנו - ראש השנה

עוררני שרבות מחשבות בלב איש, אדם חושב לעשות ולעשות ועוד לעשות, ועצת ה' היא תקום.

ורבי ישראל עצת ה' שתקום בקץ הימים בקרוב ממש, עם חיוך המושלם, ובמרחץ הנפלא תקום לימים מושלמים של ימות המשיח בקרוב, ובנתיים תנוח בשלום על משכבך, ותהנה מזיו השכינה בגן עדן, ותלמד זכות ליוצאי חלצך שיזכו לכל טוב הנדרש להם בעולם הזה, ושיזכו לחיי העולם הבא, כי האשת חיל שהותרת על חינוכם בוודאי תקבל כוחות עיליים ותצליח מאוד בחינוכם הטהור אמן.

מלכויות – מלך על כל הארץ מקדש ישראל ויום הזיכרון

וייתכן שלכן **בראש השנה** - **יום הדין** אנחנו לא חוזרים בתשובה מתוך פחד ויראת העונש למרות שזה "**יום הדין**", כי בחזרה בתשובה רגילה מתוך פחד, עדיין המזיד יישאר לנו כשוגג, אלא מתחזקים בעוצמת "**המלך**", באהבת ויראת גדלות ועוצמת בורא עולם, שכך הכל נהפך לזכויות אמן ואמן.

מלכויות

מלוכה שה' מושל בכל רוחות ובכל הרקיעים, **וכמו** כן **בקדושה** עם ישראל מפרשים את **שמע ישראל**, שאומרים: **הוא אלוקינו הוא מלכנו** וכו'.

חתימת ברכת שופרות

שופרות במקום 3 המקבילים במלכויות ובזכרונות (ששם הביאו 3 פסוקים מהתורה 3 מהכתובים ועוד 3 מהנביאים וסיימו בעשירי מהתורה).

ולכן בשופרות הביאו פסוק 11 שלמרות שלא מופיע בו שופר בכל זאת זה פסוק שמוזכר בו תקיעה וגם הוא חתימה בפסוק מהתורה.

אם כעבדים עיינו לך תלויות עד שתחוננו – העיניים תלויות או הגוף של העבד?

זאת אומרת שעבד טוב האדון לא מגרש כי הוא טוב, כגון עבד הכי מקצוען שאין לו תחליף, אזי לא שווה לאדון לגרשו, רק מייסרו עד שיחזור בתשובה, ולמה ובמה אנחנו נחשבים לעבד טוב??

והתשובה היא, כי עם ישראל נמשלו ככוכבי השמים לרוב, ואכן יש כוכבים כביכול עד אין סוף, והנה כל כוכב וכוכב הקב"ה סופר אותו פעמים בכל יום כדברי **רש"י בתחילת שמות**, בכניסתם וביציאתם להאיר, ולכולם שמות יקרא, וכל כוכב מאיר באזור מיוחד בו קבע לו ה'.

אותו דבר, לכל יהודי יש תפקיד מיוחד לו דווקא להאיר בשטח שקבע לו הבורא יתברך, כשם שפרצופו שונו מכל יהודי אחר, כי לכל יהודי יש מטרה חשובה בחיים, כמו כוכב נפרד, ולכן הקב"ה צריך אותך ודווקא אותך, ולכן הקב"ה לא רוצה לזרוק אותך, ולכן אפשר לבקש סליחה ולהתחיל דף חדש אפילו רגע לפני המיתה.

ועוד סיבה שאנחנו נחשבים **עבד טוב** שהאדון לא רוצה לזרוק אותנו, "**כי אתה עבדי בין שאר הגויים**", שהנה למרות סבל עם ישראל במשך 2000 שנות גלות קשה ואכזרית, עם תהפוכות קשות וגזרות קשות וניסיונות קשים לעם ישראל, סבל מתמשך ומגוון כזה שום אומה מכל העמים לא עברה וסבלה כך.

בכל זאת עדיין יש בעם ישראל המון רב של אנשים צדיקים וכשרים, אנשים טובי לב ובעלי חסד מכל הלב, ובלי עין הרע כל כך הרבה אנשים שמצהירים שהם שומרי דת ה', וחלק עצום בעם ישראל מצהיר שהוא חרד לדבר ה', וכל כך הרבה בחורי ישיבות שלומדים תורה למרות הפיתויים הקשים ביותר הזמינים שיש בדורנו.

ואני נחרד לעצמי, וכי אני מוכן למות, האם אני במצב שאני נקי ומושלם שככה אני רוצה להיפטר מן העולם?? הרי אני הרבה יותר מבוגר מרבי ישראל, ואני ודע שבכדי להיות מוכן לעולם הבא יש לי המון מה לתקן, ונורא ואיום אם אני יפטר עכשיו ככה.

ומותך רבי ישראל הצדיק, עורר בי את המחשבה שוב יום אחד לפני מותך, ואין אתה יודע מתי אותו היום, אין ביטוח לאף אחד!!! והשופר שבידי המיותמת כביכול,

זכור נזכור, שחזרה בתשובה הופכת את העבירות שעשינו במזיד לשוגג, ואת העבירות שעשינו בשוגג זה הופך לזכויות, אבל כל זה כשחוזרים בתשובה מתוך פחד ויראת העונש, אבל כשחוזרים בתשובה מתוך אהבת הבורא יתברך ויראת גדלות הבורא אזי המזיד גם מתכפר לגמרי ולא עוד אלא שגם נהפך לזכויות.

הפסוק העשירי של מלכויות "**שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד**" לכאורה לא מתאים לברכת מלכויות, שהרי לא נאמר בו מלכויות, אומנם בכוונות **שמע** בוודאי יש עניין

חתימת פסוקי שופרות היא "**וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חודשיכם, ותקעתם בחצוצרות**", וקשה שהרי לא מוזכר שופר אלא תקיעה בחצוצרות!! **ואכן** ראיתי **בשו"ע** שיש דעות לא לחתום בפסוק זה בגלל טענה זו.

אך נראה לתרץ, שהנה מלבד פסוק זה יש 10 פסוקים נוספים, **כי בכתובים הביאו 4 פסוקים** של המוזכר בהם

בתפילת ראש השנה מתפללים בשירה נעימה אחרי תקיעת שופר **אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים, ואם כעבדים עיינו לך תלויות עד שתחוננו ותוציא כאור משפטנו איום נורא.**

ובמשך שנים התפלאתי על המשפטים האלו, נכון שאם אנחנו כמו בנים אז בן שמבקש מאבא סליחה ואומר לאביו: אבא אני מבטיח לך שאני מתחיל דף חדש, האבא נותן לבן חיבוק חם, והוא אומר לו בסדר צדיק שלי, אני יתן לך פרסים מיוחדים רק שבאמת תפתח דף חדש.

אבל אם כעבדים!! וכי יש תקווה? הרי עבד שמצפצף על האדון שלו ומורד וממרה את ציווי האדון לא פעם אחת או פעמיים 3, אלא כל יום עשרות פעמים, מה יעשה לו האדון? בפשטות לא עיינו לך תלויות, אלא הראש יהיה תלוי על העץ הכי גבוה כביכול!! כי איזה אדון יסבול עבד חצוף ומרדן יום יומי??

אז מה פשר מה שאנחנו אומרים "**אם כעבדים עיינו לך תלויות עד שתחוננו ותרחם עלינו**", מתי אדון מרחם על העבד המרדן? מתי עוזר בקשת סליחה ותחנוני העבד?

והתשובה היא על פי **הרד"ק בספר הנביא ישעיהו פרק מד'** "**ועתה שמע**" – שלמרות שייסרתי אתכם בגלות הארוכה ומכה אתכם בעונותיכם, עוד אטיב לכם טובה גדולה בגאולה הקרובה, ועתה שמע הנחמה הטובה.

כי אתה עבדי בין שאר הגויים, ובך בחרתי מכולם, והעבד הטוב למרות שיחטא לפעמים לא יגרשהו אדוניו אלא מיסרו, ובאחרונה אחרי שהעבד התייסר כמה פעמים מתחרט העבד וישוב לעבוד את אדוניו בישרת לבב אז ייטיב לו אדוניו טובה רבה:

וטהר לבנו - ראש השנה

ובכל זאת כאשר יצחק ראה שהרשע מנסה לרמות אותו שהוא צדיק, שמח מאוד בליבו, הנה הבן הרשע מחזיר לי אהבה, ואכפת לו ממני והוא אוהב אותי, כי הוא לא רוצה לצער אותי, אדרבא הוא מנסה לשכנע אותי שהוא צדיק.

כי ברמה של הרשעות של עשיו עצם הדבר שיצא החוצה להכין אוכל לאבא שלו ועדיין אכפת לו מאבא שלו אפילו שזה תמורת ברכה של פעם בחיים, זה עדיין נחשב כיבוד אב, ויותר מכך **המדרש רבה** בראשית ס"ה ט"ז מציין שזה נחשב **שיא בכיבוד אב, וכדברי ר' שמעון בן גמליאל: כל ימי הייתי משמש את אבא ולא שמשתי אותו אחד ממאה שמשש עשו את אביו.**

הבן יקיר לי אפרים

שמוע שמעתי אפרים מתנווד יסרתני ואוסר כעגל לא למד השיבני ואשובה כי אתה ה' אלקי, כי אחרי שובי נחמתי ואחרי הודעי ספקתי על ירך בשתי וגם נכלמתי כי נשאתי חרפת נעורי. הבן יקיר לי אפרים **אם ילד שעשעים כי מדי דברי בו זכר אזכרנו עוד על כן המו מעי לו רחם ארחמנו נאם ה'.** ידמיהו לא, הפסטר ראש השנה.

לכן הם מכוונים "הבן יקיר לי אפרים, אם ילד שעשעים", ולכן עליהם כתוב "כי מידי דברי בו זכר אזכרנו עוד, על כן מעי המו לו, רחם ארחמנו נאם ה'".

שהיות וכוונתם הייתה לשם שמים, לכן בורא עולם אוהב אותם ומרחם עליהם, וממאן לקבל עליהם תנחומים.

ובראש השנה תשע"ו, התחדש לי הסבר לפסוקים הקודמים שאומרים אותם בהפסטר בר"ה, "שמוע שמעתי אפרים מתנווד יסרתני ואוסר כעגל לא למד" השיבני ואשובה כי אתה ה' אלקי, כי אחרי שובי נחמתי ואחרי הודעי ספקתי על ירך בשתי וגם נכלמתי כי נשאתי חרפת נעורי".

שדווקא שבט אפרים יש להם בושה כפולה ומכופלה בעוון חטא העגל, כי הם שהיו קנאים לדבר השם וליראת שמים לא לעשות חטאים ולא להיות בטומאות של מצרים, איך עכשו הם נפלו בטומאת חטא העגל, איפה הקנאה שלהם ליראת שמים???

ולא זו בלבד, אפרים מתנווד ובוכה שחטאם בחטא העגל מוכיח שיציאת מצרים לא הייתה כי היה להם קנאות ליראת שמים, אלא חוצפה וחוסר משמעת וזה "נשאתי חרפת נעורי".

אבל בורא עולם אומר להם, דווקא בגלל החשבון הנפש שלכם והבושה שלכם, החטא שלכם מתברר כן כיראת שמים אמיתית, ואהבתי אליכם אומר בורא עולם רק התגברה, "הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשעים כי מדי דברי בו זכר אזכרנו עוד על כן המו מעי לו רחם ארחמנו נאם השם".

ונלמד מכאן שגם בכוונות לשם שמים אין קיצורי דרך, וחייבים להישמע לדעת תורה ולמנהיגי הדור, גם אם נראה שהשמים קורסים עוד רגע, והמצב הרוחני בכי רע, ואיך יתכן שהרבנים לא פועלים כראוי חלילה.

אבל שוב, בן אדם שפועל מתוך יראת שמים טהורה גם אם טעה בדרך, זה לא נמחק!!! וכידוע המתים שקמו בזמן יחזקאל היו מבני אפרים.

וגם נלמד מכאן איך על ידי חשבון הנפש ותשובה הופכים קערה על פיה, ומרבים אהבת ה' אלינו, "הבן יקיר לי", אז בראש השנה נקבל על עצמנו לחיות בחשבון הנפש כל יום, ונקבל על עצמנו לשמוע בקול דברי גדולי ישראל, וגם נזכור שבזאת עולם אוהב יראת שמים טהורה בכל מחיר, גם כשעושים טעויות מבני אפרים.

"אטומים להחיות בטללי שינה אף שמיו יערפו טל"

להרחיק את הספר שלא יתבזה, אבל בדיעבד זה משמש כטל להחיות מתים.

ועל פי זה מפרש הגאון ר' יהודה ליפשיץ זצ"ל, את הפסוק בפרשת ברכה "אף שמיו יערפו טל", שהרוק כביכול נהיה רוחני ושמיימי שמזה יקומו לתחייה, ואכן מצאתי שעל פי זה מתרצים את הסתירה שמשמע בגמרא פסחים ס"ח שהצדיקים מקימים לתחיה ואילו מפורש בתלמוד שביד

אז גם אם אנחנו רחוקים מלהיחשב כבנים להקב"ה, עדיין אנחנו נחשבים עבדים טובים, כי הכל נמדד ביחסית. **ועיין עוד הסבר מדוע גם כעבדים מגיע לנו אפשרות לחנינה, במאמר "למה עיקר התפילה בראש השנה".**

וכמו שכתבתי על הכיבוד אב של עשו הרשע בפרשת תולדות, שבוודאי יצחק ידע שעשיו רשע הוא ויעקב צדיק, שהרי גם בסגנון דיבור היה ביניהם הבדל שמים וארץ, שאצל עשיו לא היה שם ה' שגור בפיו, ויצחק מזהיר את עשיו שלא יאכילו בנבילות וטריפות וגזל, וגם היה מדבר בגסות לאביו - "יקום אבי ויאכל".

המדרש פרקי דרבי אליעזר מ"ז שואל, איך בני אפרים יצאו ממצרים לפני הזמן, הרי אין עבד יוצא ממצרים והם יצאו מאתים אלף? **ומתרץ** המדרש, שבני אפרים היו מזרע המלוכה ולא היו בשעבוד משום כבודו של יוסף, עד שבא נון מצאצאי אפרים ואמר להם נגלה עלי הקב"ה להוציא אתכם ממצרים.

ובני אפרים בגאווה שלהם שהם מזרע המלוכה ושהם גיבורי כח במלחמה שנאמר "בני אפרים נושקי רומי קשת", עמדו ולקחו נשיהם ובניהם ויצאו ממצרים, ועמדו המצרים והרגו גיבוריהם שנאמר "בני אפרים וגו' הפכו ביום קרב, יצאו אנשי גת והרגו מהם מאתים אלף".

וגם זה לא מובן, וכי נון שיקר בשם השם??? נבואת שקר??? והרי משה רבינו טוען שעדיין אסור לצאת ממצרים, וכי הם עמדו בוויכוח מי בא בשם השם???

וגם קשה איך האמינו לו, והרי הייתה להם צוואה מסבא רבא יוסף הצדיק שיבוא מנהיג ויאמר **פקוד יפקוד אלוקים אתכם,** וגם השביעם שתעלו את עצמותי אתכם, וזה הרי לא קרה כשיצאו עם נון?? **שהרי** רק ביציאת משה הוא אמר "פקוד יפקוד", ורק משה רבינו הוכיח להם באותות ובמופתים שהוא שליח ה', וגם רק הוא העלה את עצמות יוסף על ידי שם המפורש שזרק לנילוס, אז איך יצאו ככה בלי ההשבעות של סבא רבא שלהם???

אלא יתכן שכאשר שבט אפרים ראו את ההתדרדרות האיומה של עם ישראל שנפלו למ"ט שערי טומאה, אזי הם ניסו להימלט מהטומאה בכל מחיר, ולכן כל האמצעים קידשו את המטרה אפילו ביתור על קיום השבועות, העיקר לברוח מהטומאה המשתוללת.

משפט זה מופיע במוסף יום א' של ר"ה בשם ר' יחיאל מפריס מהראב"ן שמהרוק שיצא מתלמידי חכמים שנרדמו על ספר תוך כדי לימוד תורה, זה ישמש כטל להחיות את עמי הארץ שאין להם מספיק זכויות לקום בתחיית המתים.

וכמובן אסור להירדם על ספר לכתחילה כי זה בזיון לספר, עד כדי כך שיש טוענים שהרואה מצב כזה חייב

וטהר לבנו - ראש השנה

ולכן גם כל זיעה של מצוה שאדם מתאמץ במסירות נפש ומזיע כל כולו ומסריח, זה קודש, וכמובן זה לא סותר שעלינו החובה להקפיד על ניקיון הגוף ולא לעשות חילול ה'.

אבל מותר להזיע על מצוה, והזיעה שניגרת על הפנים אולי תשטוף את הטומאה שראו עינינו, ותמחק את רושם העבירה מעל פנינו.

ואולי דווקא עם הארץ שכיבד ת"ח ולומדי תורה בעמל ובזיע, הוא יזכה לקום בטל הרוק שלהם, **אבל אלו שנגעלו מעמל תלמידי החכמים וזיעתם, אולי לא יזכו??**

או שדווקא הם כן יזכו, בכדי שידעו לנצח שכל חייהם זה מהגועל שנגעלו ממנו, וזה החייה אותם!!! וכמו הרעיון שאדם נוצר מטיפה סרוחה!!!

ועמי הארץ יבינו מה עוצמת כוח התורה, שגם הלכלוך של לומדיה קודש קדשים הוא!!!

ושוב, לתלמיד חכם אסור להיות מלוכלך כי תלמיד חכם שיש רבב על בגדו חייב מיתה, וחייב תלמיד חכם להיזהר שלא יחלל שם שמים בכל עניין וצורה, רק אם לאונסו הזיע מתוך עמל מצוה ולימוד זה קודש וכאמור.

ללמדנו, קל וחומר שאם קדושת תלמיד חכם כה גדולה ועצומה עד כדי כך שאפילו הרוק המאוס שלו מחיה מתים, כל שכן קדושת בורא עולם היא בלתי נתפסת כנאמר "אין קדוש כהשם", וכשנאמר "המלך" או "קדושה" בימים נוראים נבהיל עצמנו מעוצמת קדושת בורא עולם, ונמליכו עלינו באהבה עצומה, ונשאף להידבק בקדושתו העצומה, שגם אנחנו וזרעינו עד עולם נהיה אנשי קודש אמן ואמן.

מדוע אומרים לפני התקיעות 7 פעמים למנצח לבני קורח המדבר על שופר של משיח??

חלק מתשוקתם העצומה לביאת המשיח, כי כך קורח זקנים יבוא על תיקונו ויקום לתחייה מהגיהנום.

ולכן אנחנו אומרים 7 פעמים את המזמור של בני קורח על שופר של משיח, שאולי נגיע גם אנו לטיפה מהתשוקה של בני קורח לשופרו של משיח.

אבל יתכן שטמון הרבה יותר, שרצונו באמירת המזמור, להורות שכמו שבני קרח ראו את החיובי והתקווה הטובה במקום את החורבן שמול עיניהם, כך שהקב"ה לא יראה את מצבנו הרוחני שאינו ברמה גבוהה וממש מצבו לא כראוי... אלא יראה את החיובי שבנו, שרצונו להתקרב להקב"ה ורצונו שיבוא המשיח שנזכה כולנו לעבוד את ה' בשלימות, בלי יצר הרע.

ואולי בזכות התקווה הטובה והשאפה הטובה להגיע לשלימות, יתקיים בקרוב ממש "ויגבה ה' צבאות במשפט והקל הקדוש נקדש בצדקה", "ועלה ה' בתרועה ה' בקול שופר", שאולי מרמז על שופר של משיח.

ואולי כל זה רמז בפסוק "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלוקי עמו ותרועת מלך בו", דהיינו שמצפים לתרועת מלך לביאת המשיח ולכן לא ראה עמל ביעקב, ונזכה לגאולה השלימה בקרוב, ולשנה טובה ומתוקה.

ותלמידי היקר אברהם לויני, סיים את המאמר שלכן אומרים לפני התקיעות 7 פעמים "למנצח לבני קרח מזמור", לעורר, שהנה מתוך שמחה אפשר לזכות ולחזור בתשובה אפילו בגיהנום (כי קשה להגיע לשמחה בגיהנום מחמת צער הגיהנום הנורא) כפי שכתבתי להוכיח בפרשת פנחס בד"ה "ובני קרח לא מתו", ואפילו בהרהור תשובה אפילו ברגע האחרון, עוד הוסיף תלמידי היקר שאולי לכן כתוב פרשה על שמו של קרח למרות רשעותו שחלק על משה ואהרן, כי בניו תקנו אותו לעתיד לבוא, ומהם נלמד כוח התשובה, וכוח הבנים לזכות את האבות.

למנצח לבני קורח יבחר לנו את נחלתנו את גאון יעקב

לכאורה "נחלתנו גאון יעקב" הכוונה לבית המקדש, ואם כן מדוע כתוב לשון עתיד - יבחר לנו את נחלתנו, הרי כתוב תמיד מקום המקדש בלשון עבר "בחר"??

הקב"ה המפתחות של תחיית המתים, ומתריצים שהמתים קמים בזכות הצדיקים, ואילו פתיחת הקברים לצאת החוצה זה רק ברשות בורא עולם.

וייתכן שזו הגדלות של עם ישראל שהתבזו מתוך עמל התורה, ולכן מיד ממשיך הפסוק "אשריך ישראל", שגם מהפסולת שלנו זה פועל ישועות גדולות ונצורות.

ונשאלת השאלה, אם אכן ת"ח נרדם בלי כוונה על ספר ויוצא רוק מפיו, האם הרואה שידע שזה נרדם לאונסו, האם חייב להרחיק את הספר שלא יהיה ביזיון, או שהיות ובמצב כזה זה טל שמחיה מתים עדיף לא לגעת??

ואם הספר נפגם שידבקו הדפים זו סיבה להציל את הספר, וגם ייתכן שזה ביזוי לספר וגם ללומד שרואים אותו במצב כזה, ולכן זה יותר חשוב מטל שמחיה מתים.

ובכל אופן יש לנו חובה להתבונן ולחשוב מדוע בחר בורא עולם דווקא מהמאוס להחיות את מתי עמי הארץ???

ואולי כאמור קודם, שדווקא מה שמסמל מאמץ עילאי זה הכוח העצום שיש לעם ישראל, הנה לנו **השופר שמסמל את עקידת יצחק** כי אברהם התאמץ להקריב קרבן בכל מחיר, ועד היום זה מלמד זכות על עם ישראל.

ונראה, שמצאנו בתוספות קידושין לא' שהקשה איך יתכן שאסף מבני קרח אמר שירה על חורבן בית המקדש?? **ותירץ** על פי המדרש שאסף אמר שירה על שטבעו בארץ שעריה. משל לשפחה שהלכה לשאוב מים מן הבאר ונפל כדה לבאר והייתה מצטערת ובוכה.

עד שהגיעה שפחת המלך לשאוב ובידה כלי של זהב ונפל אותו כלי שם. **התחילה** השפחה לשורר, ואמרה: עד עכשיו לא הייתי סבורה שיוציא שום אדם פְּדִי, שהוא של חרס, מן הבאר, שאינו נחשב. ועכשיו, מי שיוציא אותו של זהב, יוציא פְּדִי עמו.

כך, בני קרח שהיו פְּלוּעִים, כשראו שטבעו בארץ שעריה אמרו שירה. אמרו: מי שיוציא השערים יוציא גם אותנו. לכך אמר אסף מזמור שהוא ממשפחת קרח.

ומדהים עד כמה תשוקתם של בני קרח שקרח יצא מעומק הגיהנום, שבמקום לבכות על חורבן הבית, הם שמחו ושרו על שכך יזכה קורח לצאת מהגיהנום!!!! אבל למרות התעלמותם כביכול מצער החורבן, ואפילו כביכול יש נימת שמחה ושירה על כך בשירתם, בכל זאת שירתם זו היא חלק מהתהילים, כי יש בזה תקווה עצומה ותשוקה עצומה לגאולה השלימה שתהיה בקרוב ממש.

ואם כן, גם שיר זה שאומרים לפני התקיעות, שמדבר על שופר של משיח, מוזכר בו ששיר זה שרו בני קורח, כי זה

וטהר לבנו - ראש השנה

ואולי הגויים המוזכרים בתחילת המזמור הם מייחלים ליפול בנחלת צדיק גדול, או שצדיק מצפה לנחלת גויים ולהרבה עבדים שיוכל לעבוד את ה' בקלות, ואכן **בנביא** כתוב שכל צדיק יקבל נחלת גויים לפי דרגתו ע"פ עבודת ה' שעבד בגלות.

שופר - זכר לאיל – אילו של יצחק, שנאחז בסבך בקרניו

והקשנו לתלמידים המצוינים, הרי הפסוק בא ללמד על עוצמתו של יוסף המכונה שור שנלחם ביצר הרע בקרניו בכל הכוח כמו ראם שנלחם בעוצמה בקרניו, איך בכל זאת לומדים מזה הלכה למעשה לפסול קרן פרה ושור???

והתשובה היא כדברי הרמב"ן בדרשה לראש ד"ה שנו תחילה, **שקרני פרה ושור גם כשהיא תלושה וגם לאחר הקדיחה שם קרן עליו לעולם ולא משתנה שמו לשופר, אלא שמו הראשון עליהם לעולם, ולכן לא כתבה התורה "כקרני ראם" אלא "קרני",** ללמדנו שזה מהותו, ולכן כתוב במשנה **"שהוא קרן" ולא כתוב מפני "שנקרא קרן",** דהיינו לא רק מפני ההשוואה לקרני ראם, אלא כי זה שמו באמת, ולכן הוא פסול.

וכל כך למה, יתכן כי ה' רצה ללמדנו **עוצמתו של שם**, שכשם ששם מספיק לפסול למרות שאין בו פסול בגוף, כך מידה טובה כפולה ומכופלת **שאדם שגופו טמא מחמת חטאיו**, אבל ומקבל על עצמו לחזור בתשובה, **השתנה שמו לצדיק**, כמובא בגמ' ע"מ **שאני צדיק** הרי זו מקודשת, שמא הרהר בתשובה, כי **מספיק שם לשנות גדלו לגמרי**, וממילא יזכה אדם לשנה טובה ומתוקה, וזה כלול בסימנים בליל ר"ה להמחיש לנו ששם יש בו עוצמה לשנות, ולפעול טוב אצל ה'.

לשמוע קול שופר

ואם כן כאן הבן שואל, מדוע אם כן עדיין יש מצווה בתקיעה עצמה, והיא לא ככל מכשירי המצווה??

התשובה לכך היא, שכאן התורה באה במסר חשוב מאוד, שגם המעורר את העם בתשובה חייב להיות בר חיובא, שהמשמעות היא שיהא המעורר צדיק וירא שמים, ולא סתם כמכשירי מצווה שהעיקר שהמצווה תגיע לידיו, אלא כאן חייבים שהמצווה של שמיעת קול שופר תגיע אלינו מידי אדם שחייב במצוות, שהוא גם יהיה מחוזק ומתחזק כך גם יחזק ויעורר אחרים בתשובה.

עד כדי כך, שכתוב בהלכה שלא רק התוקע חייב להיות ירא שמים, אלא אפילו המקריא לבעל תוקע את סדר התקיעות גם חייב להיות ירא שמים, מלבד מה שהוא חייב להיות בקיא בהלכות שופר.

והידוע זה התחדש תיכף לאחר שחרית, ותיכף אמרתי אותו לדיין הגאון הרב אליעזר שטרן שליט"א מאשדוד והוסיף לי, שיש גם פסוק שמרמז על חלק השמיעה והידיעה והטמון במצוות תקיעת שופר, שהרי בפסוק כתוב **"אשרי העם יודעי תרועה"** וזה מרמז לנו שכל עניין התקיעות זה לא התקיעה גרידא אלא ההתעוררות, והיראת שמים שמקבלים ממצוות שופר.

וכפי שהוכחתי מהנביא שהדעה האמתית זה יראת שמים, ככתוב אצל יהושע **"רק חזק ואמץ מאד לשמר לעשות ככל התורה אשר צוך משה עבדי אל תסור ממנו ימין ושמאל למען תשכיל בכל אשר תלך. לא ימוש ספר התורה הזה מפיד והגית בו יומם ולילה למען תשמר לעשות ככל הכתוב בו כי אז תצליח את דרכך ואז תשכיל"**.

ושורשו מפורש גם בתורה דברים כ"ט ח' **"ושמרתם את דברי הברית הזאת ועשיתם אתם למען תשכילו את כל אשר תעשון"**, הרי לנו ששכל מושלם מקבלים אחרי שיש יראת שמים מושלמת.

ודבר תורה זה מכניס פחד בלבי, כי חייב אני להתחזק פי כמה וכמה וממה שאני כותב, שהרי המעורר חייב להיות ירא שמים, ויודע אני בעצמי שרחוק אני אפילו למלאות חלק קטן ממה שאני כותב כאן, אבל כפי שאמרתי בעבר, אין לי ברירה

אולי עניין האיל בעקידת יצחק הוא, שאפילו אם בדורות האחרונים נהיה כבהמות בכל זאת נכלל בעקדת יצחק שזכות העקידה תועיל לנו, והעיקר שנהיה ממין כשר כמו איל שהוא לפחות בהמה טהורה, ואפילו אם נהיה בסבך בכל זאת יכפר לנו עקידת יצחק.

כמו כן קרניו זה שופר חלול שלפחות הוא יכול להיות כלי קיבול כי שופר לשון שפופרת, ולמרות שיש בו חומר כמו גבס, אבל בקלות הוא נשלף ואינו סתום, וזה לרמז **שלפחות לא נהיה אטומים לחלוטין** – אבל אם יש בנו קצת **חלל או אפשרות לחלל להיות כלי קיבול אזי ניכלל בזכות עקידת יצחק אמנו ואמנו**.

ותלמידיו היקר והמצויין מכיתה ז' ת"ת תורת אמת שלמה סוקולבסקי נ"ו, דן עמי ובזכותו התחדש כל ההמשך, שהנה לגבי **קרן פרה ושור שלמרות שהם חלולים**, בכל זאת פסולים מה"ת לשמש כשופר, כי **התורה קראה להם קרן ולא שופר**, ככתוב **"בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו"**, וקרני ראם הם מלאים ולא חלולים והתורה השוותה קרן שור לקרני ראם.

שאל אותי ידידי צדיק אמיתי הגאון ר' רפאל ישראל פדלמן שליט"א נ"ו, מדוע מברכים לשמוע קול שופר, ולא מברכים על תקיעת שופר, ובפרט שכתוב **"תקעו בחודש שופר"???**

עוד שאל, מדוע נשים וקטנים שתקעו אי אפשר לישראל גדול לצאת ידי חובה משמיעה זו?? ובעצם עומק השאלה היא שאם המצווה זה רק השמיעה ולכן מברכים לשמוע קול שופר, אם כן יהיה כשר אפילו קוף שתקע בשופר, העיקר שאני שמעתי תקיעת שופר ואצא ידי חובה???

ואכן המנחת חינוך בפרשת פנחס מסיק, שבמצוות שופר יש 2 מצוות: א. יש מצוה לתקוע בשופר - שלכן כל מי שלא מחויב במצווה כמו נשים הפטורות ממצוות עשה שהזמן גרמא, וקטנים שאינם בני חיוב, לא יכולים להוציא את החייבים ידי חובתם. ב. יש מצוה לשמוע קול שופר, ולכן נוסח הברכה היא לשמוע קול שופר.

אבל עדיין קשה לענ"ד, שאם כן שיש גם מצווה לתקוע שהתקיעה היא לא רק כהכשר מצווה, אם כן שיברכו על החלק הראשון של מצוות שופר – לתקוע בשופר, בפרט שכך מוזכר בפסוק **"תקעו בחודש שופר"**.

או שיברכו **"לתקוע ולשמוע קול שופר"**. ואם תטען שלא מברכים על 2 עניינים בברכה אחת, נתרץ: א. אולי זה לא נחשב ל-2 עניינים. ב. שאם כן נברך 2 ברכות נפרדות כפי שמברכים על מצה בליל הסדר, גם **ברכת המוציא לחם** וגם **ברכת אכילת מצה??**

ונראה לתרץ על פי דברי החינוך, שהזכיר רק את חלק המצווה של שמיעת קול שופר, והסביר עניין המצווה בכך שהשופר מעורר בתשובה.

ומשמע מדברי החינוך שהשמיעה זה עיקר המצווה ולא החלק של התקיעה, והתקיעה היא כביכול כמו מכשירי מצווה, אמנם כפי שהוכיח המנחת חינוך כאן גם התקיעה היא מצווה ולא הכשר מצווה, בכל זאת היא לא העיקר במצוות שופר.

וטהר לבנו - ראש השנה

ואני אנוס לכתוב כי זה מה שגורם לי להתחזק וזה המחייב גדול שלי בחיים, שכל הזמן מול עיני "קשוט עצמך תחילה", וגם העונג שבחידושי תורה נותן לי אש שלהבת כנגד אש היצר שבא להשחית, ובכוח הרבים אני מצליח לגרשו ברוך השם.

ועל כן אני מבקש את סליחתכם שעדיין רחוק אני מקיום הדרישה שנכתבה במאמר, אבל בבקשה קבלו עליכם, כשם שכוח הציבור לבחור בעל תפילה בימים נוראים שקולו נעים יותר מהירא שמים המופלג שמפורסם בקהילה. **ואף** אתם כל מי שביכולתו אנא תתחזקו ותחזקו אחרים, במטרה להיות ירא שמים מופלג, ובעזרת השם בכוח זיכוי הרבים ושאיפת לבכם הטהור, תזכו להתקדש ולהיות מזכי הרבים ובעלי יראת שמים מופלגת, כי הרוצה להטהר מסייעים בידו, כל שכן כשרוצה לזכות את הרבים עמו יחדיו ככתוב "איש לרעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק", וחזק חזק ונתחזק אמנו ואמן.

חלקה של שרה אמנו בעקידה ולדורות - קולות השופר!!!

למרות המפרשים שמתה מצער על בנה שכמעט מת, וכפי שראיתי גדולי עולם שכתבו שהקב"ה לא דורש מבן אדם מעל לכוחות הנפש שבו, וצער כזה היה מעל כוחות הנפש של שרה ולכן אין בה אשמה כלל.

ואת זה באים להראות ולהזכיר לבורא עולם בתקיעת שופר, כן אבא יקר!! מצד אחד אברהם ויצחק ששו בשמחה לקיים מצוותך ולשחוט ולהישחט על קידוש שמך, אבל מצד שני זכור נא אבא יקר ורחום ששרה לא עמדה בזה כי זה מעל כוחותיה.

ולכן אבא יקר מלך רחמן, זכור נא לבניך האהובים שגם הם יש בהם שכשלו כי כוחותיהם אזלו מחמת טרדות הפרנסה ופגעי הזמן, **והיצר רימה אותם שאין להם את הכוחות לנצח, למרות שבאמת היה להם את הכוח.**

אבל אתה בורא עולם יודע שהם אוהבים אותך באמת ובתמים, וכמו ששרה אימנו אהבה אותך רק גם לה היה קשה מה שהיה קל לאברהם ויצחק.

לכן על אף ההבדל הברור בינם לשרה אימנו, שהיא באמת לא יכלה, בכל זאת חוסה נא וקבל את הכנעתם ביום הדין, ובושים הם בניך שלא עמדו בניסיון, למרות שבאמת יכלו לעמוד בו, בכל אופן הם טעו וחשבו שהם לא מסוגלים לעמוד בזה, ובאמת לא הייתה להם כוונת זדון ורוע אלא חולשה וייאוש.

ואולי בגלל זה השטן מתבלבל, כי הוא חושב שבעצם באנו לקטרג והוא לא מבין שיש כאן מליצות יושר עצומה!!!

אז אנא כפר לנו וסלח לנו, ותן לכל יהודי ויהודי סליחה ומחילה וכפרה ושנה טובה, עם הרבה כוחות הנפש ובלי טרדות שיהיה קל יותר לעשות רצונך בלבב שלם אמנו כן יהי רצון.

התקיעות בר"ה מיבבות שרה כשנפטרה מהעקידה, או להבדיל מיבבות אם סיסרא

לעקידה ממש, ועוברים לבכי של מרשעת שלא קשור לעקידה ולזכות עם ישראל!!!

ונראה לתרץ, שיש כאן כוונה לעורר ראו מה בין בכי שרה לבכי של אותה מרשעת, שתיהן אימהות שאוהבות את בניהם הגדול והחזק לפי ראות עיניהם והשקפת עולמם, בכל זאת שרה אחרי 6 קולות מיד מתה, ואילו המרשעת אפילו אחרי 100 קולות לא מתה.

וזה מוכיח שאהבת שרה גוברת על אהבת אם גויה, ולכן בכך שמזכירים את 100 הקולות של אם סיסרא זה בעצם מלמד זכות ומדגיש את עוצמת אהבת שרה אימנו.

ולכן בכוח רחמי שרה אמנו החזקים, אנו מבקשים מבורא עולם בתקיעות, רחם על בנך, וחוסה נא על בן אהובך, כאהבת אם ישראל ולא כאהבת אם גויה, כאהבת שרה אימנו ולא כאהבת אם סיסרא.

ואולי בגלל ה 100 תקיעות השטן מתבלבל, שלא מבין מה פתאום מזכירים את צערה של גויה – אם סיסרא, ולא יודע שמזה יש מליצות יושר על עם ישראל, עד כמה שווה צערה של אם יהודיה על חיי בן יהודי שיקיים מצוות ה'.

כתב רש"י נסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק לפי שע"י בשורת העקידה שנזדמן בנה לשחיטה וכמעט שלא נשחט פרח נשמתה ממנה, ומתה.

וכתוב במדרש ויקרא רבה פרשה כ' ששרה אמרה: וי על בן הדויה (השיכורה)! אילולי מלאך מן השמים כבר היית שחוט?! באותה שעה צווחה [שרה] ששה קולות ווי כנגד שש תקיעות (שבתוך כל 2 תקיעות יש גם תרועה), או כדברי הפרקי דר' אליעזר ל"ב שבכתה שלוש בכיות כנגד שלוש תקיעות, שלוש יבבות כנגד שלוש יבבות - תרועות, ומתה.

ואם נפרש שבכתה מצער שחששה והאשימה את עצמה שלא זכתה שבנה יישחט, כי המלאך עצר את השחיטה, וכביכול טען שיצחק לא ראוי שנפסל מלהיות קרבן.

וצדקת זו האשימה רק את עצמה שהיא כביכול כמו שיכורה שלא חניכה היטב את בנה, ואם כן מובן שהבכי שלה שבא ממקור של אהבת ה' ומתוך רצון למסור נפש בנה יחידה לעולה תמימה, זה בודאי מתאים שישמש ליסוד התקיעות.

אבל במדרש רבתי מביא דעת רבנן, שבכתה כי שמעה שמת, והתחילה לסופדו ומתוך בכייתה יצאה נשמתה, **ולכן** תוקעים לזכור מיתתה בעקדת יצחק, כדי שירחם המקום על בניה, **וקשה הדבר**, שהרי בכי זה הוא כביכול נגד העקידה, ואידן נשתמש בו לתקיעת שופר שמזכיר זכות עשיית העקידה??

ונראה לחדש יסוד עצום, שכאמור רש"י כותב שכל חייה הייתה בלי חטא, ולכן גם פטירתה לא נחשב לה לחטא

אז אנא כפר לנו וסלח לנו, ותן לכל יהודי ויהודי סליחה ומחילה וכפרה ושנה טובה, עם הרבה כוחות הנפש ובלי טרדות שיהיה קל יותר לעשות רצונך בלבב שלם אמנו כן יהי רצון.

במדרשים לעיל, וכן בספר המנהגות (ר' אשר מלוניל) ז"ח עמוד ב' כתוב שבראש השנה נעקד יצחק על גבי המזבח, ובאותו יום שמעה זאת שרה, ותזעק ותייבב ותיילל 6 קולות.

ולכן התורה מצווה "יום תרועה יבנה יהיה לכם" כדי שתיזכר יללת שרה אמנו, ותכפר לנו, **ובתוספתא** ר"ה (ליברמן) פרק ב' הלכה ט"ו: "סדר תקיעות שלש של שלוש שלוש, שש תקיעות ושלש תרועות", שלפני ואחרי כל תרועה יש תקיעה.

מצד שני, בגמרא בראש השנה ל"ג לומדים מאם סיסרא מהי התרועה, האם היא גניחה או יבבה, כי זה כתוב בתנ"ך.

אומנם בתוספות שם (ד"ה: שיעור) מביא בשם הערוך, שמוסיף שגם דין מאה קולות בתקיעת שופר של ראש השנה לומדים מבכיותה ויבבותיה של אם סיסרא, וכן בהלכות גדולות סימן י"ז - ר"ה, ובספר המנהיג ובספר מנורת המאור נ"ח פרק ד' ורבים מהראשונים.

ופלא עצום הוא, שבמקום שנדמה תקיעת שופר כנגד ובזכות הבכי של שרה, לומדים ומזכירים רק את הבכי של אם סיסרא, איך שוכחים את שרה אימנו שבכיותה קשור

וטהר לבנו - ראש השנה

ללמדנו, שאהבת בורא עולם אלינו אינה כאהבת הורים רגילים, אלא כאהבת הורים יהודים שעוצמת אהבתם לילד צדיק הוא פי כמה וכמה מילד מוצלח להורים גויים, כי אצלנו זו אהבת נצח שלא מסתיימת בפטירה, ולכן אנחנו ננצל את אהבת בורא עולם עלינו שאהבתו אלינו עצומה ביותר, ופשוט נפסיק לאכזב אותו. נחזיר לו אהבה, נשקיע חזרה בו, לא נאכזב אותו יותר בשום פנים ואופן, וזוהי תשובה מתוך אהבה שהופך את כל העוונות לזכויות.

אז קדימה עכשיו זה הזמן, בואו ונחזור לאבא שכל כך אוהב אותנו שידינו פרוסות אלינו, ופונה הוא לכל יהודי ויהודי בכל מצב ובכל מקום, שובה אלי בני היקר!!! עזוב את העבר והבט קדימה, חזק ואמץ ונצעד יחד אב עם הבן באהבה, כי מהיום נקבע את דרכנו היחידה "בדרך ה' נלך באש ובמים, לקדש שם שמים" אמן ואמן.

תקעו לפני בשופר כדי שאזכור לכם עקידת יצחק – ניסיון העקידה

את הדבר, כי דבר שקשה מאוד לנפש האדם, האדם רוצה כמה שיותר מהר להיות כבר אחרי זה, וגם יעשו בפיזור נפש וסערת רגשות.

וכאן הקושי גדול פי כמה, כי אברהם היה עמוד החסד שבעולם, אז לו קשה פי כמה להתאכזר לבנו יחידו, והנה אברהם נהפך לאכזרי!!! וכפי שכתוב **במדרש איכה פתיחתא** כ"ד, ואברהם ביצע את הכל **לאט לאט** ובמתינות, כאילו מדובר בהדלקת נרות חנוכה!!!

כמו שראינו במדרש **תנחומא**, שאברהם הוציא **רביעית דם** מבנו, והפסיק כאשר שמע "**אברהם אברהם**"!!!

והתבוננתי בדבר שהרי בדרך כלל בשחיטה שכזו כאמור זהו מצב שרוצים לסיים מהר, והיות וקשה לאדם לראות ולבצע פעולה זו הוא אמור לחתוך במכה מהירה ולא בנגיעה קלה, והנה כאן **יצאה רק רביעית דם**!!! זה מלמד שאברהם חתך **ושחט לאט ובמתינות** ולא בלחץ. **פשוט מדהים**!!!

ואכן יש בני אדם שמסוגלים לחנוק רגשות ולהתנתק מהסובב וכך להתגבר על רגשותיו, אבל כל זה בתנאי שהוא יכול להתנתק מהסביבה ולהתרכז בעניין אחר וזר לחלוטין שרחוק מעניין סערת רגשותיו.

אבל כאן אברהם התרכז דווקא בענייני העקידה ולא התנתק רגשית ושכלית מפעולת שחיטת בנו, וכדלהלן.

שמתחילה, אברהם בעצמו בקע עצים ובדק אותם שאינם מתולעים, וכן הדרך עצמה התארכה 3 ימים שזה זמן ארוך מידי לחניקת רגשות ולהתנתקות רגשית, בפרט שבדרך השטן דאג לעורר בו את רגשותיו שירחם על בנו.

ושיא הניסיון והקושי היה בפעולת העקידה, בפרט שלא נצטווה על כך, כי אברהם אבינו קשר את בנו שיהיה קשור כראוי, שחלילה יצחק לא יזוז בזמן השחיטה ויפסל הקרבן.

וכאן הוא היה חייב להתרכז ולחשוב ולדמיין על כל צורה שהבן יכול לזוז בשחיטה, ואז עליו לחשוב איך לקשור אחרת ויותר טוב באופן שימנע את התזוזה, ולא רק שהיה מרוכז בעקידה ולא התנתק וברח לעולם אחר במחשבותיו, אלא גם מרצונו ראה וחישב בדמיונו כל צורה שבנו נשחט באופן מוחשי.

ולכן הפעולה הגדולה ביותר של ניסיון עקידת יצחק היא "**עצם העקידה**", כי כאן **כביכול נשחט בנו מספר פעמים**, כי בכל דמיון ומחשבה של שחיטה נחשב כאילו נשחט.

ובבן הנעקד ישבית מדייננו – גם אנחנו יכולים להיכלל בתפילת הבן הנעקד!!!

שיצחק לא יישחט, אלא נענה בבקשתו **אלוקים יראה לו** **השה לעולה**.

ואכן התקיימה מחשבתו ו"והנה איל אחר נאחז גוי ויעלהו לעולה" ושיהיה **תמורת יצחק** ואפרו שמור לדורות.

בגמרא ר"ה ט"ז א' אמר רב אבהו: "**אמר הקדוש ברוך הוא תקעו לפני בשופר של איל כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם, ומעלה אני עליכם כאילו עקדתם עצמכם לפני**", ויש להתבונן למה מכל הפעולות של ניסיון זה נבחרה פעולת **הקשירה** שהיא **העקידה** כסמל לשיא הניסיון??? **ולמה** הגמרא אומרת מעלה אני עליכם כאילו עקדתם עצמכם לפני, ולא אומרת הקרבתם עצמכם לשחיטה???

וגם יש במפרשים שמקשים למה ניסיון זה נכתב בעיקר כקושי וניסיון של אברהם אבינו, ולא גם על יצחק בנו שהיה בן 37 והסכים והתמסר לשחיטה כילד קטן מאוד ותמים ביותר שלא יודע ממשמעות של מוות???

ואכן יש מפרשים שחלק הגדול בניסיון היה דווקא לאברהם אבינו, כי מצד אחד הבטיח לו בורא עולם **שמיצחק יקרא לו זרע**, ומצד שני עכשיו בורא עולם אומר לו **לשחוט את יצחק בנו עוד קודם שיצחק הוליד ילדים**, ואם כן הדיבור השני סותר את הראשון.

ולמרות זאת אברהם לא פקפק אלא בזריזות עשה את רצון הבורא ובלי וויכוחים, וגם לא ניסה להתחכם בטענה שהולכים אחרי הדיבור הראשון ולא לפי הדיבור האחרון, **ולכן** טענו המפרשים שעיקר הניסיון היה אצל אברהם שהתנסה באמונת חייו האם תישאר תמימה ושלמה.

אמנם בעצם אולי אין כאן סתירה, שהרי גם אם יצחק אבינו היה נשחט ומת, אולי בורא עולם היה מתחזיר לחיים וכך גם הייתה מתקיימת ההבטחה **שמיצחק יקרא לו זרע**.

ואם כן אולי לכן אברהם לא פחד לשחוט את יצחק, כי בטח שיצחק יחזור לחיים, כי ה' הבטיח לו שמיצחק יקרא לו זרע??? **ובפרט** שאברהם כבר ראה ניסים גלויים שהרי בורא עולם הוציא אותו חי מתוך כבשן האש, אז היה לו ביטחון שהקב"ה יחיה את יצחק אחרי העקידה, ואם כן מה הניסיון הקשה שיש כאן???

ואכן ראיתי **שהאבן עזרא** בסוף פרשת העקידה על הפסוק "**וישב אברהם אל נעריו**" התייחס לשאלה למה לא כתוב "**וישב אברהם ויצחק**", וכי לאן נעלם יצחק?? ובתשובתו הוסיף: **ולא כ"אומרים**" שחזר אברהם לבד **כי יצחק נשחט וקם לתחייה**.

וייתכן שבכל אופן גם אדם שבטוח שבנו יקום לתחייה, בכל זאת את הכאב הזה שהוא בעצמו ישחוט את בנו זה פעולה קשה מאוד לביצוע, וגם אם אין ברירה והוא חייב לעשות זאת הוא יעשה את זה במהירות שיא בכדי לסיים

עננו כאשר ענית ליצחק **בהר המוריה**, ומה הייתה בקשת יצחק בהר המוריה??

והמהרש"א תענית ט"ו כתב על "**מי שענה את אברהם בהר המוריה**", שבדאי אברהם ראש המאמינים **לא התפלל**

וזהר לבנו - ראש השנה

מעכב, מיד התקיים הדבר "והאלוקים נסה את אברהם", אז מה פתאום יצחק מתחרט ברגע האחרון????

ואולי הוא בכה שמצד אחד הוא רצה להיות קרבן עולה, ומצד שני פחד על אמו שלא תיבהל ותמות, לכן בכה שבזרע עולם יעזור שהטוב ביותר יצא משתי הבחירות הסותרות לכאורה!! **אבל** לכאורה בקשה זו לא נענתה שהרי אמו נפטרה וגם הוא בסוף לא נשחט!!! ולכאורה לא על זה נאמר מי שענה ליצחק בהר המוריה!!!

ולכן הבקשה שנענה בה, היא בקשתו שתצא ממנו רביעית דם, שאכן לפי חלק מהמדרשים יצאה ממנו רביעית דם!!!! אמנם בחלק מדרשים לא מופיע שיצא ממנו דם.

אבל אם אכן אברהם התחיל לשחוט אותו והוציא ממנו רביעית דם, אז למה כתוב שהמלאך מזהיר אותו "אל תשלח ידך אל הנער" שביקש להוציא לפחות רביעית דם, והרי כבר הוציא ממנו רביעית אז למה צריך שוב רביעית?? וגם איך נעצר הדם ברביעית ולא יותר??

ואולי אכן יצחק לא נדקר כלל על גבי המזבח, ורביעית הדם הכוונה דם הברית שיצא ממנו בעודו בן 8 ימים, שהוא התפלל שלכל הפחות יחשב הדם שיצא ממנו בעודו פגוט כאילו יצא ממנו בעודו גדול, כי הוא הסכים להישחט כולו כרצון בורא עולם.

ואכן בורא עולם נענה לבקשתו, והחשיב לו את דם הברית כאילו יצא כרביעית דם במזבח בגדלותו, וכך ניצח בוויכוח עם ישמעאל, כי בא סופו והוכיח על תחילתו.

וגם אנחנו ננצח את כל הישמעאלים של דורנו שגם הם נימולים בגיל 13 שנים לדעתם ובהבנה ובהסכמתם, ואילו אנחנו בגיל 8 ימים בלי הסכמה ודעתנו ובלי הבנה כלל, אבל כוחנו גדול כי אנחנו נתחזק בכוח המסירות נפש של אברהם ויצחק בעקידה, נחיה את כל חיינו בקדושה על קידוש ה', שזה הרבה יותר קשה מברית בגיל 13 וגם יותר חשוב מאשר למות על קידוש השם.

ואולי זה בדיוק המסר של העקידה, שבזרע עולם הוכיח ליצחק שיותר חשובים החיים במסירות נפש, וזה מנצח את ישמעאל עד דורנו, ולכן נמסור את נפשנו לא לחטוא במראות אסורות ובמחשבות לא טובות, אלא כל כולנו קודש לה', וגם אנחנו ניכלל בתפילת יצחק שבזרע עולם יחשיב גם לנו את ברית המילה שעשינו בגיל 8 ימים כרביעית דם במזבח, בכוח זה שאנחנו נלחמים כל יום לשמור על קדושת הברית, שהיא מלחמה קשה מאוד בפרט בדורנו, וגם אנחנו נהיה כעולה תמימה קודש קדשים אמן ואמן.

מי שענה ליצחק בהר המוריה – המשך

וייתכן שליצחק כאב שאביו יהיה הגורם בפטירת אמו, שתמות כשיספר לה, ולכן ביקש שיספר לה בעדינות, ובחכמה שלא תינזק, ואכן תפילה זו נענתה בשלימות, שאכן לא אברהם סיפר לשרה אלא השטן רץ וסיפר לה ומתה, וגם כך שהיא בגן עדן אין לה סבל של זקנה ובפרט לשיטות שיצחק עלה לגן עדן בעת העקידה ונפגשו בעולם האמת.

מי סיפר לשרה על העקידה, ולמה?? – המשך

והתשובה כאמור, הוא לא רצה שתיגרם פטירת שרה על ידי אברהם וכפי שביקש יצחק, וגם שלא תסבול 3 שנים בצער וגעגועים "איפה יצחק העולה תמימה שלי" שנטמן 3 שנים, אבל כשנפטרה בעת העקדה היא מיד פגשה ושמחה עם יצחק בגן עדן.

וכפי שכתוב בפרקי דר' אליעזר: ר' יהודה אומר כיון שהגיע החרב על צוארו פרחו ויצאה נפשו של יצחק, וכשנאמר לאברהם "אל תשלח ידך" חזרה נפשו לגופו.

ובפרט שיש דעות בעלי התוספות והחזקוני בשם מדרש הגדול, שנטמן 3 שנים בגן עדן, ושם התענגה שרה עם בנה הקדוש משך 3 שנים.

ואדוברה השטן התכוון גם בזה לעשות את הטוב, ולא רע, וגם ממעשה טוב לא יצא רע, ושלוחי מצוה אינם ניזוקים.

אמנם כתוב במדרשים שיצחק ביקש: א. יהי רצון שתהא רביעית דם שלי כפרה על ישראל אבות דרבי נתן, בראשית רבתי פרשת וירא, קטעי מדרשים - גניזה (מאן) ז' ומיד היה אברהם מלקט אבנים למזבח, ואכן במכילתא דרבי שמעון בר יוחאי שמות פרק ו' כתוב מפורש שאכן התקבלה תפילתו זו, שר' יהושע אומר "וידבר אלקים אל משה" א"ל הקדוש ברוך הוא למשה: נאמן אני לשלם שכר יצחק בן אברהם שיצא ממנו רביעית דם על גבי המזבח, וכן כתוב במדרש אותיות דר' עקיבא.

ב. וגם ביקש מאביו שלא יפחיד את אמו בבשורה, כי פחד שאמו תמות מצער ובהלה. ועל הבקשה שאמו לא תיבהל ותמות, זה כבר היה תפילה לשעבר, כי אמו מתה עוד לפני שנעקד, כפי שמופיע במדרשים על ידי מעשה השטן.

ג. בכה וביקש רחמים מבורא עולם מאין יבוא עזרי, ופלא לומר שיצחק ביקש עזרה מהבורא להינצל מהעקידה, שהרי ביקש שתצא ממנו רביעית דם?? וגם הרי הוא מראשי המאמינים וכפי שכתב המהרש"א על אברהם שלא ייתכן שביקש לבטל רצון הבורא!!

ובפרט שיצחק עצמו ביקש זאת, כפי שהביא רש"י את מדרש תנחומא, "ויהי אחר הדברים האלה והאלוקים נסה את אברהם", שהדברים הם שהיה ישמעאל אומר ליצחק אני גדול ממך שאני נימולתי בן י"ג שנה והסכמתי לסבול צער ואתה נימולת בן ח' ימים ולא ידעת בצער, ואלו היית בן י"ג שנה לא היית מסכים, אמר לו יצחק לא נכון, "אילו היה אומר הקב"ה לאבי שחוט את יצחק בנך" לא הייתי

וכשדקדקתי בלשון המדרש (בראשית רבתי פרשת וירא עמוד 90) כך אמר יצחק לאביו: איך תספר לשרה אמי על השחיטה?? בבקשה אל תודיע לאמי כשעומדת על הבור או על הגג שמא תפיל עצמה ותמות. צר לי עליכם מה תעשו עלי לזקנותכם.

הגמרא בבא בתרא ט"ז א' א"ר לוי: שטן ופנינה לשם שמים נתכוונו. שטן, כיון שראה שהקדוש ברוך הוא נוטה לטובת איוב, אמר: חס ושלום, ישכח כוח החסד של אברהם, לכן ביקש בניסיון העקידה להוכיח לבורא שאברהם צדיק יותר מאיוב, והגמרא מספרת שרב אחא בר יעקב דרש כן בעיר פפוניא, ובא השטן ונישק אותו.

ואכן כל הקשיים ששם בדרך כמו הנהר העמוק שהפריע להתקדם וההסתה, זה חלק מהניסיון וחלק מהוכחת גדלותו של אברהם.

אבל כאן הבן שואל, ואכן בני היניק וחכים "יאייר אברהם ני"ו" שאל, אם אכן השטן בניסיון העקידה התכוון לשם שמים, למה אם כן בא והפחיד את שרה שמתה בגללו?? מה כאן לשם שמים??? והאם הנשיקה תימחק???

וטהר לבנו - ראש השנה

צדקות אברהם אבינו, זכינו שבגלל זה קיבל אברהם את ניסיון העקידה, ובזכות עמידתו בגבורה בניסיון קשה זה, זכינו למצוות שופר שמזכירה את זכות אבותינו הקדושים, וזכינו לשנה טובה בראש השנה, ולגאולה מובטחת בכל מצב לעם ישראל בקרוב ממש אמן ואמן.

ואכן בזכות כל חסדי אברהם אבינו הוא קיבל שכר עצום שאין כדוגמתו, **והוא** שאפילו השטן החליט להמליץ על אברהם אבינו כצדיק שאין כמוהו, בניגוד לדברי בורא עולם שהמליץ על איוב. **ובזכות** המלצת השטן על

ללמדנו, שלא כל הנראה לעין רע הוא אכן רע, לפעמים זה מתגלה דווקא כטוב וכדבר המושלם, רק צריכים חסד ה' לראות את חסדיו תמיד באופן שנוכח לשמוח בטובו, ולהודות לו על כל חסדיו, ולספר תהילתו בקהל עם אמן ואמן, רק אל יאוש.

מלכויות - והוא יהיה לך לאלוקים כאשר נשבע לאבותיך - המשך

אז כל שכן שאנחנו חייבים לעשות מעל ומעבר למחויבות שלנו בגלל אבותינו הקדושים, שבכל הדרכים והאפשרויות לקיים את חלקנו בשבועה להיות עם ה', **כי אנחנו בכל יום בתפילות משתמשים בזכות אבותינו הקדושים**, אז יש לנו חובת הכרת הטוב כלפיהם להתאמץ בכל כוחנו מעל ומעבר.

אבל לכאורה כלפינו לא שייך מעל ומעבר לחובתנו, כי אנחנו חייבים לעשות הכל!!!

אמנם כאמור, בתפילה בורא עולם האיר את עיני שגם כלפינו שייך לעשות מעל ומעבר, **והוא** שלא רק נחזק את עצמנו להיות יראי ה' ושומרי תורה ומצוות, אלא גם לדאוג בכל הכוחות והדרכים שגם אחרים ובעצם כל עם ה' יהיו צדיקים ויראי שמים, וזאת גם כהכרת הטוב לאבותינו שזכותם מגנה עלינו כל יום, וכידוע מי שמחזק אחרים מתחזק בעצמו, כי זכות הרבים בו, והדברים ידועים ובדוקים ביותר.

יש להבין מדוע טרח בורא עולם והשביע אותנו והכניס אותנו בברית של ברכות וקללות, הרי ממילא אין זה בידו לשלוט על היראת שמים שלנו, כי הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, ואם כן רק עלינו עצמנו לפעול לקיים חלקנו בשבועה ולהיות יראי שמים, ומה סיבת טרחת בורא עולם לדאוג לצד שלנו בקיום השבועה??

והתשובה פשוטה היא, שרק בגלל אהבת בורא עולם לאבותינו הקדושים, שלכן מודגש שמותם **"לאבותיך אברהם יצחק ויעקב"**, רק מסיבה זו בורא עולם מתאמץ לעזור לנו ולתת לנו את כל הכלים להצליח לקיים את חלקנו בשבועה להיות לו לעם.

ובתפילה בברכת מגן אברהם התחננתי לבורא עולם שיאיר את עיני שיצא חיזוק גם מהסבר זה, ובורא עולם שומע תפילת כל פה ברחמים, העיר עיניי וחשבתי שאם בורא עולם בגלל אהבתו לאבותינו הקדושים עושה הכל מעבר למחויבות שלו לקיים את צד השבועה שלו.

ועלינו לזכור בתקיעת שופר של ראש השנה, עד כמה שאנחנו משתמשים בזכות עקידת יצחק, אז איפה הכרת הטוב?? **קדימה!!!** לכן אנחנו בכל הכוחות נמליך את הבורא עלינו ונשקיע לתקן את עצמנו ואת האחרים, כך שכולנו נקבל עול מלכות ה' ונהיה משומרי תורתו ומצוותיו, ואז נזכה לשופר של משיח בקרוב ממש בימינו ומתוך שלוה ובלי חבלי משיח ח"ו אמן ואמן.

קח נא את בנך יחידך אשר אהבת את יצחק - מדוע אברהם לא התפלל כמשה שבנו יחיה ולא ימות

פטריה, שניסיתי בכל הכוח והיה אונס ולכן חזרתי, אלא אברהם התחנן לה' אנא תוריד את האונס כי רצוני להתקדם ולקיים מצוות עקידת יצחק.

לא כמו שיש הפסקת חשמל בשעות הערב החורפיות שחשוך בשעות מוקדמות, ולכן כשמתמשך הפסקת החשמל שולחים את התלמידים לביתם כי גם ככה חשוך ואי אפשר ללמוד.

ואולי יש מלמדים, שאומרים אוי כואב הלב חבל על ביטול התורה, אבל אין ברירה אין מה לעשות, ממש חבל.

אבל באמצע שהתלמידים יורדים במדרגות, פתאום נדלק האור, והמנהל מכריז שעל כל התלמידים לחזור חזרה לשיעורים, והתלמידים באכזבה חוזרים לשיעורים.

אבל חדי עין, ובעלי שמיעה חדה ביותר, שומעים את אותם מלמדים שטענו אוי איזה ביטול תורה ממש כואב, ופתאום האכזבה שחוזרים ללמד כעננה כבידה על פניהם, ובליבם כאב למה נגמר האונס אוי עכשיו באמת חבל.

ולפי זה מתורץ מדוע השטן גרם לשרה למות מצער או מאכזבה בגלל עקידת יצחק, הרי תפקידו היה להגיד את הניסיון של אברהם, ומה הרוויח השטן בהריגת שרה כשאברהם רחוק משרה ולא יודע על מותה?

ונראה לתרץ שלב מרגיש לב, ובפרט אברהם ושר שהיו קשורים בלב ונפש שעליה אמר אברהם בהספד את מזמור אשת חיל **"בטח בה לב בעלה"**, וגם נודע לו מה' כפי שכתב **רש"י** שנולדו ילדים למילכה שממנה יצא בתואל שילד את רבקה השידוך של יצחק.

משה רבינו התפלל מאות תפילות לביטול הגזירה ושיכול להיכנס לארץ ישראל, ומדוע אברהם אבינו לפחות בשביל להציל את בנו היה מתפלל ומבקש מה' שיבטל את הגזירה להעלותו לעולה?

והתשובה, כי ה' בציווי עקידת יצחק אמר לאברהם אבינו קח נא, ואם ה' מבקש בבקשה ממך ממילא זה מוכיח שזה לא גזירה רעה ועונש לאברהם אבינו, וגם כתוב **"לך לך"** שהכוונה להנאתך ולטובתך כפי שפירש **רש"י** בתחילת פרשת **"לך לך מארצך"**.

לעומת משה שנגזר עליו גזירה רעה ולכן משה התפלל תפילות רבות שה' ימחל לו ויבטל את הגזירה הרעה, **ורש"י** כתב שה' ביקש מאברהם אבינו בבקשה שיעמוד בניסיון שהשטן לא יגיד שכל הניסיונות הקודמים אברהם הצליח כי היו קלים, והנה בניסיון הקשה אברהם כשל.

ובעצם הניסיון של העקידה היה להאמין לה' שזה טוב מכל הבחינות, טוב לה' וטוב לאברהם, ואברהם האמין למרות הבטחת ה' שאמר לו **"כה יהיה זרעך"**, שמיצחק יהיה עם ישראל, בכל זאת אברהם למרות הסתירה הלא מובנת ולמרות שהתייחס אליה כשנפרד מהנערים עם החמור והלך לבדו עם יצחק, בכל זאת אברהם האמין שלמרות ויש סתירה לכאורה בהוראות והבטחות ה', גם בלי להבין איך לתרץ זאת הוא ממשיך בתמימות.

והאמין בה' ויחשיבה לו לצדקה, אמונה תמימה גם בלי להבין איך יתכן הדבר.

ואברהם הלך לעקידה בשמחה, ולכן כאשר השטן כמעט הטביעו בנהר, אברהם לא חזר הביתה בטענה אנוס רחמנא

וזהר לבנו - ראש השנה

ואת קיום המצווה בשמחה רצה השטן לקלקל בפטירת שרה בעקבות העקידה, ולכן אברהם בכה קצת על שרה שלא להצטער על מצוות עקידת יצחק, ולכן כתוב **"ולבנותה"** בכף קטנה וכדברי רש"י.

ההבדל בין ניסיון ברית המילה לעקידת יצחק

והשוטר צועק נכון הוא עזר באדום אבל תכף ומיד לאחר מכן הוא נסע באדום!!

ענה הנהגה, אדוני השופט תראה לי בספר החוקים שעברתי עבירה!!

והשופט אומר לו אני יטרח להביא את ספר החוקים אבל אם יתברר כמובן שעברת עבירה תשלם קנס גם על הטרדת בית משפט!!

והנהגה מחייך, ואכן הביאו את ספר החוקים, ושם היה כתוב בהגיעך לרמזור אדום עליך לעצור!

ובחינוך של מנצחים טען הנהגה, אכן עצרתי כדרישת החוק, אבל לא כתוב שאסור לנסוע באדום אחרי שעצרתי!!

השופט לצערו אכן זיכה את הנהגה, אבל השופט דאג שיחוקקו המשך לחוק, ולאחר תיקון נכתב "ברמזור אדום עליך לעצור, וחובה להמתין מלנסוע עד שיתחלף לירוק".

ואכן בעקידה אברהם אבינו ביטל רצונו ומחשבתו לגמרי, ורק בגלל שביטל לגמרי מחשבתו כך התקיים ניסיון העקידה בשלימות כרצון בורא עולם.

ובעצב זה שמסרתי את החידוש בווארט של אירופי בת החברותא היקר **רבי אלדר נתנזון שליט"א**, הוסיף לי המחזותן **הרב יעקב יפתח ויספיש שליט"א** מקריית ספר, שלכן כתוב בתורה בפירוט ובאריכות **"וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחוט את בנו"**.

כי הגוף של אברהם לא איפשר להושיט את היד לקחת את הסכין, כי ה' באמת לא ציווה לשחוט את יצחק, והגוף של אברהם מעצמו כמו מכונה אוטומטית פעלה רק לפי רצון ה', ובכל זאת אברהם אבינו נלחם עם מכונת גופו, ובמלחמה עצומה נגד גופו, הצליח אברהם בסופו של דבר לקחת את הסכין לשחוט את בנו.

ואברהם התעלם לחלוטין מהאוטומט של גופו שפעל לפי רצון ה', אלא המשיך בתמימות בלי מחשבות כלל של הבנות והצדקות, לא לשחוט את בנו, אלא מסר נפשו בהתבטלות מוחלטת לבורא עולם בלי שום חשבונות כלל.

וכביכול היה כאן מכונת גוף של אברהם אבינו שפועל רק לפי רצון ה', נגד אוטומט של רצונות ומחשבות של אברהם אבינו שפעל 100 אחוז רק לפי רצון ה', בלי טיפת מחשבה אישית ובלי רצון אישי כלל, ובניסיון העקידה יצר אברהם אבינו את המכונה הזאת – שגם רצונותיו ומחשבותיו פועלים אוטומטי רק לפי רצון ה' בלבד.

ה' יראה - מלחמת מכונות בינה מלאכותית - המשך

ויספיש שליט"א, אז מדוע רצונותיו של אברהם שהפכם לאוטומטי לרצון ה', מדוע אברהם אבינו רצה במחשבותיו שהפכם לרצון ה' בלבד, מדוע לא פעלו באופן אוטומטי כרצון ה' לא לשחוט את יצחק?

הרי רצון ה' היה רק להעלות את יצחק על המזבח ומיד להורידו בלי לפגוע בו כלל, מדוע אברהם אבינו שכינף דעתו ומחשבתו ורצונותיו רק לרצון ה', מדוע לא פעל אוטומטי מחשבותיו ורצונותיו להוריד מיד את יצחק בלי לשוחטו?

ונראה לתרץ, על פי שאלת **תלמידי אליהו בהרי"ר נ"ו**, מדוע בתחילת העקידה אמר אברהם **"אלוקים יראה"** מדוע לא אמר **"ה' יראה"** שזה לשון של מידת הרחמים?

וממילא הניסיון היה להמשיך את העקידה וגם לאחר העקידה לחזור בשמחה על עשיית המצווה, כדברי **רש"י** על הפסוק שלפני העקידה, **"וילכו שניהם יחדיו"** - אברהם שהיה יודע שהולך לשחוט את בנו היה הולך ברצון ושמחה כיצחק שלא היה מרגיש בדבר.

אברהם אבינו לא ביקש רשות מה' לרוץ לקראת האורחים תוך כדי ביקור ה' אותו, אלא רק כביכול הודיע וביקש שה' ימתין לו עד לאחר הכנסת האורחים כהסבר **שני ברש"י** בפסוק **"ויאמר ה' אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר מעל עבדך"**.

ולכאורה זה נשמע כחוצפה, הרי היה על אברהם לבקש רשות מה' ולא רק להודיע ועוד לבקש שה' ימתין לו?

אלא כאמור קודם, אברהם קידש את עצמו כך שגופו כבר היה במצב כמו אוטומטי שפעל מעצמו רק לפי רצון ה'.

ולכן אברהם רץ לאורחים גם בלי רשות מה', כי גופו רץ לקראת האורחים מעצמו, ומזה לומדים **"שגדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה"**.

אבל בכל זאת אברהם מעצמו גילה דעתו האישית מול גופו שפעל כמו מחשב עם בינה מלאכותית, שהוא רוצה את המשך הפגישה עם ה' יתברך, לכן ביקש שה' ימתין לו.

אבל בעקידת יצחק, שם אברהם אבינו לא חשב אפילו שניה אחת מחשבה אישית מה רצונו מול ציווי ה', כי אם אברהם אבינו היה מערב מחשבה אישית מה הוא מעדיף, הרי שאברהם היה משתמש בידיעה שה' הבטיח **"כה יהיה זרעך"** שמיצחק יצא עם ישראל.

והיה חושב איך יתכן שה' מצווני עכשיו להקריב את בני יצחק, ומיד אברהם אבינו שהיה פילוסוף כדברי **המדורש**, היה מגלה שה' לא ביקש לשחוט את יצחק אלא רק להעלות אותו לעולה ומיד להורידו, וכך אין סתירה בדברי ה', וכך בנו יצחק יחיה ויוליד את עם ישראל, וממילא אברהם היה הולך לעקידה בלי סכין שחיטה ובלי עצי עולה.

כמו הסיפור עם שוטר שנסע לצד בעל רכב יוקרתי, והשוטר חיפש במה לקנוס את הנהג שלצדו, אבל הנהג היה חגור ונראה שהכל תקין אצלו, והם הגיעו לרמזור אדום ושניהם עצרו, ולאחר רגע הנהג התניע ונסע באדום, מיד עצרו השוטר בשמחה הנהג לך קנס על עבירה חמורה נסיעה באור אדום!

הנהג מחייך לשוטר ואומר לו, לא משלם קנס כי לא עברתי שום עבירה, והשוטר כקעס אומר לו אתה מתחכם אני מזמין אותך לבית משפט נראה אותך שם מתחכם!!

ובנית משפט, הנהג הודה שנסע באדום אבל טען לשופט שלא עבר עבירה, ותשאל את השוטר שעצרת באדום,

במאמר קודם כתבתי, שבניסיון העקידה אברהם אבינו התעלה שלא רק גופו נהפך למכונה שפועלת אוטומטית רק לפי רצון ה', אלא גם רצונותיו של אברהם אבינו ומחשבותיו פעלו גם באופן אוטומטי - ונוצר מצב שמכונת הגוף של אברהם אבינו שפועל רק לפי רצון ה', נלחם נגד אוטומט של רצונות ומחשבות של אברהם אבינו שפעלו 100 אחוז רק לפי רצון ה', בלי טיפת מחשבה אישית ובלי רצון אישי כלל.

ונשאלת השאלה, אם גם גופו של אברהם וגם רצונותיו ומחשבותיו של אברהם אבינו פעלו באופן אוטומטי רק לפי רצון ה', מדוע אם כן הגוף לא רצה לקחת את הסכין לשחוט את יצחק כי זה לא רצון ה', וכפי שכתבתי קודם בשם **הרב יעקב יפתח**

וטהר לבנו - ראש השנה

כאילו עושה בבנו יצחק, וכך התקיים הגרשתו והבנתו של אברהם קודם העקידה לשחוט את בנו ממש כפי רצון ה' האמיתית, כי ה' רצה שיחשב ממש כאילו יצחק נשחט ונשרף. ורק לאחר העקידה הבין אברהם, שב"תחת בנו" נחשב הקרבת האיל כשחיטת בנו ממש.

והיות ובסיום העקידה התבאר באופן צלול וברור ומושלם כל כוונת ה' המושלמת, לכן אמר ה' **"ה' יראה"**, שהבין רצון ה' במידת הרחמים בשלימות הנכונה שהיא אך ורק לטובה לה' שעמד אברהם בניסיון כראוי, ו"לך לך" התקיים שיצחק בנו חי וממנו יצא עם ישראל וזכות עקידת יצחק עומדת לזכות עם ישראל לנצח.

לך לך אל ארץ המוריה והעלהו שם לעולה – השכר מעקידת יצחק - המשך

המאכלת/הסכין ע"פ **המדרש רבה בראשית** נו' ג' יש לנו פרנסה אוכל לנו ולמשפחה, אפילו **השופר של האיל** מזכיר את העקידה וגורם למחילת עוונות כפי שיבוא לקמן, **והאפר הצבור** מכפר לנו עד היום בתעניות **גמ' תענית טז'**.

וגם עצם ניסיון העקידה שאברהם **כבש רחמיו** לשחוט את בנו כך **כובש ה' כעסו** מעלינו.

וכך ה' גם נותן לנו לעצור בעת ניסיון שלא ניפול בחטא גם כשהתחלנו בנפילה שנצליח לכבוש את היצר הרע בס"ד, וכדברי **המדרשים** במאמר **ויעקוד את יצחק בנו – סמל הניסיון הוא בעקידה "עקידת יצחק"!!**

שבו לכם פה עם החמור - עם הדומה לחמור – הקשר בין זה ל"ותן פחדך".

וענה תלמידי היקר **איתמר זבורוב שיחי' - מבי"ס שובו ראשון לציון**, שאכן גם בימי המשיח יזכו גויים לחיות ולא כל הגויים יושמדו.

ואכן תשובתו נפלאה ביותר וישר כוח עצום לו, שאכן יש הבדל בימות המשיח בין היהודים לגויים, הגויים יחיו ויעבדו את ה' כחמור שעובד את בעליו מתוך אימה ופחד, ולא מתוך אהבה, וזוהו בבחינת שבו לכם פה עם החמור, ואילו עם ישראל יעבדו את ה' מתוך שמחה והתלהבות ואהבה מיוחדת.

כפי שאומרים בתפילות ימים נוראים, **"תן פחדך על כל מעשיך ואימתך על כל מעשיך"** ואילו על עם ישראל כתוב **"ובכן צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלוזו"**, וכמבואר **בישעיהו מה' כד' ברש"י ומצודת דוד**.

ואיה השה לעולה?? – שאלות על פרשת העקידה

כל העולם כולו, ואז נגלה עליו ה' ואמר לו: אני בעל הבירה (בראשית רבה לט-א), ואיך יתכן שאדם חכם ומעמיק כאברהם לא תירץ לעצמו בפשטות את רצון ה' שרק יעלה את יצחק לעולה ולא שישחטנו??

ובפרט כאשר בורא עולם אמר לו להוריד את יצחק מהמזבח שכביכול יש כאן סתירה שוב ושוב, היה על אברהם לקלוט שטעה בכוונת דברי בורא עולם, ולמה לא גילה לבדו את כוונת הבורא הפשוטה?? ומה גם שהיו רמזים כמה פעמים במעשה העקידה שיצחק יחזור חי כמו מה שכתוב **"ונשובה אליכם"** וכפי שדייק רש"י.

אבל על זה אפשר לענות בפשטות, שבכוונה בורא עולם לא נתן לאברהם לכוון לאמת הפשוטה, כי רצה עד הרגע האחרון שהטעות של אברהם תהיה טעות, כי מחמת הטעות הניסיון היה קשה הרבה יותר לאברהם אבינו לפי הבנתו המוטעה שעליו לשחוט את בנו יחידו וגם להפסיד את הבטחת הבורא המפורשת שמיצחק יקרא לך זרע, ולהיות אכזרי נגד כל מה שהטיף לבני דורו.

עד כדי כך היה עוצמה ושורשים נטועים לטעות של אברהם אבינו שגם לאחר שהתברר לאברהם אבינו שטעה בהבנת דברי ה', ומעולם הקב"ה לא התכוון להמית את יצחק, אלא הבטחתו שמיצחק יתקיים עם ישראל לא התבטלה לרגע.

וביום שלמדנו את סיום העקידה, מצאנו שאברהם קורא למקום העקידה **"ה' יראה"**, שזה לשון רחמים שישמש רחמים לדורות, שאפרו של יצחק כל שנה מגן על עם ישראל.

והתחדש בשיעור תשובה נפלאה תוך כדי שיעור עם תלמידי הצעירים והצדיקים והקדושים, שלפני העקידה אמר אברהם **"אלוקים יראה"** כי היה בבחינת מידת הדין שלא ראה נכון את דעת ה', כי פירש את רצון ה' לשחוט את יצחק ולשורפו כמו קורבן עולה.

אבל בסיום העקידה זכה להבין באופן מושלם את רצון ה' שאכן יצחק יעלה למזבח כעולה ויירד חי מהמזבח, אבל מיד אברהם שחט ושרף במזבח את האיל **"תחת בנו"**, שכל פעולה באיל יהיה

יש לעיין שהרי רש"י בתחילת פרשת **"לך לך מארצך"**, פירש שהכפל **"לך"** משמעותו **לטובתך ולהנאתך**, והשאלה שנשאלת א"כ כאן בניסיון העקידה גם כתוב **"לך"** כפול והאם גם שייך לפרש להנאתך ולטובתך? **וטובתך** שייך כאן, כי התוצאה היא ממש לטובת עם ישראל וגם הבטחת הגאולה כאמור קודם, אבל הנאתך מה שייך בעקידה?

וב"לך לך לארצך" שם כתב רש"י **שההנאה שאודיע טבעך בעולם, שההליכה לארץ ישראל היא שתגרום להפצת דרכך ביהדות**, אבל כאן בעקידה מה הנאה יש כאן מעצם העקידה?

אלא גם כאן יש **"הנאה"**, בכל פעולה ונקודה בעקידה, לדוגמה בזכות **בקיעת העצים** זכו לבקיעת הים, ובזכות שלקח את

ויאמר אברהם אל נערי שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם: **וכתב רש"י דברים כג' יח' ע"פ הגמרא בכמה מקומות יבמות סב' כתובות קיא' קידושין סח, ב"ק מט' נדה יז' עם הדומה לחמור**.

ובפשטות הכוונה לא רק לעבדים כי ישמעאל היה אחד מהנערים והוא לא היה עבד לעומת אליעזר שכן היה עבד (ואולי מפני הצנזורה נכתב בגמ' **יבמות כג'** שעבדים דומים לחמור), ואכן יש פסוקים מפורשים שכל הגויים הם כחמורים.

בכל זאת יש כאן חידוש נפלא, שהרי כתוב **ברש"י** והמקור **מפרקי דר"א פרק ל"א** שהחמור שרכב אברהם לעקידה הוא חמורו של משה וחמורו של המשיח.

ואם כן בוודאי יש משמעות עמוקה שבעת עקידת יצחק שהיא משמשת הבטחה לגאולה השלימה, החמור המיוחד של המשיח נשאר בידי הגויים, ומה משמעות הדברים?

שאלה זו שאל יצחק את אביו ביום השלישי כשהתקרבו להר המוריה, יש להקשות, מדוע החליט יצחק שאברהם הולך להקריב שם, ובפרט שבמציאות אברהם הקריב איל לעולה??

ועוד קשה קושיית הרמב"ן, שאם אברהם אבינו הקריב את האיל לעולה, איך נשאר ממנו קרן השופר שהשתמשו בו במתן תורה כפי שכתב **רש"י בפרשת שמות יט' ג'**, וכן הרי **בזה השופר** השתמשו בו להפיל את חומות יריחו כמופיע **בבעל הטורים**??

ונהנה כתוב **במדרש רבה נו' ח' א"ר אחא** כאשר המלאך אמר לאברהם **"אל תשלח ידך אל הנער"**, התחיל אברהם תמה, ואמר: אין הדברים הללו אלא דברים של תימה, אתמול אמרת **"כי ביצחק יקרא לך זרע"** ולמרות זאת חזרת ואמרת **"קח נא את בנך – והעלהו לעולה"** ועכשיו אתה אומר לי **"אל תשלח ידך אל הנער"** אתמהא!!!

אמר לו הקב"ה אברהם תהלים פט **"לא אחלל בריתי ומוצא שפתי לא אשנה"** כשאמרתי לך **"קח נא את בנך"** לא אמרתי **"שחטוהו"** אלא **"והעלהו"**, לשם חיבה אמרתי לך העלאת אותו כמצותי וקיימת דברי ועתה תורידו מהמזבח.

ונעצם קשה שהרי אברהם הכיר את בוראו בכוח המחשבה, וכדברי **המשך חכמה** שכתב שאברהם חקר את כל הספיקות באמונה ונתווכח בפילוסופיה עד כי הכיר את בוראו מעצמו כנגד

וטהר לבנו - ראש השנה

להוציא קצת דם מיצחק, עד שאמר לו הקב"ה "אל תעש לו מאומה", וכי מה עניין זה?? מדוע חפץ אברהם אבינו להוציא דם מיצחק הרי כבר קיים את המצווה של הקרבת יצחק לעולה באופן מושלם בדרך שונה משאר הקורבנות??

אלא כאמור זה מובן נפלא, כי אברהם אבינו רצה לקיים הלאה גם את טעותו הקדושה, ולכן חפץ לפחות שיהיה לפחות קצת דם של יצחק כשחיסה וכזיקת הדם על גבי המזבח!! אבל הקב"ה אסר עליו לפגוע אפילו במקצת ביצחק שהוא עולה תמימה, ולכן המיר אברהם את האייל תחת יצחק בנו.

ומובן לפי זה מה שהרהר אברהם אבינו כשחזר מהר המוריה שחבל שלא שידך את יצחק עוד קודם כי כמעט מת יצחק, כי אברהם אבינו לא זלזל בטעותו אלא החשיבה ממש גם לאחר שהתברר הטעות והתגלה האמת, כי רצונו הטהור של אברהם אבינו לשחוט את בנו עדיין בערה בקרבו כאילו עשה ממש או עכ"פ כאילו באמת נצטווה על שחיטת יצחק ממש.

ולפי הדברים הללו מובן מדוע אברהם אבינו לקח "עצי עולה", שהם שני גזרי עצים שמביאים על המזבח בתמיד של שחר ובתמיד של בין הערביים, שצריכים להיות כשל משה: אורכם אמה ורוחבם אמה עבים כעובי מקל שבו מיישרים גדיש סאה - **רמב"ם איסורי מזבח ז', ג'**, כי לבהמה קטנה שתעלה כליל על המזבח זה כמות העצים הנצרכת, וזה אולי מקביל לגוף אדם - ליצחק, ואילו לקרבן מבהמה גדולה צריך יותר עצים.

ואכן מכמות וגודל העצים הבין יצחק אבינו שזה עבור קרבן עולה כמו של עולת תמיד הבא משה עיזים, ואכן לפי זה מובן איך הקרן של האיל נשאר למרות שהקריבו את כל האיל ככל עולה, והוא שהיות והעצים היו מספיקים לשה קטן ולא לאייל לכן לא כל האיל נשרף, אלא נשתייר ממנו הקרן - השופר שממילא לא נשרף בקלות, והוא השופר של מתן תורה והיובל שהפיל חומת יריחו.

ולכן, הקב"ה זוכר לנו כל פרט בעקידה לטובה ולברכה לדורי דורות, גם את עקידת יצחק וגם את האייל שהקריב אברהם במקום יצחק בנו, כי כוח שניהם יפה!!! ואולי בזכות הטעות הקדושה של אברהם אבינו זכינו שהקדוש ברוך מצרף לנו מחשבה טובה כמעשה גמור.

על כל פנים, עלינו לזכור את קדושת אבותינו הקדושים, וזכור נזכור שאבותינו הקדושים נטעו בנו כוח עצום של מסירות נפש ודבקות גמורה ומושלמת לרצון ה' יתברך, עד כדי התבטלות עצמית מול רצון הבורא מכל זווית אפשרית, ונשתמש גם אנו בכוח זה שהשרישו בנו אבותינו ונמסור נפשנו לא להתקרב לפתחי עבירה כלל וכלל, ונחסום כל פתח ליצר הרע גם אם הדבר כרוך בקשיים עצומים, כי נזכור שיש בנו כוח להתבטל מול רצון ה' האמיתי!!!

ובעזרת ה' אם אכן נלך בדרכי אבותינו ונלחם ביצרנו בכוחות שהנחילו לנו אבותינו, נזכה גם לכל הברכות והשפע הטוב המובטח לנו מכוח אבותינו "ועושה חסד לאלפים לאוהביו ולשומרי מצוותיו", רק חזקו עליו והצליחו אמן ואמן.

ויעקוד את יצחק בנו - סמל הניסיון הוא בעקידה "עקידת יצחק"!!

ותניץ ע"פ הגמ' בתמיד (ל' ע"ב) שלא היו כופתין את התמיד אלא מעקדים אותו. ובראשונים מסבירים שלא היו כופתים אותו יד ביד ורגל ברגל, אלא מעקדים אותו יד ורגל כעקידת יצחק.

והנה כלפי דין כפות שלא יהיה חי נושא את עצמו מספיק לקשור יד ביד ורגל ברגל, וכך חשב אברהם לעשות, אבל יצחק ביקש שיקשור אותו ידים לרגלים וזה היה משום החשש שמא יפסל הקרבן, ורק באופן כזה שהוא לא יכול לפרסם זה נחשב עקידה, וזה נלמד מעקידת יצחק.

אך עדיין צ"ע גדול לעני"ד שהרי שם בגמ' כתבו מאי הטעם לעקידה יד ברגל, נחלקו בזה רב הונא ורב חסדא, לדעה אחת משום בזיון קדשים, ולדעה שניה משום שכך היה חוקי העמים בשחיטת קרבנות, ומסיימת הגמרא שהנפק"מ שאם קשרו בבגדים יקרים ממש או מזהב שאז אין ביזיון לקדשים אבל יש עדיין איסור מדרכי עובדי ע"ז.

וא"כ לטעם הגמרא שיד ביד ורגל ברגל זה מנהג עובדי כוכבים, ולכן חייב לעקוד יד ברגל, א"כ חוזרת השאלה מה התחדש בבקשת יצחק?

ואולי אפשר לתרץ שיתכן וכל ניסיון העקידה הייתה נראית לאברהם כביכול שהקב"ה מנסהו שיעשה כמנהג עובדי עבודה זרה שמקריבים בניהם לעבודה זרה, והניסיון שיעשה נגד כל אמונת חייו רק בגלל ציווי ה', אם כן יכול היה אברהם לקשור

בכל זאת גם אז - לאחר שהתברר לאברהם אבינו טעותו למרות זאת כתוב ברש"י על הפסוק "ויהי אחר הדברים האלה" שאברהם בשובו מהר המוריה היה מהרהר ואומר אילו היה בני שחוט כבר היה הולך בלא בנים, היה לי להשיאו אשה מבנות ענר אשכול וממרא, בשרו הקב"ה שנולדה רבקה בת זוגו, וכל כל למה?? הרי כבר נודע לו שטעה לגמרי ומהתחלה הייתה לו טעות, למה עדיין החזיק קצת בטעות??

והנה כתוב ברש"י פרק נ"ב' שיצחק נאסר לו לצאת לחוץ לארץ כי יצחק מאז שעלה למזבח הוא נהפך לקורבן עולה וכל חייו הוא נשאר קרבן עולה, ואסור להוציא קורבן חנוכה. ואם כן יש להקשות, מדוע רצה אברהם אבינו להקריב קרבן בכל זאת, עד שמצא אייל והקריבו תחת בנו, הרי בנו יצחק נשאר עולה ולמה כביכול להמירו בקרבן בהמה?? אדרבא לכאורה היה על אברהם להקפיד שיצחק יישאר עולה בלי שום תמורה??

אלא נראה לתרץ שהנה אפילו קללת צדיק בטעות מתקיימת, ולכן טעות של צדיק בקיום מצווה מתוך מסירות נפש וודאי מתקיימת, שאכן אברהם אבינו כי באמת אברהם אבינו התכוון בכל לבו לשחוט את בנו, ולשפוך את דמו על גבי המזבח ולשרוף את כולו כמו כל קרבן עולה.

ולכן גם כשהתברר שטעה ויצחק הוא עולה חי בלי להישחט אלא מעצם העלאתו על המזבח נקבע קדושתו לנצח כקרבן עולה, בכל זאת על טעות חביבה כל כך של צדיק שבורא עולם כיוון לכך להרבות את הניסיון, טעות כזו אינה נמחקת ועליה דאג אברהם אבינו להביא תמורת יצחק את האייל שמצא להקריבה ממש בשחיטה ובשריפה להשלים את כוונתו הטהורה בטעותו הקדושה.

ולפי זה מובן מדוע אברהם אבינו לאחר שבורא עולם הסביר לו שרק נצטווה להעלות את יצחק על גבי המזבח בלי לשחוט, עוד קודם שמצא את האייל, בכל זאת אברהם אבינו התעקש

ויעקוד - כתב רש"י ויעקד - ידיו ורגליו מאחוריו הידים והרגלים ביחד והיא עקידה והוא לשון עקודים שהיו קרסוליהם לבנים מקום שעוקדין אותן בו היה ניכר:

ונרבנו בחיי ויעקוד את יצחק בנו וישם אותו על המזבח. אמרו **במדרש (תנחומא וירא כג)** כשבא לשחוט אמר יצחק, אבי אסור את ידי ורגלי שלא אראה את המאכלת ואזדעזע ויפסל הקרבן, בבקשה ממך אל תעש בי מום:

וראיתי בהגרי"ז הלוי בראשית פרק כב פסוק ט שמדייק מהמדרש שהסיבה לעקידה לא שייך כלל לקיום הציווי אלא מחשש שלא יפסל, והנה בפסוק מבואר שעקדו טרם שהעלהו על המזבח ולטעם זה הרי די היה שיעקדו על המזבח לפני השחיטה ולמה עקדו קודם??

ותניץ שכיון והיה מצווה להעלותו על המזבח ולהניחו ע"ג העצים "והעלהו" לכן היה אברהם מוכרח לעקוד את יצחק עוד קודם שהעלהו למזבח, שהרי חי נושא את עצמו, וא"כ לא היה מקיים אברהם מצות העלאתו, וגם לא היה נקרא מונח ע"ג העצים כי אדם חי נושא את עצמו, ולכן הוצרך לעקדו קודם, כי **כפות אינו נושא את עצמו**.

ולפ"ז מקשה הגרי"ז שא"כ היה צריך לעקדו מעיקר הדין, וא"כ צ"ע למה היה יצחק צריך לבקש מאביו שיקשור אותו מחשש שמא יפסל הקרבן, הרי גם בלי החשש שיפסל יש חובה לקשור את יצחק?

וטהר לבנו - ראש השנה

כמנהג הגויים, ורק בגלל שיצחק ביקש שלא יפסל בשחיטה לכן קשר יד לרגל כל שלא יפרכס.

אבל עדיין צ"ע שהרי אם חשב אברהם שנצטוו להקריב בנו כפי הקריבו הגויים את בנייהם למולך, אם כן אין שחיטה במולך אלא שריפת הבן כשהולך בין מדורות אש (ועי' **רמב"ן ויקרא יח נא** שזה היה נחשב כשחיטה)? ומכך שאברהם לקח סכין הרי מוכח שחשב להקריבו כקרבן עולה לה' ולא כמעשה הגויים בעבודת המולך?!

וגם אם הקב"ה אמר לאברהם להעלות את יצחק על מזבח ואברהם הקפיד להניחו לא בין העצים אלא דווקא מעל לעצים, זה עצמו מורה שלא מצטוו להקריב את יצחק כהקרבן המולך בין 2 מדורות, אלא אדרבה כהקרבן תמיד של שחר שהיה מונח מעל העצים, וגם לכן היה צורך לשוחטו דווקא מעל המזבח בהר הבית במקום המזבח שיהיה בבית המקדש, וכפי שהאריך בזה **העמק דבר**.

ומה שאברהם ניסה לחונקו כשנפסל הסכין ע"י הדמעות, אולי כי דין שחיטה נכתב בתורה לגבי בהמות, ומליקה בעוף, ובאדם לא נכתב דין שחיטה, והיות ונפסל סכיננו הבין שאולי עליו להורגו בחניקה כי זה הצורה בהקרבן אדם, ובאופן כזה שחונק את בנו בכך מתגבר הניסיון שבמו ידיו ירגיש רגעי הריגת בנו ממש.

וראיה לדבר, שברגע שלקח את האיל להקריבו תחת בנו שם העלה אותו לעולה כדרך הקרבן כל קורבן עולה דהיינו בסכין ולא בחניקה, ולא שחט בסכין פסולה אלא תיקנה ע"י חידודה באבנים. **ואם** כן חוזרת השאלה שאברהם היה חייב לקשור את יצחק יד ברגל שלא יקריב כדרכי עובדי ע"ז גם בלי בקשת יצחק?

ואולי יש לתרץ שאברהם אבינו יכול היה לקשור יד ברגל מקדימה ולא מאחור, כי באופן כזה כבר אינו כדרכי עובדי ע"ז, ויצחק ביקש שיקשור מאחור שכך הוא ממש לא יוכל להתנועע ולפרכס ולפסול את הקרבן.

עוד תירצו **תלמידי המצוינים מכיתה ז' בת"ת תורת אמת ב"ב** שיתכן ורק אחרי האבות התחילו הגויים לקשור את קורבנותיהם, כפי שרק אחר האבות החילות הגויים להשתחוות על מצבה לשם ע"ז, ורק מאז זה נאסר, ואילו בימי האבות זה חביב בעיני ה'.

אך זה קצת צ"ע, כי קשירת הקורבן יש בו היגיון שלא יברח ולהקל על מלאכת השחיטה כפי שהוסיפו טבעות לתפיסת ראש הבהמה בזמן השחיטה בבית המקדש, ובפשטות מאז הקרבת הקורבנות היו קושרים ולא רק לאחר זמן האבות.

והערה **נפלאה בקשר לחבל** שבו קשר אברהם את יצחק לא כתוב בפירוט שלקח עמו מלבד עצים אש ומאכלת, אבל **תלמידי היקר יעקב זלושינסקי נ"ו מכיתה ז' מת"ת תורת אמת ב"ב** טען שזה היה החבל שבו כרך את העצים שהיו בכל המסע על החמור, אומנם היות ולתמיד (כמוכח בתמיד של בין הערביים) צריך רק 2 גזרי עצים, אי"כ אין צורך לחבל לקשור אותם.

ואכן מוכח לכאורה שהיו רק 2 גזרי עצים מדברי **המדרש נו' ג'** ויקח אברהם את עצי עולה כזה שהוא טוען צלבו וכידוע זה 2 גזרי עצים, וגם **במדרש רבה נו' ח** בשם ר' בניה בשכר ב' בקיעות שבקע אברהם אבינו עצי עולה זכה להבקע הים לפני בני ישראל שנה' **ויבקע עצי עולה** ונאמר להלן (שם יד) **ויבקעו המים**.

ואולי אברהם **קשר את יצחק בבגדיו** כשהפשיטם וכפי שטען **מרן רשכבה"ג ראש הישיבה זצ"ל** שאסור שיפסיק בגדים למזבח, כי הבגדים חציצה הם, ויל"ע.

ולפי זה שיצחק נקשר בבגדיו מובן שהעקידה היא סמל הניסיון הגדול, כי לראות את הבן ערום ומקופל כעגול לאחריו, כי קשור יד ורגלו אחורנית, כמוכן לשחיטה בלי אפשרות לזוז ולהתנגד, זה מחזה מאוד קשה בפרט לאב רחמן עמוד החדש – אברהם אבינו, שבכל זאת קשר היטב ולא עשה בחיפזון מחמת קושי המעמד.

אך צריך עיון שיצחק לא שאל איה החבל לקשירת העולה, אם לא היה חבל בגזרי עצים, ולא חשב שהוא עצמו העולה שיופשט מבגדיו?

ויתכן שסמל הניסיון הוא העקידה, כי גם כאשר היה נראה שאברהם נצטוו לעשות כדרכי הגויים לשחוט את בנו כביכול כעבודת המולך לע"ז, בכל זאת אברהם ויצחק טרחו לבדל עצמם ולא להידמות לעבודת עבודה זרה בכל עניין ששייך, ולכן הקפידו לשוחטו בקשירה שונה מעבודת הגויים, והקפיד להורגו בשחיטה בסכין ולא בשריפה, ואפילו כאשר התקלקל הסכין לא חשב להורגו בשריפה אלא בחניקה, ולכן הקפיד להניחו מעל לעצים שלא ידמה לרגע שיש כעין עבודת המולך.

זה מתאים לדברים שכתבנו קודם בדברי המדרש רבה שאברהם ביקש שכאשר אדם יכנס לניסיון ויתחיל בעבירה בכל זאת בזכות העקידה יוכל לעצור ולהפסיק את העבירה ולחזור בתשובה ולא יתייאש שמילא כבר נטמא ואין לו מה להפסיד, מכוח שאברהם אבינו למרות הטשטוש באמונה כביכול שנצטוו להרוג את בנו, בכל זאת לא המשיך לעשות כדרכי הגויים אלא יישר עצמו לעבודת ה' גם בעת הניסיון, ואנא בורא עולם אל תביאנו לידי ניסיון, וגם בזמן ניסיון שנצליח להתגבר אמן.

ובבן הנעקד – 2 עקידות?!

אבינו **גם יכפות ויקשור אותו יפה יפה**, וזה היה על גבי המזבח מעל העצים ממש לפני הרמות סכין השחיטה לשחוט.

וכדברי המדרש רבה פנ' א"ר יצחק **בשעה שבקש אברהם לעקוד יצחק בנו** – דהיינו, שאברהם רצה להסתפק בעקידה רגילה כדרך **שעוקדים יד לרגל בכל** קורבן עולה, אמר לו יצחק: אבא בחור אני, וחוששני שמא יזדעזע גופי מפחדה של סכין ואצערך, ושמה תפסל השחיטה ולא תעלה לך לקרבן, **אלא כפתני יפה יפה** – דהיינו – **קשירה נוספת שהייתה מעל העצים שעל גבי המזבח**.

ואכן מדוייק המשך לשון המדרש **"מיד ויעקד את יצחק, ומיד וישלח אברהם את ידו ליטול את הסכין"**, שבין העקידה הטובה לשחיטה לא היה חסר רק נטילת הסכין, בלי צורך להעלות את יצחק על גבי המזבח ויל"ע.

ויתכן שעקידה אחת לזכות אברהם, ועקידה שניה שבאה על ידי בקשת יצחק היא לזכות יצחק, ולכן יש לנו **זכות אברהם שעקד את יצחק בנו**, ועוד **זכות עקידה "ובבן הנעקד ישבית מדיינו"** שזה **זכות יצחק אבינו** שביקש עקידה נוספת וכאמור.

המהרי"ל דיסקין מדייק מכך שכתוב **"ויעקוד את יצחק** בנו וישם אותו על המזבח ממעל לעצים", שקודם אברהם אבינו עקד את יצחק בנו ורק אחרי זה הניח את יצחק בנו על גבי המזבח.

וביאר הטעם, שהיות ואברהם נצטוו להעלות את יצחק, ואכן בסוף התברר שזה היה עיקר הציווי **"והעלהו"** ולא **"ושוחטהו"**.

אם כן היה חייב אברהם אבינו לקשור את יצחק עוד לפני שהעלה אותו על המזבח, שהרי יש כלל **"שחי נושא את עצמו"**, אבל ברגע שיצחק היה עקוד וקשור רק כך אכן נחשב שאברהם העלה את יצחק על גבי המזבח.

אומנם במדרש איכה פתיחתא כד' מפורש בזה הלשון **"ונעקדתי ברצון לבי על גבי המזבח"**, ומשמע שהעקידה הייתה על גבי המזבח ממש, וכך נוסח התפילה שאומרים כל יום בתפילת שחרית **"ואת העקדה שעקד את יצחק בנו על גבי המזבח ככתוב בתורתך"**.

ואולי היה **2 עקידות**, עקידה אחת הייתה לפני שאברהם העלה את יצחק על גבי המזבח, שעקד יד לרגל כדרך שעושים לכל קרבן עולה, וחוף מזה ביקש יצחק שאברהם

וזהר לבנו - ראש השנה

המשך - לא להתחמק ממצוות

קיים את עיקר המצווה בכוונה ממש ולא עשאה כמכשיר למצווה וכביכול כלאחר יד.

ויתכן עוד לתרץ שאברהם אבינו דחה תירוץ זה מחמת שחשד שהוא משוחד כאב רחום לתרץ תירוץ זה בכדי להציל את בנו ממיתה, ולכן נשאר בשאלה ולא רצה להגיע לכיוון של תירוץ זה.

אומנם מכל מקום היות ועיקר המצווה היא "והעלהו" מדוע מזכירים דווקא את עקידת יצחק - את "מעשה העקידה" הרי זה כביכול רק הכנה למצווה??

ואולי היות ואברהם אבינו מצד אחד כן התעמק במילה "והעלהו" והבין שאין זה כפשוטו לשחוט קורבן, אלא הוציא מזה דין, ועצר עצמו להשתמש במילה זו ולתרוץ לעצמו את הסתירה והתמיהה בדברי ה' הנראים לכאורה כסותרים, כי לא רצה לתרץ תירוץ מתוך שוחד של רחמי אב, לכן עקידה הייתה שיא בניסיון של אברהם אבינו.

כי זה הוכיח שאברהם אבינו התעמק והתעכב בפירוש המילה והמשמעות היוצאת מהציווי "והעלהו" ללמוד ממנו דין ובכל זאת לא לתרץ תמיהה וכביכול לחמוק ממצוות ה'.

ללמדנו, שאיפה שטמון עיקר הקושי שם טמון שיא הגדלות ועוצמת המעשה, ואמר לי תלמיד חכם שנגזר עליו מידי יום להתגלגל בנסיעות ארוכות ומעייפות בפקקים שבכל זאת הוא לומד בנסיעה למרות הקושי הגדול, ודווקא לימוד זה הכי חביב בעיניו, כי תורה שלמדתי באף היא שעמדה לי, וכיודע דברי החתם סופר שסיום הש"ס החביב ביותר שעשה בחייו היה ממה שסיים את הש"ס 55 דקות בתור לנטילת ידיים.

וירא והנה איל נאחז בסבך בקרניו - מה רצה השטן להרוויח מעיקוב של כמה רגעים ולקרר

חישב השטן לקרר מאברהם אבינו את הלהט והדמיון וההמחשה הרוותחת של "תחת בנו".

ומעשה שטן לא הצליח, אלא התורה מעידה שאברהם הצליח להקריב את האיל "תחת בנו" בשלימות, עד כדי כך שאפר האיל נחשב לאפרו של יצחק שצבור ומגן כל שנה על עם ישראל, כי נחשב כאילו יצחק נשרף ממש, כי אברהם אבינו בשיא הלהט שלא התקרר ממעשה השטן, בער בו מצוות הקרבת בנו ולכן הקריב את האיל בשלימות כאילו זה בנו יצחק.

ונלמד מזה, שעיקוב ממצווה מקרר ומחליש, עד כדי כך שהשטן ניסה בכך את אברהם בשיא עוצמתו הרוחנית של אברהם אחרי ברית מילה ואחרי ניסיון הקשה מכולם "עקידת יצחק", כל שכן אנחנו החלשים והרחוקים מעבודת ה' המושלמת, בוודאי עלינו לעוד מלהתעכב רגע מקיום מצווה, כי נתקרר מהלהט לקיים את המצווה, ואז שלא נקיים את המצווה או שנקיימה בקירות ובלי חשק ואש קודש, כדברי חז"ל מצווה הבאה לידך אל תחמיצנה.

הסבר נוסף, שהשטן רצה להסתיר את האיל מעיני אברהם אבינו, בכדי שאברהם יחזור בלי לשחוט קורבן, שהרי ה' לא ציווה אותו לשחוט איל במקום בנו, אבל אברהם אבינו מודגש בתורה שנשא את עינו וירא, שהתאמץ מאוד לראות אולי יש בהמה טהורה להקרבה "תחת בנו", והיות ואברהם התאמץ מאוד לראות לכן למרות צבעי ההסוואה שהאיל היה בסבך שיחים, בכל זאת אברהם הצליח לראות אותו ולשחוטו "תחת בנו" ממש, ומעשה שטן לא הצליח בידו.

ועל זה קרא אברהם שם המקום ה' יראה, אשר יאמר היום בהר ה' יראה, דהיינו שכשם שאברהם לא חזר לבית אחרי העקידה כי נאסר עליו לשחוט את יצחק, אלא התאמץ נגד מעשה השטן לראות בכל כוחו האם יש בהמה טהורה באופק, כך ה' יראה זכות על עם ישראל גם במצבים שהשטן מסתיר את מעשי המצוות הטובים והחסדים.

ההבדל בין מדרש רבה למדרש תנחומא, כלפי בקשת אברהם שכבישת רחמי בעקידת יצחק תגן על עם ישראל

העולמים בשעה שאמרת לי קח נא את בנך את יחידך היה לי לטעון הרי אתמול אמרת כי ביצחק יקרא לך זרע ואילו עכשיו

לפי דברי המהרי"ל דיסקין שאברהם אבינו עקד את יצחק עוד לפני שהעלה אותו על המזבח בכדי לקיים את מצוות "והעלהו" שהיות וחי נושא את עצמו לכן אברהם היה חייב לקשור את בנו לפני שהעלה אותו על המזבח, משמע מדיוקו הנפלא בסדר הפסוקים, שאכן גם אברהם אבינו בתחילת העקידה ידע שיש ציווי מיוחד ודין מיוחד באמירת הקב"ה "והעלהו" שאין הדברים כפשוטם שיקריב קורבן עולה, אלא יש דין בעליה.

ובכל זאת אברהם אבינו שהיה תמה כל הזמן בסתירה איך יתכן שעליו לשחוט את בנו הרי הקב"ה הבטיחו כי מיצחק יקרא לך זרע?? הרי ברגע שהתעמק במילה "והעלהו" והבין שאין הדברים כפשוטם כלשון בני אדם לשחוט קורבן, אלא טמון בזה דין "להעלות את יצחק על המזבח" - דהיינו על ידי עקידה, אם כן מדוע אברהם אבינו לא העמיק וגילה מציווי מיוחד זה, תירוץ לסתירה העצומה שהיה תמה בה??

אלא התשובה כאמור, שבורא עולם בכוונה לא נתן לאברהם אבינו להגיע לאמת כי זה היה חלק מניסיון העקידה שיחשוב שעליו לשחוט את בנו, אבל היות ועיקר המצווה הייתה "והעלהו" לכן הקב"ה נתן לאברהם אבינו לדייק דין עקידה מהציווי "והעלהו" כך שאברהם אבינו

כתב רש"י, (יג) והנה איל - מוכן היה לכך מששת ימי בראשית, כי המילה "והנה" מיותרת, עוד כתב רש"י: "בקרניו" - שהיה האיל רץ לאברהם, ברור הרי האיל היה האיל הראשון בעולם בלי אבא ואמא אלא יצירתו של הקב"ה בעצמו, ובוודאי רץ לקראת יעודו שהוכן מלפני אלפי שנים עד העקידה, והשטן סובכו ומערבבו באילנות בכדי לעכב אותו:

ונשאלת השאלה, וכי מה רצה השטן להרוויח, רגע או שנים בלבד של עיכוב, וכי מה בכך? הרי בעצם בעיכוב גרם השטן שמשך ניסיון העקידה המשיך עוד זמן, ובעצם זה עוד שכר לאברהם וליצחק אבינו?

ונראה לתרץ, שכתוב שאת האיל אברהם הקריב לעולה תחת בנו, וכתב רש"י שהמילה "תחת בנו" מיותר שהרי ברור שהאיל הוקרב לעולה במקום יצחק שהורד מהמזבח על פי ציווי ה' שאברהם יורידו בלי לשחוטו.

ומזה למד רש"י, שעל כל עבודה שעשה באיל, היה מתפלל ואומר יהי רצון שתהא זו כאלו היא עשויה בבני, כאלו בני שחוט, כאלו דמו זרוק, כאלו בני מופשט, כאלו הוא נקטר ונעשה דשן: ולכן אפרו של יצחק צבור להגן על עם ישראל בכל שנה ושנה כדברי רש"י על הכתוב "ה' יראה".

ואם כן כמה שיותר צפוף בזמנים שמיד הוריד את יצחק מהמזבח כשבער בו להקריבו ממש, ומיד להקריב את האיל, בצמידות הזמנים בלי הפסקה תוך אותו להט ואש ההתלהבות קל היה יותר לאברהם להרגיש בהקרבת האיל כאילו הוא מקריב את בנו ממש.

ואת הלהט הזה להרגיש בעוצמה בהקרבת האיל כאילו בנו נשחט ונשרף, את זה רצה השטן לקרר בעיכוב של כמה רגעים שבהם אברהם הלך מהמזבח וניגש לשיח להתיר משם את האיל, ולהביא את האיל למזבח, בהפסקה על ידי רגעים אלו

נמדדש רבה נו"י על הפסוק "ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה", מובא שר' יוחנן אמר: אמר אברהם לפניו, ריבון

וטהר לבנו - ראש השנה

נפלא לומר **שהמדרש רבה** סובר שה' מוחל בלי שום תנאי לעוונות עם ישראל, אפילו בלי בקשת רחמים ובלי בקשה מצד עם ישראל שיוזכר להם זכות אבות?

אלא יתכן **ששני המדרשים** לא מדברים על אותם מצבים וכמדוקדק בלשונם, **המדרש רבה** מדבר כשיהודי מגיע לידי ניסיון עבירה "**באים לידי עבירות ומעשים רעים**", אולי כמו סוטה שנשתרה עם אדם זר ועברה על איסור יחוד אבל **עדיין לא נטמאה** כלשון התורה שעדיין לא חטאה בביאה אסורה.

בכל זאת ביקש אברהם אבינו **שהקב"ה יתן כוח ליהודי להתגבר על יצרו שיעצור ולא ימשיך לחטוא** יותר למרות שהיצר בוער כאש בנעורת, בזכות העקידה שאברהם כבש רחמיו על בנו יחידו ועשה רצון הבורא, כך ה' ברחמיו וצריך רחמי שמים, כי האדם חטא שהביא עצמו לניסיון והתחיל בעבירה ובכל זאת תתמלא עליהם רחמים, שעדיין יהיה בכוחם לעצור ולהפסיק אמן.

אבל המדרש תנחומא מדבר כשעם ישראל **חטאו לגמרי** ובגללה הם נענשים כלשונו "**חוטאים ונכנסים לצרה**" שתסלח להן ותפדם מצרתם, כי תזכור אפרו של יצחק, ואולי כוונתו שיחשב כאילו גם עם ישראל נשרפו וקיבלו עונשם וממילא יצאו מצרתם ומעונשם, אבל טוען הקב"ה שאין מחילה בלי בקשת רחמים של החוטא שיוזכר לו זכות עקידת יצחק, ורק בתוספת קיום מצוות שופר, רק אז יזכר לו זכות עקידת יצחק וינצל מצרתו כי נסלח עונו.

ונשתחוה ונשובה - ויירש זרעך את שער אויביו

ואולי לכן אמר לו ה' וככתוב ברש"י "**קח נא**", בבקשה עמוד בניסיון זה שאם תיכשל יאמרו שאינך זכאי להיות אברהם אבינו למרות עמידתך ב9 הניסיונות הקודמים.

ודבר פלא הוא, וכך וכי מדוע ימחקו כל 9 הניסיונות בגלל שנכשל באחרונה???

אלא כאמור זה מתורץ, שבלי ניסיון העקידה עם ישראל לא יקבלו את המתנה לגאולה מובטחת שהגיעה בזכות אברהם אבינו בניסיון העקידה בלבד. **ובעצם** מדוע זכו עם ישראל ל כך שמובטח להם שלפחות חלקם יחזרו בתשובה על ידי בורא עולם, ושיובטח להם הגאולה גם כשהם מעצמם לא יהיו זכאים???

והתשובה לכך שהיות ואברהם אבינו עשה את העקידה נגד כל היגיון, נגד השכל ונגד כל מה שהטיף בחייו, ובכל זאת עשה זאת כגזירת מלך בלי לערער או אפילו להרהר, לכן זוכים בניו לתשובה ולגאולה גם אם לא מגיע להם לפי כללי ההיגיון והשכל והצדק, **ותודתי לשכני היקר הרב אבהם מרדכי גירש שליט"א ששאלני שאלה נפלאה זו.**

3 הברכות הראשונות של 18 כנגד האבות – המשך

הרי לנו 2 ברכות ראשונות של 18, הא' "**מגן אברהם**" בזכות אברהם שעשה את העקידה שנזכה לתשובה וגאולה שלימה מובטחת בכל מצב, וסיום הברכה הב' זה סיומו של יצחק "**מחיה המתים**" שהוא הראשון שזכה לחוות תחיית המתים ולברך על כך, **וייתכן** גם שתחיית המתים בקרב בימינו תהיה בזכות יצחק בעקידתו.

וייתכן שהברכה השלישית "**אתה קדוש - וקדושה**" תיקן אותה יצחק, כשהיה בגן עדן, אם למשך רגע ואם לתקופה של שלוש שנים לפי בעלי התוספות מהמדרש, **אבל יתכן** שיעקב אבינו תיקנה כפי שכתוב **במדרש תנחומא** בפרשת קדושים, שאמר להם הקב"ה לישראל: שעוד לפני בריאת העולם היו מלאכי השרת משבחים אותי בכס ומקדשים את שמי בכס והיו אומרים "**ברוך ה' א-להי ישראל מן העולם ועד העולם**" (דברי הימים א טז).

קח נא את בנך והעלהו לעולה? וחס ושלום לא עשיתי כן אלא כבשתי רחמי לעשות רצונך!!

ולכן יהי רצון מלפניך ה' אלוקיני בשעה שיהיו בניו של יצחק באים לידי עבירות ומעשים רעים תהא נזכר להם אותה העקידה ותתמלא עליהם רחמים.

ואילו במדרש תנחומא וירא כג' כתוב תחילה כדברי **המדרש רבה** שאברהם טען כנ"ל, וממשיך **המדרש** שלכן ביקש אברהם וזה לשונו: שכשם שכבשתי את יצרי ולא השבתיך כך כשיהיו בניו של יצחק חוטאים ונכנסים לצרה תהא נזכר להן עקדתו של יצחק ותחשב לפניך כאלו אפרו צבור על גבי המזבח ותסלח להן ותפדם מצרתם, עד כאן כדברי המדרש רבה.

אבל ממשיך המדרש תנחומא בשונה מהמדרש רבה, שהקב"ה לא הסכים בקלות לבקשת אברהם אבינו ונשים לב להמשך **המדרש**, אמר הקב"ה לאברהם אתה אמרת את שלך ואני אומר אני את שלי!! וממשיך הקב"ה, עתידים בניו של יצחק לחטוא לפני, אני דן אותם בר"ה, ואם מבקשים שאחפש להן זכות ואזכור להן עקידת יצחק, יהיו תוקעים לפני בשופר של איל ואושיעם ואפדם מעונותיהם.

והנה המדרש רבה לא הביא שום תנאי מצד הקב"ה כפי שטען הקב"ה ע"פ **המדרש תנחומא**, **שאין מחילה סתם**, אלא צריך **שעם ישראל יבקשו רחמים** שיוזכר להם זכות העקידה וגם זה לא מספיק אלא צריכים לקיים **מצוות תקיעת שופר** ורק כך נמחל להם בזכות העקידה.

הבעל הטורים, על הפסוק "**ונשובה אליכם**" כתב שבזכות אברהם שאמר "**ונשתחוה ונשובה**" זכו ישראל לעשות תשובה, ובזכותו הגליות מתקבצות, כמו שכתוב "**לכו ונשובה אל עיר השם**", וכל זה בזכות אברהם. וכן כתב הרמב"ן בפסוק "**יען אשר עשית את הדבר הזה, ויירש זרעך את שער אויביו**", שכאן הובטחה הגאולה העתידה בכל מצב, שאפי' חטא לא יגרום לביטולה.

וכמו שכתוב בפרשת האזינו והארכתי שם בעניין שבורא עולם הבטיח שיביא גואל בכל מצב, וכמו שכתוב "**והשיב לב אבות על בנים**" שעם ישראל (**לפחות חלקו**) מובטח בוודאות שיחזרו בתשובה, ולכן הגאולה מובטחת להם, וכפי שהארכתי בחידושים על יום כיפור בעניין ב"וכן תן פחדך" וכן בפרשת האזינו על הפסוק "**אמרתי אפאיהם אשבייתה מאנוש זכרם**".

אבל קשה ששם בפרשת האזינו מפורש ברש"י שהגאולה תבוא כאשר יסתיים זכות האבות, ואילו כאן כתוב להיפך שהגאולה והחזרה בתשובה היא בזכות אברהם שעשה את העקידה?? **וייתכן** שאכן **זכות כל האבות תמה**, אבל **זכות פעולה זו של אברהם לבד לא תמה**.

זה שהגאולה העתידית מובטחת בזכות העקידה שעשה אברהם אבינו, **מרומז** בברכה ראשונה ב-18 שמזכירים זכות כל האבות, ולאחר מכן אומרים "**ומביא גואל למען שמו**" ולא בזכות האבות, אבל "**בך יהיו חותמים**" שבסוף חותמים את הברכה "**מגן אברהם**" שאכן הגאולה למען שמו מובטחת לנו **בזכות אברהם**, וזו המשמעות "**והיה ברכה**", שהברכה הגדולה מכולם היא **הגאולה וחזרת עם ישראל בתשובה המובטחת** אמן.

והנה בפרקי דרבי אליעזר (היגור) - "**חורב פרק ל' ר' יהודה** אומר כיון שהגיע החרב על צווארו של יצחק פרחו ויצאה נפשו של יצחק, וכיון שהשמיע קולו מבין הכרובים ואמר לו "**אל תשלח ידך**" נפשו חזרה לגופו, וקם יצחק על רגליו, וידע יצחק שכך המתים עתידים להחיות דהיינו על ידי דיבור של בורא עולם, ופתח ואמר: **ברוך מחיה המתים**.

וזהר לבנו - ראש השנה

העולם, היו קדושים כשם שאני קדוש שנאמר: כי קדוש אני, לכך נאמר "קדושים תהיו".

ומה מיוחד ביעקב יותר משאר הצדיקים ומשאר האבות??? אלא כאמור אצל יעקב התקיים "לא ימוש מפד ומפי זרע ומפי זרע זרעך, אמר ה' מעתה ועד עולם", ולכן יש מצב של "ואתה קדוש יושב תהילות ישראל וקרא זה אל זה ואמר - קדוש קדוש קדוש", ולכן יתכן שיעקב אבינו הוא זה שתיקן ברכת אתה קדוש!!!

וכיון שנברא אדם הראשון אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע זהו שאנו משבחים אותך בשמו??? אמר להם: לא ... בא נח, אמרו לו: זה הוא??? ... עמד אברהם ... עמד יצחק ... **כיון שבא יעקב, אמרו לפניו: זה הוא??? אמר להם: כן!!!**

באותה שעה קידש הקב"ה את ישראל לשמו ... אמר הקב"ה לישראל: הואיל ונקדשתם לשמי עד שלא בראתי

איל אחר נאחז בסבך בקרניו

לו זרע, ומצד שני פיסקה שנייה לשחוט את בנו והדיבורים סותרים זה את זה, וכפי שמובא באות ח' במדרש שאברהם טען זאת לה'.

ובכל זאת בעת הקרבת יצחק אברהם לא חשב על ספיקות בהקרבת יצחק, אלא בלב שלם הקריבו בהיתר מוחלט וציווי יחיד בלי שום ספק כפי שמקריבים איל שאין בו שום ספק בהקרבה.

ולכן כתוב **איל אחר**, כי אברהם אבינו בהקרבת יצחק לא חשב עליו שהוא איל כהסבר המוטעה שחלילה לאומר, אלא למרות רחמי אב שהתגברו בו ובכה בדמעות על בנו היחיד בכל זאת הקריבו בכשרות ההקרבה באופן מוחלט כהקרבת איל שמחשבת פיגול על קרבן אחר פוסלת בו וכפי ההסבר הנכון המוכח במדרש.

על כן גם כשהקריב בסוף את האיל, נחשב כאילו הקריב את יצחק ממש, כי באמת חשב במסירות נפש על הקרבת יצחק ולא סטה לחשוב בהקרבת יצחק כאילו מקריב איל, ולכן האיל לא נפסל למרות שחשב בהקרבתו כאילו הקריב את יצחק, כי מהתחלה ועד הסוף חשב רק על יצחק שיהיה עולה תמימה לה', וגם לא התחייב להקריב עולה מלבד מה שנצטוו להקריב את בנו.

ובכלל טוען הגאון רבי אהרן פסין שליט"א שעיקר מחשבת קורבן הוא שאדם מדמיין כאילו הוא נשחט וכאילו דמו נשפך ואין זה מחשבת פיגול או פסול אלא אדרבא עיקר תכלית הקרבת הקורבנות, ולכן מובן שנחשב אפר האיל כאפר יצחק כמובא בגמרא בזבחים סב' שמגן בעדינו לנצח נצחים אמן.

מה הכוונה "אחר"? והמפרשים וגם ראיתי במדרש רבה מאריך בשאלה זו עיי"ש. והנה רש"י מסביר שהכוונה אחרי שה' אמר לו לא לשחוט את יצחק, ואכן הניקוד הוא לא בצירי שאלו הכוונה אחר שהיה עוד איל קודם, אלא בפתח שהכוונה אחרי זמן.

אבל עדיין קשה שהיה צריך לכתוב את האחר בתחילת הפסוק ולא באמצע צמוד למילה איל שכן יש במשמעותו שהכוונה שהיה עוד איל? או כפי שהקשה האבן עזרא שהיה צריך להיכתב אחרי אחר כן או אחרי זאת. כמשפט הלשון בכל התורה?!

לכן הקב"ה ברחמי האיר את עיני, שהכוונה גם למשמעות אחר עם צירי, ואכן כך מפורש במהרש"א תענית טו' וגם בכלי יקר, ונראה לפרש זאת, בשני דרכים, או שאברהם מתוך רחמי על בנו כפי שכתוב במדרש רבה בראשית נו' ח' שענינו זלגו דמעות מרחמי על בנו, ובמדרש באות ז' כתוב שגם המלאכים בכו ודמעותיהם הרסו ופסלו את הסכין, וממשיך המדרש "רק לבו היה שלם במצוות הבורא".

ואולי כפי שאברהם חשב בהקרבת האיל שהוא מקריב את בנו כדברי רש"י, ואין מקום לטעון להיפך, שכשהקריב את יצחק - בכדי להתגבר על רחמי האב ע"כ חשב כאילו מקריב איל ולא את בנו, אבל קשה לטעון כך ובפשטות אסור לומר כן, שהרי כתוב במדרש שלמרות הדמעות ורחמי אב על בנו בכל זאת לבו היה שלם בקיום המצווה, אם כן לב שלם זה שמקיים את המצווה מושלם, שיועד שמקריב את בנו בלי מחשבה זרה.

אלא נראה, שאברהם אבינו היה לו פיסקה ראשונה של הקב"ה שאסור להרוג ילדים, וגם הבטחה שמיצחק יקרא

שכר העקידה - כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חסכת את בנך יחידך

ובכל זאת מגלה התורה שה"יען" של זכות העקידה מנצח את כל הקללות, בין הקללות של בחוקותי וגם הכפולות שבפרשת כי תבוא.

ואכן בפסוק קודם בבחוקתי כתוב "וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר".

והקב"ה יעזור שנצליח להתקדש ולחדש חידושי תורה מתוך שמחה ולהדפיסם לרבים, מתוך התעלות וענווה אמן ואמן.

ברך אברהם והרבה את זרעך

זכות השני, וכמו שברך הכוונה עכשיו והאברך בעתיד, כך הרבה הראשון עכשיו והרבה השני לעתיד לבוא.

ויתכן עוד שעצם הדבר שפתאום יגיעו 10 השבטים להצטרף לעם ישראל זה כבר ריבוי עצום בעם ישראל, אבל הברכה היא שחוץ מזה יהיה גם ברכה בלידות שילידו בכל יום כדברי הגמרא שבת ל', ורוב 2000 דורות המובטחים יתכן שהם בימות המשיח כפי שכתבתי על "עשרת הדברות" בפסוק "ועושה חסד לאלפים" - עיי"ש.

וישב אברהם אל נעריו, ויקומו וילכו יחדיו אל באר שבע

את מטרת ההליכה, כי ראו עצים ואש ולא ראו שה והבינו שיצחק הוא הקרבן.

אין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט? ואולי לכן פרש"י אחד לאב וא' לבן, ואולי יש לפרש, אחד למלכות יהודה שהם ניכרים ששייכים לעם ישראל, ואחד לעשרת השבטים מלכות ישראל שנטמעו בין האומות, שגם הם יחזרו ויתחברו לעם ישראל ויתרבו כברכת בני מלכות יהודה. וראיתי במפרשים הסבר לכפילות, שאם יפחת זכות אחת ישאר

במדרש (תנחומא וירא כ"ג) מובא, שביום השלישי כשהלך אברהם עם יצחק לעקידה, הם - אליעזר וישמעאל ידעו

וטהר לבנו - ראש השנה

כזה את אברהם, הרי זה זמן שהשתיקה יפה לה?? וגם מה הדגש והצורך של המדרש להסביר מה זה "ויקומו"??

אלא ייתכן, שברגע שראו את הצדיק אברהם, מיד הם התעלו מהמצב הקודם שהיו דומים לחמור, והתביישו מהמחשבות הרעות שלהם על ירושה וכסף, והעדיפו להתעמק בגודל ניסיון רבם ועוצמת הנפש והמסירות נפש של האבות הקדושים, ולכן "ויקומו" הם כבר לא עם הדומה לחמור!!!

והוסיף ידידי רבי **שמשון נקש זצ"ל** מטבריה, שחמור מלשון **חומר**, לכן "ויקומו" להתרומם מהחומר אל הרוחניות.

"וילכו יחדיו" כאיש אחד בלב אחד, שהם האמינו באברהם שאינו משקר ושיצחק חי, ובלב אחד הם שמחו שיצחק חי כי התחרטו על כל הדיבורים המכוערים על הירושה, ושמחו שיזכו להתחזק מיצחק שחי.

ללמדנו, שממדרגת "חמור" אפשר להתעלות ל"יחדיו" עם לב אחד ויחד עם אברהם אבינו, שגם אם כשלנו וכחמור נדמינו, בכל זאת אפשר עדיין להתעלות גבוה מעל לגבוה, "שובה ישראל עד ה' אלוקיך כי כשלת בעוונך", שגם אם כשלת מאוד עדיין אתה יכול להתקרב עד ה' אלוקיך!!! רק חזק ואמץ, אבא מחכה לך, בני היקר בוא רץ כבר ידי פרוסות אליך באהבה.

בר"ה כתוב "ועשיתם עולה" – ולא כתוב "והקרבתם"

והקב"ה רוצה "וחי בהם" ולא שימות בהם, רק שכל רצוננו יהיה לעשות רצון ה' ונחת רוח לבוראנו, וזה מחייב שבכל פעולה לשקול ולבדוק האם זה רצון ה' או לא.

ועוד הסבר יתכן שביום כיפור אסור גם הנאת העור בסיכה ונעילת הסנדל, ואילו בעולה העור אינו חלק מהקטרת העולה ויל"ע.

עכ"פ, העיקר שנתחזק באמת לעשות רצון הבורא מתוך הכנעה אמיתית שהוא מלכינו ולו אנחנו עבדים תמיד, וכשארון הקודש פתוח לא נצטרך לברוח מבושה כשאומרים "אנא עבדא דקודשא בריך הוא", אמן ואמן.

לכובש כעסו ביום דין – תפילת חנה הפטרת יום א' של ר"ה

עליך שאתה חושדני ששיכורה אני ולא כשרה אני, וזה היה מכוון מה' שעלי הכהן למרות שראה פלא שהאותיות זהרו מאליהם בכל זאת יחשוד אות לשיכורה שנחשבת כעובדת עבודה זרה אם מתפללת בשכרותה כמבואר בגמ'.

והוכחה עצומה לכך, שהרי ההלכה שאסור לשבת בתוך ארבע אמות של מתפלל נלמד מכך שאמרה חנה "אני האשה הניצבת עמכה בזה להתפלל", ותמוה שהרי עלי חשב אותה לשיכורה ועוד טען שהיא בת בליעל דהיינו שהיא כעובדת עבודה זרה בכך שהיא מתפללת לה' בשיכרותה, והאם לתפילה מאוסה שכזו צריכים לעמוד?? שהרי עלי כמופיע בפסוק הקודם לתפילה היה יושב??

אלא היות ועל פי האמת תפילתה הייתה תפילה כשירה ומעולה לכן משמים גרמו שעלי יכבד את תפילתה ויעמוד עמה כשהיא מתפללת או ע"פ תוס' שהתרחק ה' אמות ממקום תפילתה, ובכל זאת עלי לא הבין שתפילתה כשירה והיא איננה שיכורה??

וזה מוכיח שמה' יצא דבר שעלי יחשוד בה ויצטרך לפצותה – והפיצוי היה שקיבלה ברכת צדיק שיהיה לה בן כמשאלתה, וכל מהלך נפלא זה זכתה חנה וקיבלה מחמת שהתאפקה ושלטה על כעסה בעת תפילתה בלחש.

ויתכן שגם זכתה בזכות התאפקותה על כעסה, להציל את בנה שמואל מכעסו והקפדתו של עלי על שמואל שהורה הלכה בפני רבו על שחיטה הכשירה בזר, על ידי שאמרה לו "אני האשה הניצבת עמכה בזה להתפלל - אל הנער הזה"

וכשישבו עם החמור אליעזר התווכח עם ישמעאל מי יהיה היורש אחרי שיצחק ישחט, ולכן גם אליעזר שדלה והשקה מתורת רבו לאחרים **נמשל לחמור**, כי במקום להתפעל מהמסירות נפש של רבו ושל בנו, הוא דן על ירושה!!!

אבל כשאברהם חזר לבדו מהעקידה, כתוב במדרש **מדרש אגדה (בבב)**, שהם היו בטוחים שיצחק נשחט, אבל בכל זאת שאלו את אברהם אבינו איפה יצחק, **וענה** להם: הלך ללמוד תורה בבית עבר רבו.

ממשך המדרש "ויקומו" כי קודם אמר להם "שבו לכם פה עם החמור" לכן עכשיו קמו, "וילכו יחדיו" שכשם שאברהם ידע שיצחק חי, כך הם ידעו שיצחק חי, כי האמינו לדברי אברהם, שידעו שאינו משקר.

ודברי המדרש צריכים ביאור, למה שאלו שאלו שכזו בשעה שהיו בטוחים שנשחט, וכי זה מתאים לשאול במצב

ללמדנו, שממדרגת "חמור" אפשר להתעלות ל"יחדיו" עם לב אחד ויחד עם אברהם אבינו, שגם אם כשלנו וכחמור נדמינו, בכל זאת אפשר עדיין להתעלות גבוה מעל לגבוה, "שובה ישראל עד ה' אלוקיך כי כשלת בעוונך", שגם אם כשלת מאוד עדיין אתה יכול להתקרב עד ה' אלוקיך!!! רק חזק ואמץ, אבא מחכה לך, בני היקר בוא רץ כבר ידי פרוסות אליך באהבה.

בחיי אדם קלט', כתב שרק בר"ה כתוב "ועשיתם עולה" ולא "והקרבתם", ללמד שיש לכל אדם להרגיש בר"ה כאילו הוא עצמו עולה לה', ולכאורה מסר זה מתאים יותר ליוכ"פ שבו יש כולו רוחניות ואילו בר"ה יש גם לה' וגם לכם בסעודת יו"ט.

אלא באמת ר"ה מהותו המליכוני עליכם, ועבודת מושלמת לה' אינה סותרת סעודת יום טוב, כי בכל דרכיך דעהו,

עכ"פ, העיקר שנתחזק באמת לעשות רצון הבורא מתוך הכנעה אמיתית שהוא מלכינו ולו אנחנו עבדים תמיד, וכשארון הקודש פתוח לא נצטרך לברוח מבושה כשאומרים "אנא עבדא דקודשא בריך הוא", אמן ואמן.

זכיתי לחידוש זה מתוך לימוד עם **תלמידי המצוינים ב"שובה" ה' וראשון לציון**, והתחדדו הדברים עם **תלמידי העילויים והנפלאים בת"ת "תורת אמת בני ברק**, מדוע זכתה חנה שממנה נלמד בגמ' ברכות לא' הלכות תפילה של 18 – תפילה בכוונה – תפילה בלחש – ואיסור לשבת בדי אמות של המתפלל!!

ויתכן שזכתה בזכות שלמרות כעסה העצום ככתוב בפסוקים בכל היא התאפקה בתפילתה ושינתה מהנהוג להתפלל בקול שלכן עלי הכהן טעה שהיא שיכורה, ובפרט כשהיא הייתה בסערת רגשות היה עליה לצעוק בתפילתה, אבל היא התאפקה והתפללה בלחש בכדי שתפילתה תהיה מושלמת בכוונת הלב בלי כעס וסערת רגשות.

ולכן זכתה שממנה נלמד שעיקר התפילה שהיא תפילת 18 תהיה בלחש, וממנה גם נלמד לכל הדורות על כוונת הלב בתפילה שהרי היא ביטלה כל סערת כעסה אך ורק להתמקד בכוונה מושלמת בתפילה.

אבל מלבד זאת היא זכתה שיתכן שכאשר עלי הכהן הסתפק לפשר מעשיה בלי שישאל את האורים ותומים שהרי אין נשאלים באורים ותומים **אלא למלך ולאב בית דין, ולמי שהציבור צריך בו (משנה יומא עא ב.)**

אלא יתכן שהאבנים זהרו וענו מאליהם בלי שעלי שאל, כי אכן יצא מזה שמואל שהיה כמלך וגם יצאו מזה הלכות שכל הציבור נצרכים להם, אך בכל זאת עלי הכהן לא זכה לכוון ברוח הקודש לצירוף הנכון של האותיות שזהרו, וכפי שאמרה לו לא אדון אתה בדבר זה ולא רוח הקודש שורה

וטהר לבנו - ראש השנה

ולא רק זה, אלא הייתכן שכן זה – שמואל שיצא מתפילה הבנויה מכיבוש כעסי עד כדי חידוש תפילה בלחש, לא יזכה למידה כנגד מידה שאתה עלי שבירכת אותו שיוולד יזכה שאתה תכבוש כעסך עליו ולא תקפיד עליו שימות על שהורה הלכה בפניך??

ואכן לא כתוב כלום אחר טענתה, ונראה שלא היה צורך עוד לטעון כי הדברים היו ברורים שיפעלו כראוי!!!

ומיד דברי חשוב לציין מדוע אכן זכה שמואל ששקול כמשה ואהרן, ככתוב "משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו"?!! ויתכן שהיה זה בזכות שאמר אלקנה לחנה כשהייתה עצובה כשלא רצתה לאכול ממנתה הכפולה והיפה, שניחמה "ויאמר לה אלקנה אישה חנה למה תבכי ולמה לא תאכלי ולמה ירע לבבך הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים", שהכפיל את אהבתו לה כעשרה בנים, ומידה כנגד מידה היות והוא הכפיל אהבתו לה זכה שבנו שמואל זכה להכפלה שיכפל אהבת ה' אליו כמשה ואהרן. מידה כנגד מידה – ומעשה אבות סימן יפה לבנים.

ועלי הכהן זכה שלמרות שזרעו אחריו התקללו קשות – אבל שמואל תלמידו שנולד בברכתו וחי בזכות כיבוש כעסו שבוודאי נחשב כבנו – היה שקול כמשה ואהרן.

ויהי רצון שזוכה שה' ינהג בנו במידת הרחמים ויכבוש את כעסו מעלנו ביום דין, שהרי אנו מתפללים תפילת לחש 3 פעמים ומתחברים אנו לתפילת חנה שכבשה כעסה, ובזכותה נזכה למידת רחמים ושנה טובה ומתוקה ברוחניות ובגשמיות אמן.

היחוס של שמואל ומשמעות השמות שהשתנו ביחוסו החלקי – בדרך דרש ורמז בלבד

ואכן בסוף יצא צוף מתוק כדבש, ששמואל חי והיה חזק ועצום ביותר בכוח התפילה, כמובא בתחילת יואל, שכתוב "דברי יואל בן פתואל" וכתב רש"י שפתואל זה שמואל על שם שפיתתה לה' בתפילתו, ויתכן שפיתו עוצמתי בא מכוח חוצפה שמגיעה מעזות לטעון טענות יוצאות דופן ומקוריות, ושמואל ניצל כוח זה לצורך למתיקות ולא לעזות מצח חלילה.

ואכן שמואל הגיע לפסגת כוח התפילה, כפי שכתבתי שכתוב שמה שקול למשה ואהרן, ככתוב "משה ואהרן ושמואל בקראי שמו קוראים אל ה' והוא יענם", ונפלאותי הרי משה היה נביא שלא היה ולא יהיה כמוהו, אלא הכוונה ששמואל שקול בכוח התפילה ככוח תפילת משה ואהרן יחדיו, ככתוב "קוראים אל ה' והוא יענם", שבכוח התפילה כוחו עצום ביותר, כי השתמש בכל מהות החוצפה שכביכול היה בשורשיו והפכס לכלי עוצמתי לפתות את ה' בתפילתו.

ואכן גם בתנ"ך בדניאל פרק ב טו מצאנו לשון חוצפה, (טו) ענה ואמר לאריוך שליטא די מלכא על מה דתא מהחצפה מן קדם מלכא אדין מלתא הודע אריוך לדניאל:

אגב יש אולי רמז קל ברמב"ן סוף פרשת בא פרק יג פסוק טז שתפילה היא חוצפה כלפי ה', שכתב שרוממות הקול בתפלות וכוונת בתי הכנסיות וזכות תפלת הרבים, זהו יהיה לבני אדם מקום יתקבצו ויודו לא-ל שבראם והמצאים ויפרסמו זה ויאמרו לפניו בריותך אנוחנך, וזו כוונתם במה שאמרו ז"ל (ירושלמי תענית פ"ב, ה"א) "ויקראו אל א-להים בחזקה" (יונה ג, ח) מכאן אתה למד שתפלה צריכה קול, חציפא נצח לביתה (ועי' ערוך ערך חצף).

ובסנהדרין ק"ה: אמר רב נחמן: חוצפא אפילו לפני ה' מועילה, ובתלמוד ירושלמי תענית פרק ב הלכה א אמר ר' שמעון בן חלפתא: "חציפא נצח לכשירא" שחוצפא מנצחת את הכשר, והכוונה כלפי תפילתן החצופה של אנשי נינווה שהתקבלה למרות החוצפה.

וכמובא בבבלי תענית טז, א' ובירושלמי תענית פרק שני הלכה א' (ח): (ט.) שאנשי נינווה גרמו לבהמות לצעוק על ידי הפרדת העגלים מאמותיהם, ואנשי נינווה בחוצפתם (ירושלמי על "ויקראו בחוזקה" כביכול איימו או כביכול באים לסחוט את ה' - אם אתה לא מרחם אנחנו לא מרחמים.

ובפרט שהירושלמי דורש שהם החזירו רק את החמס שזמין בידם ולא את החמס שאינו בידם אלא טמון בבית, ואת גזל וחמס שהיה טמון בביתם למרות תשובתם הם לא החזירו, וזו חוצפה גם לא חוזרים בתשובה שלימה ואמיתית ועוד באים

התפללתי. שלכאורה לא מובן איך היא הצליחה לבטל משמואל את העונש של מיתה על שהורה הלכה בפני רבו, וכי מה בכך שהיא התפללה אל הנער הזה?? ובפרט שעלי הבטיח לה בן אחר תחת שמואל??

אלא היא טענה לו הרי בגלל שאני התאפקתי וכבשתי כעסי הגדול בתפילתי לכן זכיתי לסעייתא דשמיא מיוחדת שהאבנים זהרו מאיליהם ובכל זאת נעלמה ממך רוח הקודש וטעית ששיכורה אני, וגם נלמד דין ד' אמות לא לשבת ליד המתפלל מתפילתי ועמידתך "הנצבת עמכה" (או התרחקותך לה' אמות ע"פ תוס') למרות שחשבת אותי לשיכורה.

וכל כך למה? כי יד ה' הייתה בדבר, ויד ה' גרמה שמצד אחד ה' לא הכשילך בעבירה לזלזל ולשבת בד' אמותי בתפילה, ומצד שני בכוונה ה' הכשילך לטעות ששיכורה אני, וכל זה בשביל שתהיה חייב לפצות אותי ולברכני בבן שמואל.

את תחילת ספר שמואל קוראים בהפטרות ראש השנה, "ויהי איש אחד מן הרמתים צופים מהר אפרים ושמו אלקנה בן ירחם בן אליהוא בן תחו בן צוף אפרתי".

ואקדים את המאוחר, שמיד הוקשה לי מדוע לא נכתב המשך היחוס למעלה דהיינו עוד דורות עד לוי או יעקב אבינו, ככתוב בדברי הימים ו' "שמואל בן אלקנה בן ירחם בן אליאל בן תוח בן צוף {צוף} בן אלקנה בן מחת בן עמשי בן אלקנה בן יואל בן עזריה בן צפניה בן תחת בן אסיר בן אביסף בן קרח בן יצהר בן קהת בן לוי בן ישראל".

ואם בשביל לא להזכיר את קרח היו עוצרים דור לפני קרח? והמלבי"ם אכן עמד על זה, וכמו כן ראיתי ברלב"ג בדברי הימים פרק ו שהרבה מהשמות שונים, שתחת שונה לתחו וצופי לצוף, אליאב לאליהוא.

ובראש השנה פג' פתאום התחברו לי המילים תחו צוף, כביכול "אתה חצוף" וקצת גם המקום "רמתים צופים", שאכן חלק מהמפורשים כותבים שרמתים צופים קשור לשם "צוף", וברור שהדיקו ממש לא חזק אבל בסוף יצא צוף ומתיקות במקום חוצפה, וגם לכאורה ויתכן גם שהשם תחת עבר כמה שינויים – מתחת למחת לתחו, אולי לרמז קצת עניין חוצפה, עכ"פ בדרך דרש בפרט שיש חיזוק עצום בסופו.

ולפי זה מובן שאולי יש כאן רמז בשינוי השם, שהרי הגמרא בברכות כח' - לא' אומרת שחנה אם שמואל הטיחה דברים כביכול בהתנצחות וחוצפא כלפי שמיא, "ראה תראה" שאמרה לה' אם לא תתן לי בן כיכול באופן יפה, אזי בכוח אקבל בן ע"י שאסתתר עם איש זר ולא יהיה בנינו טומאה ואז יתקיים ההבטחה "ונקתה ונזרעה זרע", ע"פ דעה א' בגמ'.

וגם לדעה אחת בגמ' היא דברה קשות נגד עלי ככתוב ותען חנה ותאמר "לא אדוני", אמר עולא או רבי יוסי בן רבי חנינא אמרה לעלי, לא אדון אתה בדבר זה, ולא רוח הקודש שורה עליך שאתה חושדני בדבר זה, או כלשון השניה בגמ' שטענה לו הרי יש לך שכינה ורוח הקודש איך דנת אותי לחובה שאני שיכורה, כאשר אני רק אשה מרת נפש.

וגם שמואל נהג בחוצפה כשפסק הלכה בפני רבו, ולכן עלי רצה להמיתו כמובא בגמרא שם לא', ואולי זה רמז "תחו צוף", שנשמע כמו אתה חצוף, ואימו ביקשה וצווחה לרחמים שירחם על שמואל שלא ימות, ואולי לכן יש רמז כאן – "ירוחם", ואמרה שאינה רוצה בן אחר אלא אל הנער הזה התפללתי = אליהוא, והיא הקנתה את בנה לה' = אלקנה כפי שאמרה בתחנוניה לעלי "וגם אנכי השאלתהו לה' כל הימים".

וטהר לבנו - ראש השנה

כיפור כל כך שמן כל כך הרבה דפים עלי להתפלל ממש ימים נוראים סיים בניצוח!!

במקום לצעוק עליו טענתי לו טענה שבאמת תעזור לשינוי חשיבתו המעוותת, תשמע ידידי היקר, הרי גם אני וגם אתה במשך השנה הרגזנו ואכזבנו את אבא שבשמים, ואנחנו באים בראש השנה לדבר עם אבא, ונראה לא להאמין **כמה סבלנות יש לאבא שלנו**, שלמרות שכל כך הכעסנו אותו **הוא מסכים לשמוע אותנו כל כך הרבה**, וכי לנו יהיה סבלנות לשמוע סליחה כל כך ארוכה ממי שהכעיס אותנו הרבה..

אז קח את המחזור ותנשק אותם באהבה, לא נורא אורך התפילה, אלא מדהימה סבלנותו ואהבתו של בורא עולם שמסכים להקשיב לנו עוד ועוד, ממש מדהים!!

ללמדנו כלל עצום בחינוך, שטבע אנושי לא קל לשנותו ולמחוק אותו, כי גם אם זמן מסויים תחנוק אותו הוא יצוץ מחדש שוב ושוב, אלא קח את הטבע ובמקום לנצל אותו לרעה אדרבא קח את עוצמת הטבע הזה והשתמש בו לטובה, ובכך תגיע לפסגות שאחרים לא חלמו להגיע, כי יש בדך כוח מידה חריגה שאין לאחרים.

כמו כן בכל קושי ובכל צרה רח"ל, צריך לבטוח בה' שבכוחו לפתור כל קושי שבעולם, ובקלות! ואיך ה' יעזור? לא מעניין אותי לפני שה' עוזר!! כי הרבה דרכים למקום והיפלא מה' דבר!! אבל לאחר הנס זה מאוד מעניין אותי, כי אני מתחייב לקיים נודה לך ונספר תהילתך על ניסך שבכל יום עמנו, כך אני מתחייב 3 פעמים ביום בתפילת שמונה עשרה.

ומלבד הביטחון בה' חובה להתפלל לפניו כראוי ולהתחנן כבן המתחנן לפני אביו, וכפי שכתבתי קודם שיש עניין כשמואל לפתות את ה' בתפילה, וגם אני מתפלל אנה ריבונו של עולם, תן לי לב שקט ורגוע שאוכל להמשיך ללמד תורה מבוקר עד לילה בסבלנות ובחיוך, ולחדש חידושי תורה על התורה ולהוציא עוד ספרי וטהר לבנו וחידושים על הש"ס, ותמצית מנחת חינוך, כי לכל אלו אני זקוק לשלוות הנפש ושמחה, ואנא אבא תן לי שמחה שלימה ושלווה תמיד אמן ואמן.

צום גדליה משהוא מדהים – ולמה מיד אחרי א ב של ימי ראש השנה מיד צום!!

יראת שמים טהורה ועל מידות טובות ובפרט בכבוד בן אדם לחברו.

ובגלל קנאה ותחרות וגאווה גדליה נרצח, והכל התבטל, כל אפשרות ביטול הגלות קרסה באיבה בגלל מעשה יחיד של אדם בודד.

וזה מלמד אותנו בעשרת ימי תשובה, א. לתקן הפוך מפעם, שהרי קיבלנו על עצמנו בראש השנה להיות אדם חדש וזה מחייב להיות הפוך מפעם, ואם פעם הייתי מתפלל בקצרה עכשיו בארוכה וברצינות, וכן בכל העניינים, סבלנות במקום כעס, נדיבות במקום קמצנות, שמירת הלשון במקום רכילות.

ב. וגם זה מלמד אותנו כמה כוחו של אדם יחיד לקלקל לכל עם ישראל, ולכן נזהר מאוד בעשרת ימי תשובה לא להיות היחיד שמקלקל לעם ישראל רח"ל.

גדל י-ה בן אחי קם

שימו לב לאחר חורבן בית ראשון עדיין ה' אומר שאפשר שיגדל מחדש שם ה' בעולם ותהיה תקומה מחדש לעם ישראל על ידי אחי קם שיפרגנו וישמחו בהנהגת גדליה בן אחיקם שנותר בארץ ישראל, ואם היו שמחים בגדלותו ולא מקנאים בו, אזי לא הייתה גלות בבל אלא מיד היו קמים מחדש בארץ ישראל, אבל הקנאה והרצח הרס הכל.

תשליך – והסבר ב"לדוד ה' אורי וישעי

וחשוב לציין שגם אם לכלל הציבור יש הסתר כפול, זה עדיין לא מחייב שגם לצדיק יהיה, וכפי שהגמרא בחגיגה ה' אומרת שגם כשיש "הסתר אסתיר" בכל זאת אמר רבא ש"ב**חלום אדבר בו**", ורב יוסף אומר ידו נטויה עלינו ש"ב**צל ידי כסיתך**", ואכן כשהתפילה מתקבלת, מוסיף דוד "ועתה ירום ראשי על אויבי ואזבחה זבחי תרועה, אשירה ואזמרה להשם".

והצדיק שנחלץ מצרה, זה בזכות שהתחזק בתקופה זו מאוד!! והחזיק היה ש"אחת שאלתי מאת ה' אתה אבקש - שבתי בבית השם כל ימי חיי", וגם הוסיף דוד התחזקות ב"לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו" שזה להתחזק בלימוד התורה בכל יום מחדש כמו ביקור ראשון בעולם התורה.

ואכן בורא עולם הסתירו בצל כנפיו, ויצא מהסכנה בניסים, ועל זה הוא בשמחה מודה ומקריב זבחי תודה כי הבעיה נפתרה.

אבל ממשיך דוד המלך, והוא מתחנן "אל תסתיר פניך ממני, אל תט באף עבדך עזרתי היית אל תטשני ואל תעזבני", שזה במצב שאין ישועה מה' והצרות ממשיכות ונהיה גרוע יותר ויותר, שבמצב הזה גם כלפיו - הצדיק יש הסתר פנים כפול "הסתיר אסתיר".

ודורשים ומאיימים על ה' בתפילתם, ובעצם זה המקור שהביא הרמב"ן.

והמשמעות של כל זה, שעלינו להבין שתפילה זה לא רק לקרוא בהבנה מה שכתוב בסידור, אלא במקומות המותרים להוסיף טענות ומענות והוכחות לבורא עולם כבן שמנסה לשכנע את אביו, שמנסה כל מיני טענות והוכחות, ועצם זה שאנחנו כך משקיעים מחשבה עמוקות ומורכבות בתפילה אנחנו מוכיחים יותר את החיבור שיש לנו לאבא שבשמים.

ומיד דברי אכתוב דבר שטות אבל מסר יחשוב בצדו, שצעיר קל דעת אמר לי דע לך אצלי מילדות ימים נוראים הם באמת ימים נוראים, כי אני רואה את המחזור של ראש השנה ויום

שמתי לב ש גדליה בן אחיקם, זה בראשי תיבות גבא וזה ההיפך מסדר האותיות אבג, וזה בולט מאוד בפרט כאשר זה בא לאחר 2 ימים ראש השנה שבדוקא אינם לי אלול וא' תשרי, אלא א ב תשרי וכפי שהארכתי קודם במאמר מיוחד על זה.

ואולי כי זה בא לסמל, שבמקום חזרה מגלות של קבוצה ענקית של יהודים שבאים לגאול את הארץ כפי שהיה בביתא יהושע עם כל עם ישראל בכניסתם לארץ, וכן בשוב עזרא עם גלות בבל ששבו קבוצה ענקית יחסית של יהודים לישראל.

כאן היה להיפך מגרעין מזערי של מספר קטן מאוד של יהודים שבראשם עמד גדליה בן אחיקם שלא יצאו לגלות אלא נשארו בארץ ישראל, כוח גרעין זה היה יכול לצמוח ולגדול וכביכול להסיר את רוע גזירת גלות בבל, אם אכן היו פועלים נכון שזה ההיפך ממה שנהגו קודם החורבן, שעליהם היה להקפיד על

את תפילת "תשליך" עושים ליד מים, בכדי לזכור את זכות אברהם אבינו שכשהלך לשחוט את בנו יחידו האהוב יצחק, השטן חסם את דרכו בנהר עמוק, ואברהם לא התחמק מחמת הקושי אלא נכנס בתמימות לתוך המים עד שהגיעו המים עד נפש.

ואז במקום שאברהם אבינו יטען "אנוס פטור מהמצווה", הנה ניסיתי ממש אבל זה בלתי אפשרי וכך לחזור לביתו, אברהם אבינו ממש לא מוותר, אלא צועק לבורא עולם הושיעני כי באו מים עד נפש, ומתחנן לבורא עולם תן לי להמשיך לקיים את מצוותך לשחוט את בני יחיד ולא להיפטר ממנה בטענת אנוס, ולכך בזכותו אנה תשליך את כל עוונותינו למצולות ים שלא יזכרו יותר לפניך.

ואכן במזמור כ"ז "לדוד" שמוסיפים בחודש אלול עד סוף חגי תשרי, זה ממש מתאים גם למה שקוראים בפרשיות התורה בתקופה זו, כי בתקופה זו קוראים בתורה הרבה עניני קללות.

ובמזמור זה מתאר דוד המלך סכנות וצרות, ושנאה איומה "בקרב עלי מרעים לאכל את בשרי - שהשונאים רוצים לאכול את בשרי", ומוסיף דוד המלך "אם תקום עלי מלחמה" ועל מצב כזה הוא מבקש "כי יצפנני בסוכו ביום רעה יסתירני בסתר אהליו".

וטהר לבנו - ראש השנה

החיים זה העולם הבא ושם הכל טוב ואין בו רוע, ותקווה זו נותנת כוח להמשיך גם בהסתרה כפולה ונוראה, כי זה עתיד טוב מובטח ונצחי!!!

ואכן בכל זאת, ולמרות הכל!! דוד המלך אומר: עדיין לא להתייאש גם מישועה שתגיע אפילו בעולם הזה, אלא תמשיך באמונה וביטחון "קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל השם".

וזכור כל רגע של אמונה זו מצווה עצומה, כמו שציצית כל רגע זה מצווה, חזק ואמץ לבך וקוה אל ה'.

וכפי שכתבתי קודם, עצם האמונה והביטחון והתפילות והתחנונים זה מצוה גדולה, ולא התוצאה קובעת!! אלא האמונה והתפילות, וזה הכוח שנתן ליהודים לעבור את השואה ולשרוד למרות הגיהנום עלי אדמות.

ועלינו לזכור, שלעולם לא נישבר מקיום חובתנו הברורה לעשות את רצון הבורא ולקיים תורתו ומצוותיו בכל מצב ותמיד, וגם בימים שזה יהיה קשה כמו לטפס על קירות, ובפרט שאכן כבר אמרו גדולי ישראל מהדורות הקודמים שלפני ביאת המשיח יהיה קשה להחזיק באמונה כמו לטפס על קירות ישרים וחלקים, וכשהדבר כבר היה צפוי זה קצת מקל עלינו, כי אנחנו מרגישים שזה כבר היה צפוי וידוע וברור שזה ניסיון ידוע ומוכן מראש.

וכמובן חייבים תפילות ושיחות עם ידידי אמת להתחזק יחד ולהצליח לעבור את השעות והימים הקשים מנשוא, ושוב זה זכות גדולה להאמין בה' במיוחד בשעות הקשות מנשוא, וה' הטוב יעזור שלא נגיע לידי ניסיונות קשים, אלא לעובדו מתוך שלווה הנפש אמן ואמן.

מלך אוהב צדקה ומשפט – מהרב ערן פלס שליט"א

ולפי זה מובן שבימים נוראים שאז המשפט הוא לכל באי עולם, אז לא אומרים "מלך אוהב צדקה ומשפט" כי ה' לא אוהב את המשפט של ימים נוראים שאפילו המלאכים נחרדים ורועדים מאימת הדין וטוענים "כי לא יזכו בעיניך בדין!!", ולכן בימים נוראים אומרים "המלך המשפט" בלי "אוהב".

אומנם מי שטעה וסיים בימים נוראים "מלך אוהב צדקה ומשפט" יצא ידי חובתו ולא צריך לחזור בו, כי הזכיר את המילה "מלך", אבל מי שסיים במקום המלך הקדוש אמר הקל הקדוש חייב לחזור כי לא הזכיר "מלך".

אבל עדיין חייבים אנו לחידושו הנפלא של **רבי ערן פלס שליט"א**, כי אם טעה בימים נוראים ואמר "מלך אוהב משפט", הרי זה זועק וכי ה' אוהב משפט של ימים נוראים שזה משפט מפחיד על כל באי עולם!! ולכאורה בגלל המילה "אוהב" יצטרך לחזור לתקן למרות שהזכיר "מלך"?

אלא נראה, **כדברי רבי ערן**, שאכן ה' אוהב את המשפט על כל בני האדם, כי ה' מכניס במשפט צדקה וחסד, שמתחשב באנשים בקבלה אחת לנצח, ובקבלה כללית על שינוי דרך, ובכך מתרצה ונותן שנה טובה במשפט, ככתוב **בתהילים** לג' ה' "אוהב צדקה ומשפט חסד ה' מלאה הארץ", וראה מלבי"ם שם שמתקשה בדבר, אבל תירוצו והסברו של הרב פלס מסביר נפלא שהמשפט חסד הוא.

ואגב זה מרומז במזמור של ראש השנה "לו עמי שומע לי – שלפחות כלל עם ישראל יקפידו על קבלה טובה אחת לנצח, "ישראל בדרכי יהלכו" שישאל זה משמעות שלימות עם ישראל וצדיקי עם ישראל, שהם מחזיקים בדרך ה' בקביעות, אבל כלל עם ישראל יקבלו לחיות בדרך ה' אבל קבלה זו מחזיקה רק תקופה ואינה נצחית, אבל לפחות "עמי שומע לי" בקבלה קבועה ונצחית.

ואכן כדברי **רבי ערן פלס**, כתבתי בד"ה "כי לא יזכו בעיניך בדין!!" – וראה עוד הסבר כתבתי בחלק הספר על יום כיפור, וגם המאמר שבא אחריו, איך יתכן שאומרים בתפילות ונתנה תוקף על המשפט הנורא בימים נוראים "ויכון בחדס כסאך ותשב עליו באמת", אם אמת איך יש מקום לחסד? ומה פשר "כי לא יזכו בעיניך בדין"?

כי משפט ה' בימים נוראים הוא משפט אמת אבל יש הרבה מאוד חסד, ולכן למרות שהמלאכים חושבים שלא נזכה בדין, אבל הם טועים כי אנחנו יודעים שה' אוהב צדקה ומשפט, שאוהב לעשות צדקה וחסד במשפט, וכפי שכתבתי במאמרים שצינתי שגם במשקל עבירות מול מצוות, עדיין יש מקום למשפט כי ה' לא מוותר על שום עבירה, אבל משקל וערך כל עבירה וכל מצווה, ה' נותן מחיר במידת החסד.

למרות זאת גם במצב נורא זה, עדיין דוד המלך אומר שעלינו להתחזק ולהתחדש בלימוד התורה, "הורני ה' דרכך ונחני בארח מישור למען שורגי", ולמרות שאין ישועת ה' ממשיכים להתפלל ולקוות בכל זאת "אל תתנני בנפש צרי כי קמו בי עדי שקר ויפח חמס".

ואם עדיין אין ישועת השם, למרות כל התפילות והחיזוקים, אזי דוד המלך משתמש בקלף שעוזר גם במצב של הסתר פנים הכי קשה ששייך!!!

"לולא האמנתי לראות בטוב ה' בארץ חיים", עליך להשתמש באמונה שהחיים בעולם הזה זה רק זמני כחלום יעוף, ועיקר

אכן הקב"ה אוהב לתת צדקה וטובות לברואיו ובפרט לעם ישראל, אבל מה פשר "אוהב משפט"? הרי משפט זה דין, ומי יצדק לפניך בדין? ומדוע כתוב שה' אוהב משפט?

ולענות על זה אמשיל משל על ילדה קטנה יתומה בת 10 שרכשה שרשרת זהב יקרה, עבור אחותה הגדולה שמאז פטירת שני ההורים, היא דואגת לנו כמו אבא ואמא.

והיתומה הקטנה הוציאה מטבעות של כסף קטן שכל היתומים הקטנים אספו בכדי לקנות מתנה לאחות הגדולה, אבל כל המטבעות הצטברו רק לכ-100 ₪ ובכל זאת המוכר מכר לה את השרשרת ששווה מעל 10 אלף ₪.

ולאחר שעות, האחות הגדולה חזרה למוכר בפליאה שבוודאי הייתה טעות במכירה, כי היא קיבלה שרשרת ששווה מעל 10 אלף ₪, ולא יתכן שלאחות הקטנה היה סכום שמתקרב לסכום הלזה.

אבל המוכר טען לאחות הגדולה, לא היה כאן טעות חלילה, כי המטבעות שהאחות הקטנה נתנה בתשלום מעורב בכל מטבע לב זהב של יתומים קטנים, ששווה הרבה יותר מרבות שקלים.

כך הקב"ה אוהב לעשות צדקה במשפט, שדורש מאתנו "שפרו מעשיכם" קבלו על עצמכם להיות טובים יותר, ואפילו בקבלה אחת טוב אבל שתישאר לנצח בידנו, כבר התשלום שלנו לשנה טובה נחשבת כתשלום ראוי, כי זה מלב שנלחם כל רגע במלחמת היצר הקשה!!

אומנם אנחנו נחזיר להקב"ה בתפילה, שהלוואי ונזכה כולנו לחיות ב **ערנות** על כל פעולה שאנחנו עושים שלא תהיה בלי בדיקה עליה כראוי שתהיה **כפלס** ישר, לעשות רצון אבינו שבשמים ולא לסטות ימין ושמאל ככתוב "בכל דרכיך דעהו והוא יישר אורחותיך".

ובאמת חובה לשלב גם וגם, שאכן נחזור בתשובה שלימה, ככתוב "יעזוב רשע דרכיו", וגם נקבל על עצמנו קבלה אחת חובה שנתמיד בה כל החיים.

וגם כשנתקרב מאש קודש של הימים הנוראים, עדיין נהיה כאנשים שונים לטובה משנה שעברה, מכוח הקבלה החדשה שאנחנו מחזיקים בה בקביעות ותמיד, ובכך התשובה תתקבל כי ה' מלך אוהב צדקה ומשפט.

ובפשטות "מלך אוהב צדקה ומשפט" הכוונה שה' אוהב לעשות צדקה וחסד לצדיקים, ואילו משפט ועונש לרשעים, וכפי שמדובר בברכת "השיבה שופטינו" שמבקשים שה' יסיר את היגון והאנחה ששיש לנו מהשופטים הרשעים שהורסים כל דבר טוב ביהדות, שבהם ה' יעשה משפט ועונש.